

DRUŠTVO ZA PROJEKTOVANJE, INŽENJERING, KONSALTING, PROMET ROBA i USLUGA

P A M I N G
PROTECTION AND MECHANICAL ENGINEERING

ZAŠTITA OD POŽARA

STABILNI SISTEMI ZA GAŠENJE, DETEKCIJU i DOJAVU POŽARA

ZAŠTITA NA RADU

MAŠINSKA POSTROJENJA, UREĐAJI i INSTALACIJE

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Sjedište: ul. Desanke Maksimović br. 28, Kancelarija: ul. Crnogorskih serdara br. 30

81000 Podgorica - Crna Gora; Tel: +382 67 607 714

www.paming.me e-mail: ivan@paming.me; ivanzop@yahoo.com

Registarski br. 5-0759104/001 PIB: 03086445 PDV: 30/31-15903-1

Žiro račun: 530-24829-22 NLB Montenegrobanka

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

INVESTITOR: „VIVAMAX NOVAKOVIĆ” d.o.o. - Podgorica

OBJEKAT: HALE ZA PROIZVODNJU

LOKACIJA: SPUŽ, OPŠTINA DANILOVGRAD

Elaborat br.: 128-06/26

P A M I N G
PROTECTION AND MECHANICAL ENGINEERING

Podgorica, oktobar 2026. god.

Copyright© 2026. „PAMING” d.o.o. All rights reserved.

S A D R Ź A J

1. OPŠTE INFORMACIJE

Podaci o nosiocu projekta.....	4
Glavni podaci o projektu.....	4
Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi Elaborata.....	5
2. OPIS LOKACIJE.....	19
2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta.....	20
2.2. Potrebna površina zemljišta za vrijeme izgradnje i površina koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju.....	20
2.3. Pedološke, geomorfološke, geološke i hidrogeološke i seizmološke karakteristika terena.....	20
2.4. Podaci o izvoristima vodosnabdijevanja i hidrološke karakteristike.....	23
2.5. Klimatske karakteristike sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima.....	24
2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa.....	25
2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine.....	26
2.8. Opis flore i faune.....	26
2.9. Pregled osnovnih karakteristika predjela.....	30
2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno - istorijske baštine.....	30
2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat.....	31
2.12. Podaci o postojećim objektima i infrastrukturi.....	31
3. OPIS PROJEKTA.....	32
3.1. Opis fizičkih karakteristika projekta	32
3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta.....	32
3.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta.....	34
3.4. Vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama.....	41
4. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE.....	45
5. OPIS RAZMATRANIH ALTERNATIVA.....	46
6. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE.....	48
6.1. Naseljenost i koncentracija stanovništva.....	48
6.2. Biodiverzitet (flora i fauna).....	48
6.3. Zemljište.....	49
6.4. Vode.....	50
6.5. Kvalitet vazduha.....	53
6.6. Klima.....	54
6.7. Kulturno nasleđe - nepokretna kulturna dobra.....	55
6.8. Predio i topografija.....	55
6.9. Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline.....	55
7. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA.....	56
7.1. Kvalitet vazduha.....	56
7.2. Kvalitet voda i zemljišta.....	57
7.3. Lokalno stanovništvo.....	58
7.4. Uticaj na ekosistem i geologiju.....	60
7.5. Namjena i korišćenje površina.....	60
7.6. Uticaj na komunalnu infrastrukturu.....	60
7.7. Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu.....	60
7.8. Uticaj na karakteristike pejzaža.....	60
7.9. Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata.....	61
7.10. Akcidentne situacije.....	61
8. OPIS MJERA ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA.....	62
8.1. Mjere zaštite predviđene tehničkom dokumentacijom, zakonima i drugim propisima..	62
8.2. Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta.....	62
8.3. Mjere zaštite u toku eksploatacije objekta.....	64
8.4. Mjere zaštite u slučaju akcidenta.....	65

9. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.....	66
10. NETEHNIČKIREZIME INFORMACIJA.....	68
11. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA.....	72
12. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA.....	73
13. DODATNE INFORMACIJE.....	74
14. IZVORI PODATAKA.....	75
PRILOZI.....	77

1. OPŠTE INFORMACIJE

Podaci o nosiocu projekta:

Nosioc projekta: **„VIVAMAX NOVAKOVIĆ” d.o.o. - Podgorica**

Odgovorno lice: **Vanja Novaković**

PIB: **02330334**

Kontakt osoba: **Vanja Novaković**

Adresa: **Bulevar 21. Maj br. 115., 81000 Podgorica**

Broj telefona: **+382 67 220 200**

e-mail: **grandnamjestaj@gmail.com**

Podaci o projektu

Naziv projekta: **HALE ZA PROIZVODNJU**

Lokacija: **SPUŽ, OPŠTINA DANILOVGRAD**

Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata

Izvod iz CRPS za obavljanje djelatnosti projektovanja i inženjeringa

Crna Gora
Poreska uprava
Sektor za usluge i registraciju
Odsjek za centralni registar privrednih i drugih
subjekata (CRPS)

Ilije Plamenca broj 2
81000, Podgorica, Crna Gora
tel. +38220230858
www.gov.me/poreskauprava

Broj: 02/02-057/2026-89620/3

Podgorica, 08.05.2026 godine

IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH I DRUGIH SUBJEKATA

Registarski broj: 5 - 0759104 / 002

Datum upisa u Registar: 11.04.2016. godine

PIB: 03086445

Datum promjene podataka: 08.02.2021. godine

Status: Registrovan

**"PAMING" D.O.O. ZA PROJEKTOVANJE, INŽENJERING, KONSALTING, PROMET ROBA I
USLUGA - PODGORICA**

Skraćeno poslovno ime: PAMING

Oblik organizovanja: Društvo sa ograničenom odgovornošću

Adresa sjedišta: DESANKA MAKSIMOVIĆ BR.28, Podgorica, Crna Gora

Adresa za prijem službene pošte: DESANKA MAKSIMOVIĆ BR.28, Podgorica, Crna Gora

Šifra područne jedinice poreskog organa: 302

Broj telefona: +38267607714

Adresa E-pošte: ivan@paming.me

Pretežna djelatnost: 7112, Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

Datum donošenja statuta: 07.04.2016

Datum promjene statuta: 01.02.2021

Datum odluke/ugovora o osnivanju: 07.04.2016

Način nastanka: Osnivanje

Oblik svojine: Privatna

Porijeklo kapitala: Domaći

Osnovni kapital: 1,00€ (novčani 1,00€; nenovčani 0,00€)

Spoljno-trgovinsko poslovanje: DA

Lica sa vlasničkom ulogom

JMB/Broj ID dokumenta/PIB	Ime i prezime/Poslovno ime	Adresa	Vlasnička uloga	Udio u vlasništvu (%)
	IVAN ČUKOVIĆ	DESANKE MAKSIMOVIĆ 28, PODGORICA, CRNA GORA	Osnivač	100,00

Lica u društvu

JMB/Broj ID dokumenta/PIB	Ime i prezime/Poslovno ime	Adresa	Uloga	Ovlašćenja u prometu	Način djelovanja
	IVAN ČUKOVIĆ	DESANKE MAKSIMOVIĆ 28, PODGORICA, CRNA GORA	Izvršni direktor	Neograničena	Pojedinačno

Izdato:
08.05.2026 godine u 08:42

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: IV proletarske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: UPI 09-332/25-5349/4

Podgorica, 11.11.2025. godine

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, postupajući po zahtjevu privrednog društva DOO „PAMING“ PODGORICA, broj UPI 09-332/25-5349/3 od 11.11.2025. godine, za izmjenu licence za projektanta i izvođača radova broj UPI 09-332/25-5349/2 od 20.10.2025. godine, na osnovu člana 107 Zakona o izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 19/25 i 92/25), člana 15 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 104/24, 117/24 i 39/25), člana 7 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", broj 42/25), i čl. 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), po ovlaštenju ministra broj: 15-100/25-6175/2 od 02.08.2025. godine, donosi

RJEŠENJE

Privrednom društvu DOO „PAMING“ PODGORICA, izdaje se

LICENCA

za izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova

na period od **pet godina**.

Ovo rješenje zamjenjuje rješenje broj UPI 09-332/25-5349/2 od 20.10.2025. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Aktom broj UPI 09-332/25-5349/3 od 11.11.2025. godine, ovom ministarstvu, obratilo se privredno društvo DOO „PAMING“ PODGORICA, pretežna djelatnost - 7112 - Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, zahtjevom za izmjenu licence za projektanta i izvođača radova broj UPI 09-332/25-5349/2 od 20.10.2025. godine. Uz zahtjev, privredno društvo je priložilo sledeće dokaze:

- 1) rješenje broj UPI 09-332/25-731/4 od 11.11.2025. godine, kojim je **Ivanu Ćukoviću, strukovni master inženjer mašinstva - smjer mašinstvo i inženjerska informatika i strukovni master inženjer zaštite - modul zaštita od požara i spasavanje**, izdata licenca za izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova u svojstvu odgovornog projektanta i odgovornog inženjera građenja, donijeto od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine;

- 2) ugovor o radu sa Ivanom Čukovićem, broj 01-04/16 od 11.04.2016. godine, na neodređeno vrijeme;
- 3) izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata, registarski broj 5 - 0759104 / 002.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja, a ovo iz sledećih razloga:

Odredbom člana 76 stav 1 Zakona o izgradnji objekata propisano je da djelatnost izrade tehničke dokumentacije može da obavlja projektant koji ima najmanje jednog zaposlenog licenciranog arhitektu odnosno licenciranog inženjera po vrsti projekta iz člana 9 stav 2 ovog zakona koji izrađuje.

Nadalje, članom 84 stav 1 istog zakona propisano je da djelatnost građenja objekta obavlja izvođač radova koji ima najmanje jednog zaposlenog licenciranog arhitektu odnosno licenciranog inženjera građenja po vrsti radova.

Članom 107 stav 6 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za privredno društvo, pravno lice odnosno preduzetnika izdaje se na period od pet godina.

Shodno članu 7 Pravilnika o bližem načinu i postupku izdavanja i mirovanja licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 042/25 od 30.04.2025), propisano je da se uz zahtjev za izradu tehničke dokumentacije i izvođenje radova za projektanta i izvođača radova podnosi: 1) Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata; 2) dokaz da ima najmanje jednog zaposlenog licenciranog arhitektu, odnosno inženjera; 3) licencu za licenciranog arhitektu, odnosno inženjera.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani Zakonom i Pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Petar Vučinić

Na osnovu člana 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18., 84/24. i 70/26), donosim sljedeće:

R J E Š E N J E
o angažovanju stručnih lica na izradi
ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU
HALA ZA PROIZVODNJU U SPUŽU U OPŠTINI DANILOVGRAD

Sastav tima:

Prof. dr Dragoljub Blečić, dipl. ing.
MSc. Ivan Ćuković, maš. i zop-a.
MSc. Ivana Džaković, biolog - ekolog

Saradnik tima:

MSc. Milica Zečević, maš.

Kordinator za izradu Elaborata:

MSc. Ivan Ćuković, maš. i zop-a.

O b r a z l o ž e n j e:

Budući da imenovani ispunjavaju uslove predviđene važećom zakonskom regulativom, to je odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Podgorica,

jun 2026. god.

Izvršni direktor,

MSc. Ivan Ćuković, maš. i zop-a.

Dokaz da lica koja čine multidisciplinarni tim ispunjavaju propisane uslove

DEKAN FAKULTETE ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO
BOGOMIR DOBOVIŠEK
doktor tehniških znanosti, diplomirani inženir metalurgije,
redni profesor za teorijo metalurških procesov

REKTOR UNIVERZE EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI
IVO FABINC
doktor ekonomskih znanosti,
redni profesor za ekonomiko mednarodnih ekonomskih odnosov

potrjujeta s pečatom Univerze Edvarda Kardelja in s svojima podpisoma, da je

DRAGOLJUB BLEČIČ

rojen petindvajsetega julija tisočdevetstoainpetdesetega leta v Sežanih
potem ko je tisočdevetstoosminsedemdesetega leta diplomiral na Rudarsko metalurški fakulteti v Boru
in ko je tisočdevetstoosminsedemdesetega leta diplomiral za magistra metalurgije na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo
in uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo s naslovom

ŠTUDIJ KINETIKE HETEROGENIH PROCESOV S POMOČJO IZOTERMIČNE IN NEIZOTERMIČNE METODE TERMICNE ANALIZE

dne osemindvajsetega junija tisočdevetstodvainosemdesetega leta pred komisijo, ki so jo sestavljali

JOŽE MARSEL

doktor kemijskih znanosti, diplomirani kemik, redni profesor za analizo kemije, kot predsednik

BOGOMIR DOBOVIŠEK

doktor tehniških znanosti, diplomirani inženir metalurgije, redni profesor za teorijo metalurških procesov

ANDREJ ROSINA

doktor metalurških znanosti, diplomirani inženir metalurgije, izredni profesor za teorijo metalurških procesov

MARIJAN SENEGAČNIK

doktor kemijskih znanosti, diplomirani kemik, izredni profesor za anorgansko kemijo

ŽIVAN ŽIVKOVIČ

doktor metalurških znanosti, diplomirani inženir metalurgije, izredni profesor za metalurgijo lahkih kovin na Univerzi v Beogradu, kot člani

UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI, FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

diploma

O DOKTORATU METALURŠKIH ZNANOSTI

S tem je izpolnili pogoje za pridobitev stopnje doktorja metalurških znanosti,
zato mu Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani na podlagi sklepa Fakultete za naravoslovje in tehnologijo
podeljuje doktorat metalurških znanosti
ga proglašajo za

DOKTORJA ZNANOSTI

in mu v dokaz tega izdaja to diplomu

V Ljubljani, dne devetega septembra tisočdevetstodvainosemdesetega leta

DEKAN
FAKULTETE ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

[Handwritten signature]

REKTOR
UNIVERZE EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI

[Handwritten signature]

20.12.2018 09:09 1/2

FOND
PIO
PENZIJSKOG I INVALIDSKOG
OSIGURANJA CRNE GORE

Broj: 2044010206103/002
Jmb: 2507951210026
Lični broj: 6458869874
Datum: 20.12.2018.

Odsjek Za Sprovođenje Ino Osiguranja

Na osnovu člana 18 stav 1 i člana 36 Zakona o upravnom postupku ("Sl.list Crne Gore", broj 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) i člana 113. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Sl. list RCG", broj 54/2003, 39/04, 61/04, 79/04, 14/07, 47/07 i "Sl.list CG" br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16 i 55/16), rješavajući po zahtjevu DRAGOLJUB BLEČIĆ-a/e iz -a/e za ostvarivanje prava na starosnu penziju primjenom Sporazuma između Crne Gore i Republike Srbije o socijalnom osiguranju (Sl. list RCG, br.17/07), a po ovlaštenju direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, donosim

RJEŠENJE

DRAGOLJUB BLEČIĆ-u/i, iz -a/e, rođenom-oj 25.07.1951. godine, počev od 26.07.2018. godine, priznaje se pravo na **starosnu penziju** u mjesečnom iznosu od _____ EUR-a.

Isplata tereti Fond penzijskog i invalidskog osiguranja.

Penzija se utvrđuje u mjesečnom iznosu, a za isplatu će dospijevati unazad.

Usklađivanje penzije se vrši automatskim putem, bez donošenja posebnog rješenja.

Žalba i revizija ne odlažu izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Postupak za ostvarivanje prava na starosnu penziju pokrenut je zahtjevom od 26.07.2018. godine primjenom Sporazuma između Crne Gore i Republike Srbije o socijalnom osiguranju (Sl. list RCG, br.17/07).

U dokaznom postupku je utvrđeno:

-da je imenovan-a rođen-a 25.07.1951. godine,

-da mu-joj ostvareni penzijski staž utvrđen shodno čl.60-74 Zakona o PIO iznosi 42 godina, 3 mjeseci i 26 dana.

Obzirom da je činjenično stanje utvrđeno na osnovu podataka iz službenih evidencija i dokaza priloženih uz zahtjev, ovaj Organ je shodno članu 106 ZUP-a odlučio u skraćenom postupku.

Prema tome, ispunjeni su uslovi iz člana 17, 18, 197, 197d, 198, 198a i 199 Zakona o penzijskom invalidskom osiguranju da mu-joj se prizna pravo na starosnu penziju.

Visina starosne penzije određuje se primjenom čl.19 do 27, 58, 202, 202a i 212 Zakona o PIO, a na osnovu podataka utvrđenih u matičnoj evidenciji Fonda PIO.

Najpovoljniji lični koeficijent utvrđen je u skladu sa čl. 19 do 27 i čl. 200 Zakona o PIO, a za period od 1975 do 2016 i iznosi _____

Lični bodovi osiguranika od _____, shodno čl. 21 Zakona o PIO, utvrđuju se množenjem njegovog ličnog koeficijenta i ukupnog penzijskog staža.

Iznos penzije je obračunat shodno čl. 20 Zakona o PIO, tako što se utvrđeni lični bodovi osiguranika pomnože sa vrijednošću penzije za jedan lični bod koji na dan ostvarivanja prava iznosi _____ EUR-a pa penzija iznosi _____ EUR-a mjesečno.

Pravo na isplatu penzije pripada od 26.07.2018. godine u skladu sa članom 95 Zakona o PIO.

Pregled penzijskog staža, obračun ličnog koeficijenta i usklađeni iznosi penzije nalaze se u prilogu ovog rješenja.

Sa izloženog odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

Žalba i revizija ne odlažu izvršenje rješenja prema članu 90 i 91 Zakona o PIO.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema istog Ministarstvu rada i socijalnog staranja u Podgorici, a preko Odsjeka za sprovođenje INO osiguranja.

20.12.2018 09:09 2/2

RJEŠENJE DOSTAVITI:

- 1.DRAGOLJUB BLEČIĆ, MEŠE SELIMOVIĆA 12/133 PODGORICA,
- 2.Odsjeku za obračun i isplatu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja
- 3.U dosije

Postupak vodio/la
KUĆ BRANKO

Načelnik/ca
LAZOVIĆ SNEŽANA

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

Оснивач: РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Дозволу за рад број 612-02-02268/2010-04 од 18. 05. 2011. године издало је Министарство просвете и науке Републике Србије, Београд и Решење о допуни Дозволе за рад број: 612-00-01732/2019-06 од 22. 10. 2019. године издало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Оснивач: РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Дозволу за рад број: 612-00-01846/2013-04 од 23. 09. 2013. године
Решење о допуни и измени Дозволе за рад број: 612-00-01383/2014-04 од 09. 12. 2014. године
Решење о допуни Дозволе за рад број: 612-00-03723/2016-06 од 30. 11. 2017. године
Решење о допуни Дозволе за рад број: 612-00-03022/2017-06 од 25. 01. 2018. године
и Решење о допуни Дозволе за рад број: 612-00-01491/2020-06 од 05. 10. 2020. године издало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд

ДИПЛОМА

ИВАН, НЕЂЕЉКО, ЋУКОВИЋ

рођен 14. 07. 1986. године, Цетиње, Република Црна Гора,
уписан школске 2017/2018. године, а дана 13. 12. 2019. године завршио је
мастер струковне студије другог степена на студијском програму

МАШИНСТВО И ИНЖЕЊЕРСКА ИНФОРМАТИКА

обима 120 (стодвадесет) бодова ЕСПБ са просечном оценом 9,40 (девет и 40/100).
На основу тога издаје се ова диплома о стеченом високом образовању и стручном називу

Струковни мастер инжењер машинства

104, 10. 11. 2020. године
У Чачку

Декан

Проф. др Данијела Милошевић

Ректор

Проф. др Ненад Филиповић

MC – 000036

Подгорица
Општина

РАДНА КЊИЖИЦА

Серијски број: **№ 0025183**

Регистарски број: *15/109*

ИСПРАВА О ИДЕНТИТЕТУ:

Исправа	Серијски број	Регистарски број	Мјесто и датум издавања
Л.К.	318645353		<i>Подгорица</i> 16.09.2008

Матични број грађанина:

Име и презиме: *Ћуковић Иван*

Име оца или мајке: *Њеђелко*

Дан, мјесец и година рођења: *14.07.1986.*

Мјесто рођења, општина: *Њеђице*

Република: *Црна Гора*

Држављанство: *МГ*

у *Подгорици*

Датум: *26.01.2009*

[Signature]

потпис корисника радне књижице

- 1 -

- 2 -

Република Србија

УУБ

Универзитет у Београду
Биолошки факултет, Београд

Оснивач: Република Србија

Дозволу за рад број 612-00-02666/2010-04 од 10. децембра 2010.
године је издало Министарство просвете и науке Републике Србије

Диплома

Ивана, Душко, Џаковић

рођена 27. маја 1988. године у Пљевљима, Црна Гора, уписана школске
2012/2013. године, а дана 17. септембра 2013. године завршила је мастер
академске студије, другој степена, на студијском програму Екологија, обима
60 (шездесет) бодова ЕСПБ са просечном оценом 9,90 (девет и 90/100).

На основу тога издаје јој се ова диплома о сачињеном високом образовању и академском називу
мастер еколоџ

Број: 1720700

У Београду, 25. октобра 2013. године

Декан

Проф. др Јелена Кнежевић-Вукчевић

Jelena Knjevic-Vukcevic

Ректор

Проф. др Владимир Бумбаширевић

Vladimir Bumbaric

00017310

СЕРИЈА А

ДУПЛИКАТ

РАДНА КЊИЖИЦА

Издавач: ЈП Службени лист СЦГ - Београд
Ознака за поруџбину: Обр. бр. 321201

Забљак
Општина

РАДНА КЊИЖИЦА

Серијски број: № 0056356

Регистарски број: 76/2013

ИСПРАВА О ИДЕНТИТЕТУ:

Исправа	Серијски број	Регистарски број	Мјесто и датум издавања

Матични број грађанина: _____

Име и презиме: IVANA ĐAKOVIĆ

Име оца или мајке: Душко

Дан, мјесец и година рођења: 27.05.1988.

Мјесто рођења, општина: Риевња

Република: CRNA GORA

Држављанство: CRNE GORE

Забљак

Датум: 12.11.2013. год.

ПОТПИС И ПЕЧАТ

ПОТПИС КОРИСНИКА РАДНЕ КЊИЖИЦЕ

Подаци о школској спреми	Печат
<p>РЈЕШЕЊЕ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ ОГРОДНОСТИ О ПОСТУПЦИЈАМА УПР. БР. Д5-1-1592/12,0408.11.13 -DIPLOMIрани BИDLOG-</p> <p>РЈЕШЕЊЕ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ ОГРОДНОСТИ О ПОСТУПЦИЈАМА УПР. БР. Д5-1-1533/14,0404.11.13 -MASTER EKOLOG-</p>	

Подаци о стручном усавршавању, специјализацији и радној способности стеченој радом	Потпис и печат

ПОДАЦИ О

Број евиденције	Назив и сједиште правног лица (послодавца)	Датум заснивања радног односа	Датум престанка радног односа
	<p>D.O.O. DS-NET ЗАБЛУЈАК</p>	<p>15.06.15.09 15.06.2015</p>	<p>15.09.2015</p>
170.	<p>Јавно предузеће за националне паркове Џорџе Јоре НП „Зурмишор“ Онађуак</p>	<p>24.11.2015.</p>	

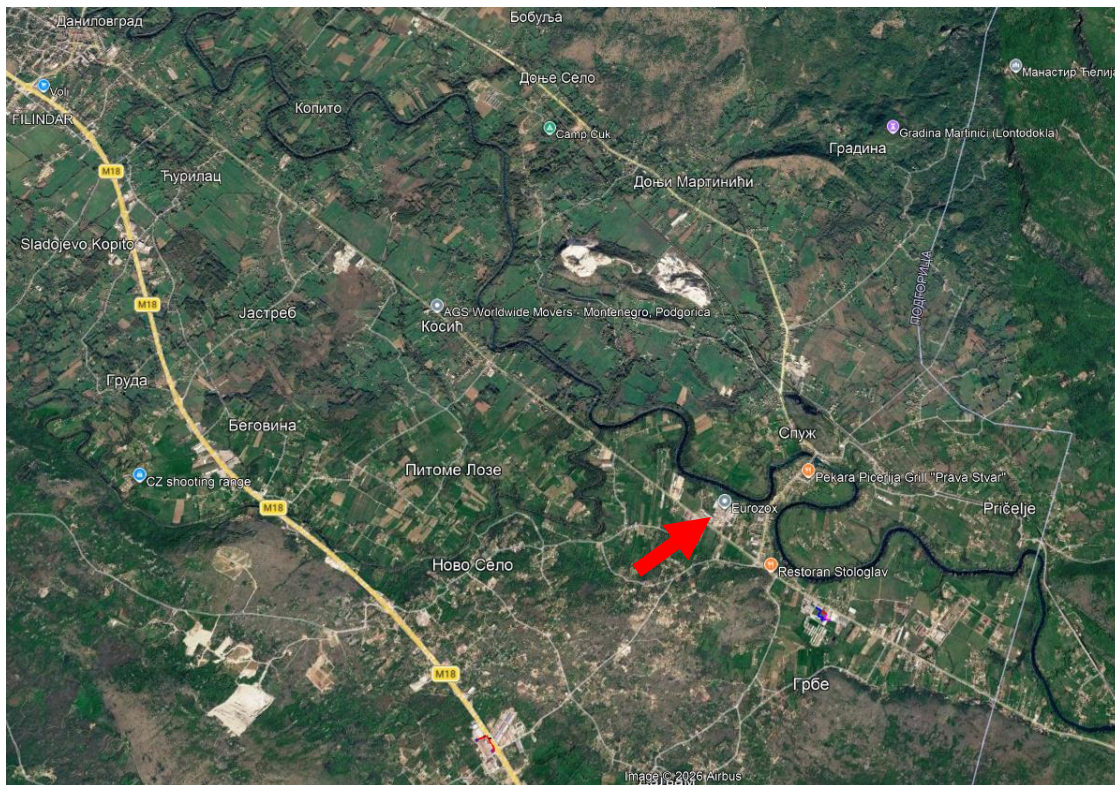
ЗАПОСЛЕЊУ

Бројкама			Трајање запослења	Напомена	Потпис и печат
Година	Мјесеци	Дана	Словима		
13	1		<p>Година /</p> <p>Мјесеци TRI</p> <p>Дана /</p>		
			<p>Година /</p> <p>Мјесеци</p> <p>Дана</p>		
			<p>Година /</p> <p>Мјесеци</p> <p>Дана</p>		
			<p>Година /</p> <p>Мјесеци</p> <p>Дана</p>		

2. OPIS LOKACIJE

Lokacija za izgradnju hala za proizvodnju (tri hale), nalazi se na području industrijske zone Spuža, u Opštini Danilovgrad sa desne strane regionalnog puta Spuž-Danilovgrad.

Geografski položaj lokacije objekata prikazan je na slici 1, dok je na slici 2. prikazana lokacija objekata sa užom okolinom.

Slika 1. Geografski položaj lokacije objekata-hala (označen strelicom)

Slika 2. Lokacija objekata-hala (označena strelicom) sa užom okolinom

Teren lokacije objekata-hala je većim dijelom ravna pješčana površina, a manjim ravna degradirana travnata površina.

Na dijelu lokaciji se nalazi izgrađeni objekat – hala ukupne površine 3.634,0 m².

2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta

Lokacija za izgradnju hala za proizvodnju, nalazi se na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilobgrad.

Kopija plana parcele data je na prilogu I.

2.2. Potrebna površina zemljišta za vrijeme izgradnje i površina koja će biti obuhvaćena kada projekat bude stavljen u funkciju

Ukupna površina lokacije iznosi 15.210 m².

Za potrebe realizacije projekta koristiće se dio površine lokacije.

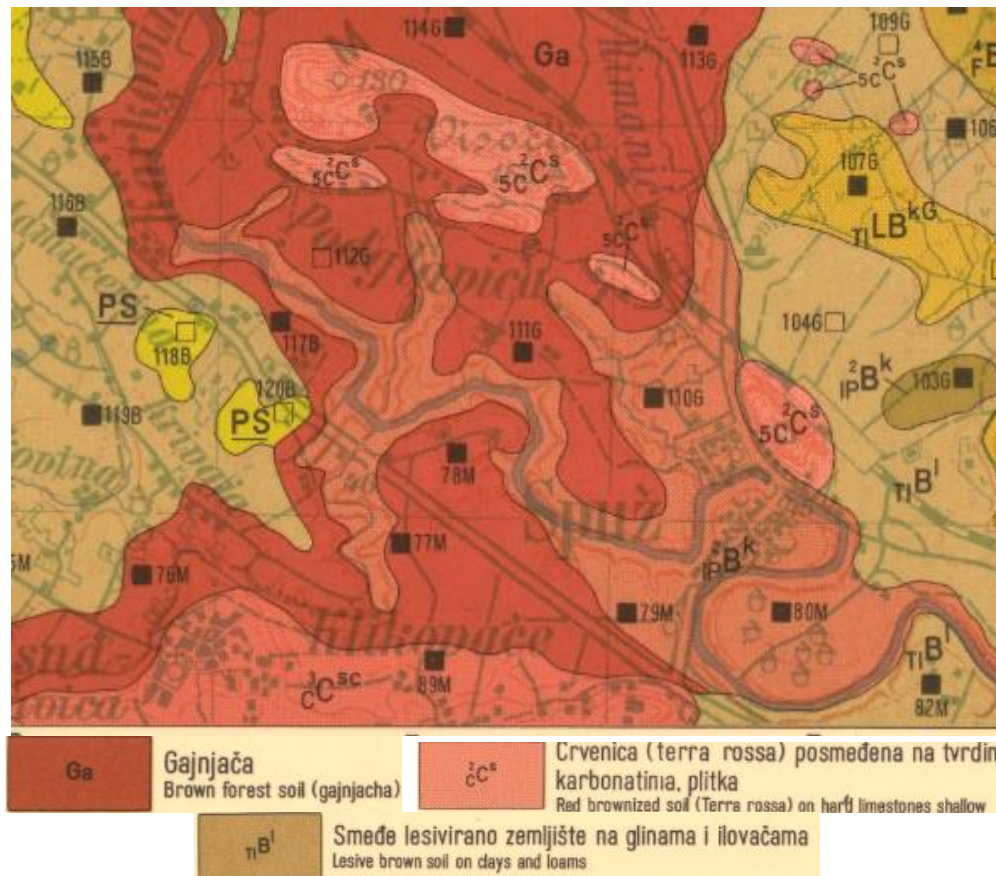
Površina koju zauzimaju objekti-hale kada bude stavljen u funkciju iznosi 3.403,5 m² (hala 1: 1.997,6 m², hala 2: 631,3 m², hala3: 774,6 m²).

2.3. Pedološke, geomorfološke, geološke i hidrogeološke i seizmološke karakteristika terena

Pedološke karakteristike

Kao glavne podloge za upoznavanje sa pedološkim karakteristikama posmatranog područja korišćena je Pedološka karata Crne Gore 1 : 50000 list "Nikšić 4" (Zavod za unapređenje poljoprivrede-Titograd, 1966) i monografija "Zemljišta Crne Gore" (Fuštić B., Podgorica, 2004).

Zemljište na prostoru lokacije i njene okoline pripada raznim tipovima i podtipovima, zavisno od osobina podloge na kojoj se obrazovalo, a najviše je prisutna gajnjača, crvenica-terra rossa i razni tipovi smeđih zemljišta (slika 3.).

Slika 3. Pedološka karta šireg područja lokacije

Matični supstrat u Bjelopavličkoj ravnici čine trošne i rastresite karbonatne ilovače, sa mjestimičnim pojavama pijeska i šljunka sa sigom. Ovakva podloga, ravan reljef i mediteranska klima usloveli su stvaranje dubljih zemljišta, gledano u cjelini. Međutim, različita moćnost i sastav podloge, prekomjerno vlaženje i isušivanje koje u perhumidnom dijelu godine favorizuje proces izluživanja, lestvaze i oglejavanja, a u sušnom periodu proces osmeđivanja i ocrvenčivanja doveli su da se zemljište jako razlikuje i po tropskim karakteristikama, a takođe i po fizičkim i hemijskim osobinama i svojstvima, od kojih su u većini slučajeva veoma nepovoljne vodno-flzičke osobine, vodni i vazdušni režim zemljišta.

Najrasprostranjenije zemljište u ravnici je gajnjača, formirana na terenima koji su uzdignutiji i ocjeditiji, ali i na potpuno ravnim terenima gdje se kao podloga javljaju vodopropusni slojevi, odnosno pijesak sa sigom i šljunak. Ostali dio ravnice pokrivaju značajne površine smeđeg lesiviranog zemljišta na glinama i ilovačama, a u nešto manjem obimu pseudoglej, smeđe karbonatno zemljište na ilovačama i pijesku i smeđe zemljište na šljunku i konglomeratu-plitko, kao i crvenica-terra rossa.

Smeđa kisela zemljišta nastaju fizičko-hemijskim preobražajem podloge na kojoj nastaju. Tamnosmeđe su ili mrke boje, rastresite mahom mrvičaste strukture i ilovastog sastava. Dubina je različita zavisno do reljefa, odnosno mjesta nalaženja. Smeđa kisela zemljišta imaju dobre fizičke osobine i svojstva, ali u hemijskom pogledu je jako izražena kiselost (pH 4-5) i nizak stepen zasićenosti adsorptivnog kompleksa baznim katjonima (nekad se svodi na 10%), takođe su siromašna u fosforu a bogatija kalijumom.

Smeđa zemljišta na krečnjacima u genetskom pogledu predstavljaju stadijum razvijenih zemljišta. Na krečnjacima, geneza se odvija u više faza. U početnoj, inicijalnoj fazi, nastaju organogene i organomineralne crnice. One vremenom prelaze u posmeđena, a iz njih se stvaraju smeđa zemljišta. Fizičke osobine smeđih zemljišta na krečnjacima su vrlo dobre, hemijske, takođe jer su slabo kisele reakcije, obzirom da karbonati nisu potpuno isprani.

Crvenica je zemljišta koja se obrazuju na čvrstim krečnjacima i dolomitima mezozojske starosti na zaravnjenim terenima i vrtačama. Nastajanje ovog zemljišta vezano je za mediteransku klimu, sa suvim i žarkim ljetima i vlažnim i blagim zimama. Crvenice se obrazuju na nerastvorenom ostatku pošto se kalcijum rastvara iz krečnjaka, a zatim se ispira u obliku hidrokarbonata. Ova vrsta zemlje je siromašna u humusu i podložna je eroziji. Sadržaj humusa varira od 1-4 % pod prirodnom vegetacijom.

Po mehaničkom sastavu crvenica pripada glinuši sa stabilnom poliedričnom strukturom. Dobro su propustljive za vodu i vazduh. Zemljište je beskarbonatno, a reakcija sredine slabo kisjela do neutralna (pH 6-7).

Geomorfološke karakteristike

Šire područje istraživanja pripada Bjelopavličko - Zetskoj ravnici, koja predstavlja jednu od najvećih depresija u spoljašnjem dijelu Dinarida. Bjelopavlička ravnica izdužena je u pravcu sjeverozapad-jugoistok po kom se pravcu postepeno širi uz istovremeno opadanje kota terena sve do Skadarskog jezera.

Dominantni morfološki oblici u široj okolini lokacije su pojas zaravljelog tla, korito rijeke Zete i padine okolnih brda.

Posmatrani prostor je izgrađen od prašinasto-pjeskovitih glina sa proslojcima pjeskova.

Geološke karakteristike

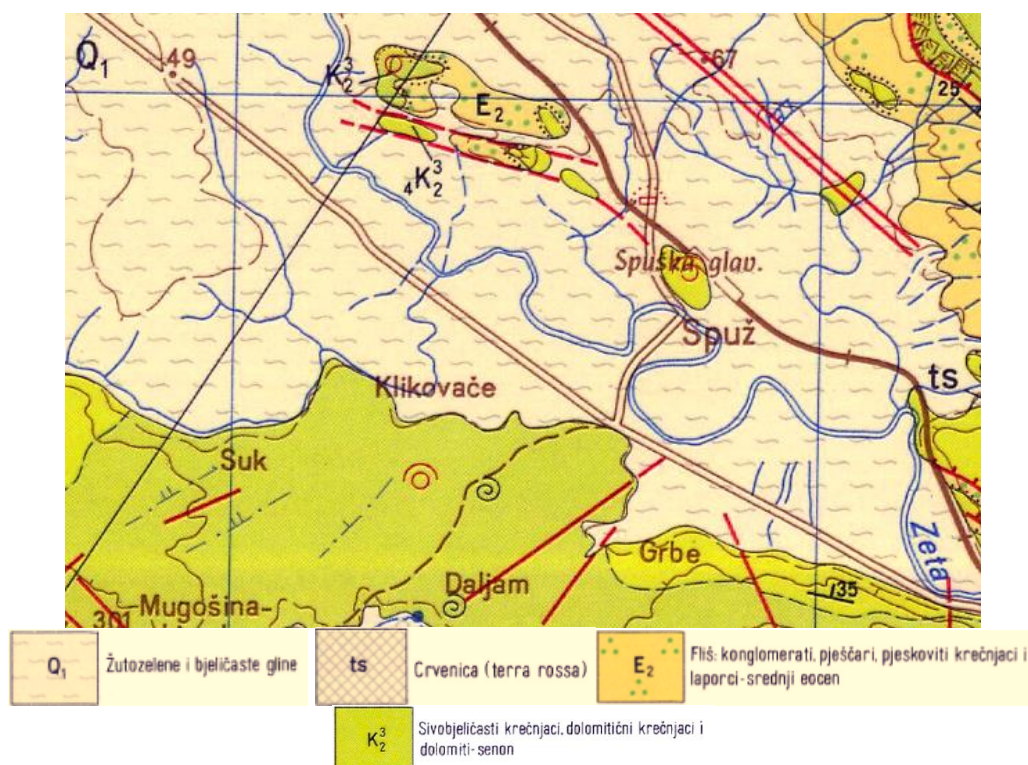
Geološka građa istraživanog terena definisana je izradom Osnovne geološke karte lista „Titograd”, 1:100000, sa Tumačem (slika 4.).

Osnovu terena na predmetnoj lokaciji čine:

- sedimenti kredne starosti ($4K_2^3$) i
- sedimenti eocenske starosti (E2).

Preko njih su deponovane kvartarne gline.

Kvartarne naslage (Q), su zastupljene kako na samoj mikrolokaciji istraživanja, tako i na širem području istraživanja. Kvartarne naslage predstavljene su glinama žute ili bjeličaste boje čija debljina iznosi i nekoliko desetina metara. Prema B. Radojičiću ove gline su nastale usled pregrađivanja rijeke Zete pri ušću u Moraču zbog čega je došlo do ujezerivanja Zete na području Bjelopavličke ravnice.

Slika 4. Geološka karta lokacije i njene okoline
(Osnovna geološka karta SFRJ - Titograd 1:100.000, Beograd 1971. god.)

Kvartarne naslage (Q), su zastupljene kako na samoj mikrolokaciji istraživanja, tako i na širem području istraživanja. Kvartarne naslage predstavljene su glinama žute ili bjeličaste boje čija debljina iznosi i nekoliko desetina metara. Prema B. Radojičiću ove gline su nastale usled pregrađivanja rijeke Zete pri ušću u Moraču zbog čega je došlo do ujezerivanja Zete na području Bjelopavličke ravnice.

Gornja kreda - mastriht ($4K_2^3$), U litološkom pogledu mastriht je na području istraživanja predstavljen: svijetlosivim, kristalastim krečnjacima i podređeno dolomitičnim krečnjacima. Ovi krečnjaci u višim nivoima prelaze u sive i bjeličaste laporovite stratifikovane krečnjake.

Srednji eocen (E2), Tvorevine koje odgovaraju srednjem eocenu imaju relativno malo prostranstvo na širem području istraživanja. Sedimenti fliša predstavljeni su različitim vrstama pješčara i laporaca. Pješčari su rjeđe zastupljeni od laporovito – glinovitih stijena i javljaju se u vidu slojeva debljine do 15 cm. Izgrađeni su od zrna kvarca i plagioklasa. Cement je karbonatno glinoviti. Laporci izgrađuju najveći dio serije. Boje su uglavnom sivozelene. Ove stijene su izgrađene od flišnog glinovitog, karbonatnog materijala izmiješani sa sitnim zrnima kvarca i sericita. Flišni sedimenti se ispoljavaju u vidu uskih ili isprekidanih pojaseva pravca pružanja uglavnom SZ-JI.

U tektonskom pogledu, šire područje istraživanog terena pripada zoni Visokog krša, odnosno antiklinorijumu Stare Crne Gore, koji prelazi u sinklinorijum Donje Zete.

Paleoreljef je ispresijecan rasjedima različitog pravca pružanja. Generalno gledano, osa pomenutog antiklinorijuma tone prema Zetskoj ravnici.

Hidrogeološke odlike terena

Na osnovu hidrogeoloških svojstava i funkcija stijenskih masa, strukture poroznosti i prostornog položaja hidrogeoloških pojava na izučavanom dijelu terena mogu se izdvojiti:

Kompleks slabo propusnih stijena intergranularne poroznosti koji je predstavljen kvartarnim glinovitim i prašinasto-glinovitim sedimentima. Propusnost ovih sedimenata zavisi od granuometrijskog sastava, procentualnog učešća i prostornog položaja glina u njima. S obzirom da se ovi sedimenti na području istraživanja nalaze u neposrednoj blizini rijeke Zete, moguće je formiranje zbijene izdani sa slobodnim nivoom, ograničene izdašnosti u pripovršinskoj prašinastoj zoni.

Generalno posmatrano filtracione karakteristike kvartarnih sedimenata su pretežno slabe.

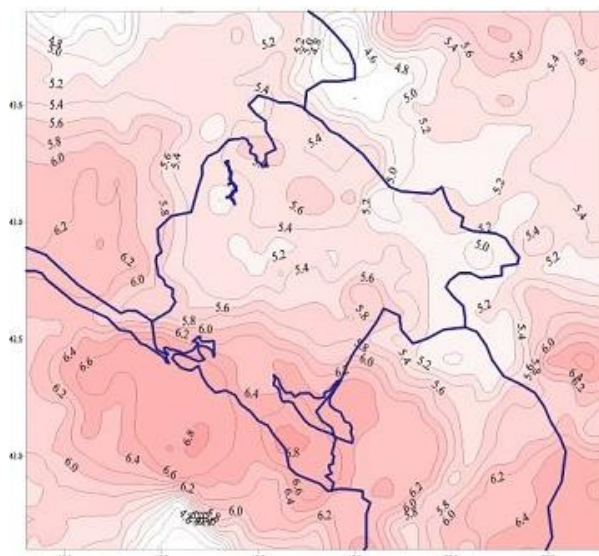
Seizmološke karakteristike

Prema karti seizmike regionalizacije teritorije Crne Gore (B.Glavatović i dr., Titograd, 1982.) posmatrano područje, pripada zoni sa osnovnim stepenom seizmičkog intenziteta 8° MCS skale (slika 5.).

Na osnovu inovacije seizmičkih parametara Crnogorskog područja koji su u saglasnosti sa evropskim standardima (EVROCODE 8) izrađena je karta očekivanih maksimalnih magnituda zemljotresa za povratni period od 100 godina (slika 6.).

Slika 5. Karta seizmike regionalizacije teritorije Crne Gore

Slika 6. Karta očekivanih maksimalnih magnituda zemljotresa u Crnoj Gori i okruženju za povratni period vremena od 100 godina

Sa slike se vidi da područje istraživanja za povratni period od 100 godina spada u zonu sa magnitudama od 6,0 do 6,2° Rihterove skale.

U zavisnosti od tipa primijenjene analize konstrukcije projektant bira odgovarajuće seizmičke faktore ponašanja u skladu sa Evrokodom 8.

2.4. Podaci o izvoristima vodosnabdijevanja i hidrološke karakteristike

Vodosnabdijevanje

Opština Danilovgrad se svrstava u red opština sa visokim procentom pokrivenosti naselja javnim vodovodom. Tome najviše doprinosi Bjelopavlički vodovodni sistem kojim je obuhvaćena čitava ravnica od Glave Zete na sjeveru do Grba i Daljma na jugu (preko 30 naselja Opštine ili oko 80% ukupnog st.).

Pored Bjelopavličkog vodovoda, postoje i vodovodi kojima su snabdijevana seoska naselja (izdvojeni vodovodni sistemi). Najveći takvi vodovodi su: vodovod naselja u Bandićima, Komanima i Donjem Zagaraču, kao i vodovod u naselju Glizica.

Bjelopavlički vodovod koristi vodu iz sedam izvorišta sledećih karakteristika:

- Gravitacijom sa Slatinskih izvora, minimalna izdašnost 10-12 l/s;
- Crpljenjem iz Oraške jame u količini od 140 l/s;
- Crpljenjem iz jame Žarića u količini od 40 l/s;
- Crpljenjem sa Viškog vrela u količini od 11 l/s;
- Crpljenjem sa Milojevičkog vrela u količini od 22 l/s;
- Crpljenjem iz jame Brajovića u količini od 35 l/s;
- Preko priključnog dovoda sa Mareze u količini od 70 l/s.

Ukupno se sa ovih izvorišta u ljetnjem periodu dobija oko 310 l/s. Sva ova izvorišta su međusobno povezana u jedinstveni vodovodni sistem Bjelopavlića. To je postignuto izgradnjom „prstena” cjevovoda AC 300 mm dužine 30 km koji prihvata vode izvorišta na obje obale Zete.

Ukupna dužina tranzitnih i distributivnih cjevovoda vodovodnog sistema iznosi oko 500 km. Zapremina svih rezervoara u sistemu iznosi 1.650 m³. U vodovodnom sistemu postoji pet prepumpnih stanica, preko kojih se obezbjeđuje voda za naselja na visokim kotama: Orju Luku, Pažice, Zagredu i dio Martinića.

Na osnovu ovih podataka logično bi se moglo zaključiti da je kapacitet danilovgradskog vodovoda i više nego dovoljan, čak i kada se uzmu kategorije potrošača kao što su privreda, ustanove, Vojna kasarna i dr. koji troše oko 55-60% vode. Međutim, stanje nije zadovoljavajuće u ljetnjem periodu. Do nekih naselja lociranih na visokim kotama i udaljenim od izvorišta, voda ne stiže redovno i u dovoljnim količinama.

Pored tehničkih razloga, uzroci prekida snabdijevanja su i nedozvoljeno visoki gubici vode usljed curenja iz instalacija, kao i „krađe“ vode preko divljih priključaka, neispravnih vodomjera i dr. Ipak, glavni razlog ljetnjih nestašica vode je nenamjensko korišćenje vode, odnosno prekomjerna potrošnja vode za navodnjavanje bašti i vrtova.

Lokacija se snabdijeva vodom sa gradske vodovodne mreže.

Hidrološke karakteristike

Sa hidrološkog aspekta glavni vodotok šireg područja je rijeka Zeta. Njoj gravitiraju vode svih drugih površinskih tokova i hidroloških pojava na području opštine, kao i vode sa njenog slivnog područja u Opštini Nikšić.

Kroz Nikšićko polje u kome nestaje i ponire, teče Gornja Zeta, a pod imenom Donja Zeta ponovo se pojavljuje na Glavi Zete, na krajnjem sjeverozapadu Bjelopavličke ravnice.

Vodotok Donje Zete počinje od mjesta Glava Zete, gdje nastaje od vodotoka Oboštice i Glave Zete. Odatle teče Bjelopavličkom ravnicom u pravcu jugoistoka sve do uliva u rijeku Moraču, u dužini od oko 50 km sa prosječnom širinom korita 45 do 50 metara. Rijeka Zeta se prihranjuje sa desne strane vodama Svinjičnih i Milojevićkih vrela i povremenim vodotokom Gračanice i Sušice, a sa lijeve strane od izvora u Dobrom polju, povremenog toka Sušice, Viških vrela, Tamnika, Vrela Bogićevićkih, Morave, Ljutotuka, Rimanica potoka, Moromisa i Brestice.

Tokom intenzivnih padavina u kišnom periodu godine, dolazi do znatnog akumuliranja podzemnih voda u pojedinim partijama krečnjaka - dolomitskih terena obodom ravnice. Naglo izlivanje ovih voda na površini terena, preko povremenih i stalnih vrela, utiče na podizanje vodostaja rijeke i dovodi do poplava dijela površina uz korita vodotoka. Pored poplava rijeka Zeta na pojedinim potezima, potkopava svoje obale. Na urbanim područjima Danilovgrada i Spuža to potkopavanje je na više mjesta.

Rijeka Sušica je karakteristična sa mnoštvom estavela i vrela u koritu. U kišnom periodu ova vrela su veoma izdašna, dok u ljetnjem presuše.

Na lokaciji nema stalnih vodenih tokova.

Rijeka Zeta od lokacije je udaljena oko 250 m vazdušne linije.

2.5. Klimatske karakteristike sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima

Analiza klimatskih elemenata data je na osnovu raspoloživih podataka Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore.

Prostor Opštine Danilovgrad u sklopu šireg područja Zetsko - Bjelopavličke ravnice, pod uticajem je Jadransko - Sredozemne klime. Sve njene tipične odlike, blago modifikovane u odnosu na oblast. Crnogorskog primorja, ograničene su na prostor u dolini rijeke Zete, koji karakteriše submediteranska klima sa vrlo dugim, toplim i sušnim ljetima, a blagim i kišovitim zimama.

Srednja godišnja temperatura vazduha je vrlo promenljiva i kreće se od 4 °C, koliko iznosi na padinama Maganika do 15 °C u dolini rijeke Zete. Najvažniji faktor koji uslovljava ovakve razlike je nadmorska visina, kao i činjenica da dolinom Zete prodire uticaj Jadranskog mora.

Godišnje ljetnjih dana, kada maksimalna dnevna temperatura dostiže i prelazi vrijednost od 25 °C, u centralnom području opštine ima oko 130, dok je broj ledenih dana (t-max 0 °C) rijetko veći od 5. Sa srednjom dnevnom temperaturom većom od 10 °C broj dana je 240.

Za vrijeme vedrog anticiklonskog vremena, u zimskom periodu za područje ravnice, karakteristične su pojave temperaturnih inverzija, sa niskim temperaturama u jutarnjim satima.

Kretanje srednje mjesečne temperature ima ravnomjeran i pravilan hod. Najviše vrijednosti temperatura dostiže u periodu jul - avgust, a najniže u periodu decembar -februar. Najtopliji mjesec je jul sa prosječnom temperaturom od 24,3 °C, dok je najhladniji januar sa 4,3 °C. Po srednjim julskim temperaturama ovo je jedan od najtoplijih predjela u Crnoj Gori.

Prosječna godišnja oblačnost izmjerena na stanici Danilovgrad iznosi 5,2 (izraženo u desetinama pokrivenosti neba oblacima), sto je, uz oblačnost osmotrenu na Primorju, najniža vrijednost ovog parametra u Cnoj Gori. Srednja oblačnost po mjesecima kreće se u granicama od 3,2 u julu do 6,5 u novembru. Oblačnih dana ima u prosjeku 115 godišnje.

Suma padavina kreće se od 2.300 - 2.500 mm prosječno godišnje, pri čemu raspored padavina pokazuje sve odlike mediteranskog režima. Najviše srednje godišnje padavine imaju planinski predjeli (oko 2.500 mm), dok se ove vrijednosti za širi prostor ravnice kreću oko visine od 2.000 mm. Srednja mjesečna vrijednost padavina najviša je u periodu novembar-januar, dok je najniža u periodu jun-avgust. Maksimum padavina od 359 mm prosječno ima novembar, a minimum od 60 mm junuar.

Sniježni pokrivač debljine 1,0 cm u nižem dijelu opštinskog područja pojavljuje se u prosjeku 10 dana godišnje, dok sa debljinom snijega od 10 cm i više ne prelazi 5 dana.

Prosječna vrijednost relativne vlažnosti vazduha iznosi 71 % godišnje. Sa 80 % najveća je u novembru, koji ima najveći broj dana sa relativnom vlažnošću jednakom ili većom od 80 % (11,1). Najmanju relativnu vlažnost od 62 % imaju jul i avgust.

Najučestaliji su vjetrovi iz pravca jugoistoka i sjeverozapada (sa po 12 % čestine pojave), čija se srednja brzina kreće oko 20 m/s. Manju učestalost (6 %) ima sjeverni vjetar, koji sa 30 m/s ima najveću srednju brzinu. Najmanje ima zapadnog vjetra, jedva 3 %.

Jak vjetar (više od 8 bofora) najizraženiji je u februaru (prosjecno maksimalno 5 dana), a njegova godišnja učestalost iznosi 2,8 dana.

2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa

Lokacija objekta pripada Bjelopavličkoj ravnici, koja se odlikuje specifičnim klimatološkim, hidrološkim i hidrografskim karakteristikama.

Šire područje lokacije izgrađuju fluvio-glacijalni sedimenti kvartarne starosti rasprostranjenih u aluvijalnim i deluvijalnim ravnima Bjelopavličke ravnice. Aluvijalni sedimenti na posmatranom prostoru pokrivaju stijene paleogena i gornje krede, a predstavljeni su oblicima: sljunkom, pijeskom, glinom, supijeskom i supglinom.

Sa hidrološkog aspekta glavni vodotok šireg područja je rijeka Zeta, i njemu gravitiraju vode svih drugih površinskih tokova i hidroloških pojava.

Prema Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, 25/19), a na osnovu vrijednosti osnovnih fizičko-hemijskih elemenata kvaliteta vode Zete prema klasifikaciji ekološkog stanja imao je umjeren ekološki status na lokaciji Vranjske njive u 2024. godini, dok je sa aspekta bioloških elemenata imao loš ekološki status.

Sa druge strane šire područje lokacije predstavlja veliki prirodni rezervoar pitke vode, a spisak izvorišta je dat u dijelu 2.4.

Na osnovu fizičko-hemijskih i mikrobioloških analiza kvaliteta voda hidroloških objekata u Danilovgradu, koje se redovno rade od nadležnih institucija, u potpunosti zadovoljava zahtjeve za piće, uz napomenu da adekvatno hlorisanje uspijeva obezbijediti bakteriološki ispravnu vodu za piće.

Bjelopavlička ravnica sa vrlo različitim zemljištima predstavlja prostor sa velikim kapacitetima za razvoj poljoprivrede.

Najrasprostranjenije zemljište u ravnici je gajnjača, koja je povoljna za obradu. Zauzima oko 2300 ha teritorije Opštine. Zahvaljujući dobrim osobinama ova zemljišta su pod oranicama, livadama i voćnjacima.

U flori Bjelopavličke ravnice registrovana su 774 biljna taksona ranga vrste i podvrste Bešić, Lj. (1978) što ukazuje na floristički značaj ovog područja u Crnoj Gori. Flora i vegetacija doline rijeke Zete a pogotovo njenog sliva je veoma raznovrsna, bogata i još u velikoj mjeri sačuvana. Dolina rijeke Zete na prostoru Opštine Danilovgrad, kao i široko područje plodne Bjelopavličke ravnice, te izdignuti ravni tereni i udoline su zastupljeni značajnim dijelom oraničkim kulturama, voćnjacima i vinogradima, dok su manjim dijelom ostale prirodne šume, livade i pašnjaci.

2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine

Kapacitet životne sredine je sposobnost životne sredine da prihvati određenu količinu zagađujućih materija po jedinici vremena i da je pretvori u bezopasan oblik ili nepovratno odloži, a da od toga ne nastupi nepovratna šteta.

Imajući u vidu karakteristike lokacije i njenog šireg okruženja može se konstatovati da posmatrani prostor posjeduje određene apsorpcione kapacitete prirodne sredine, iako se u širem okruženju lokacije dešavaju promjene koje su posledica ljudskih aktivnosti, a koje obuhvataju izgradnju objekata različite namjene.

Svakako najvažniji apsorpcioni kapacitet šireg područja je prisustvo različitih biljnih zajednica.

Šire područje karakteriše prisustvo raznovrsnih oblika reljefa, geoloških i pedoloških podloga, mikroklimatskih prilika i niza drugih faktora koji su uslovili razvoj različitih biljnih zajednica.

U Studiji zaštite zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete (2019.) navodi se da su prvi floristički podaci iz Bjelopavličke ravnice potiču iz druge polovine XIX vijeka Pantoczek, J. (1873); Pančić, J. (1875); Horak, B. (1900); Baldacci, A. (1904), Rohlena, J. (1942). Osim Vukića Pulevića, Pulević, V. (1970), floru i vegetaciju Bjelopavličke ravnice u drugoj polovini XX vijeka detaljno istražuje Ljubomir Bešić, (Bešić, 1978).

Prem istoj Studiji u flori Bjelopavličke ravnice registrovana su 774 biljna taksona ranga vrste i podvrste Bešić, Lj. (1978) što ukazuje na floristički značaj ovog područja u Crnoj Gori. Na istraživanim lokalitetima je registrovano oko 150 biljnih taksona ranga vrsta i podvrsta, što govori o florističkom bogatstvu i raznovrsnosti doline rijeke Zete.

Flora i vegetacija doline rijeke Zete a pogotovo njenog sliva koji je sastavni dio sliva rijeke Morače i sliva Skadarskog jezera je veoma raznovrsna, bogata i još u velikoj mjeri sačuvana. Dolina rijeke Zete na prostoru opština Danilovgrad i Podgorica, kao i široko područje plodne Bjelopavličke ravnice, te izdignuti ravni tereni i udoline su zastupljeni značajnim dijelom oraničkim kulturama, voćnjacima i vinogradima, dok su manjim dijelom ostale prirodne šume, livade i pašnjaci. Po okolnim brdskim terenima, na prelazu prema višim planinskim predjelima dominira termofilna submediteranska zajednica Quercus - Carpinetum orientalis H-ić, uključujući facijese Quercus macedonica-e, te vegetaciju gariga - asocijacija Paliuretum adriaticum H-ić.

Postojeći kapaciteti zemljišta u užem okruženju lokacije sa aspekta korišćenja u poljoprivredne svrke nisu mali.

2.8. Opis flore i faune¹

Flora i vegetacija

Široko područje plodne Bjelopavličke ravnice, te izdignuti ravni tereni i udoline iskorišteni su većim dijelom oraničkim kulturama, voćnjacima i vinogradima, dok su manjim dijelom ostale prirodne šume, livade i pašnjaci. Po okolnim brdskim terenima, na prelazu prema višim planinskim predjelima

¹ Literatura:

- Agencija za zaštitu prirode i životne sredine (EPA) (2019): *Studija zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra doline rijeke Zete*. Podgorica.
- Milanović, Đ., Caković, D., Hadžiablahović, S., Vuksanović, S., Mačić, V., Stešević, D. i Lakušić, D. (2021): *Priručnik za identifikaciju tipova staništa Crne Gore od značaja za Evropsku uniju sa obrađenim glavnim indikatorskim vrstama*. Podgorica – Banja Luka – Beograd.
- Glavni grad Podgorica (2017): *Akциони plan biodiverziteta Glavnog grada Podgorice* - Nacrt. Podgorica.

dominira termofilna submediteranska zajednica *Quercus – Carpinetum orientalis* H-ić, uključujući facijese *Quercus macedonica-e*, te vegetaciju gariga – asocijacija *Paliuretum adriaticum* H-ić. U planinskim predjelima Prekornice i Maganika prisutne su mješovite šumske sastojine (sub)montane bukve i četinara, uključujući sastojine sa munikom (*Pinus heldreichii*).

Prema „Studiji zaštite i uspostavljanje zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete”, na širem području opštine Danilovgrad prisutno je oko 150 biljnih taksona ranga vrsta i podvrsta, što govori o florističkom bogatstvu i raznovrsnosti doline rijeke Zete. Na širem području opštine Danilovgrad se javljaju endemične vrste iz submediteranskog i južnog planinskog dijela Crne Gore. Posebno su značajne sledeće endemične biljne vrste: *Petteria ramentacea* (zanovijet), *Athamatha haynaldii* (Hajnaldova nevesika), *Chaerophyllum coloratum* (šarena krablja), *Seseli globiferum* (kuglasto devesilje), *Moltkia petraea* (modro lasinje), *Micromeria parviflora* (sitnocvijetni vrisić), *Satureja subspicata* (krasoliki vrijesak), *Tanacetum cinerarifolium* (buhač), *Fritilaria gracilis* (nježna kockavica), *Hieracium waldsteinii* (runjavica), i dr.

Sistematskim istraživanjem vegetacije Bjelopavličke ravnice utvrđeno je da je na ovom prostoru prisutno osam biljnih zajednica koje su karakteristične za submediteranski dio Crne Gore i to: *Quercus-Carpinetum orientalis* H-ić, *Paliuretum adriaticum* H-ić, *Stipo-Salvietum officinalis* H-ić (1956) 1958, *Chrysopogoni-Airetum capillaris* H-ić (1956) 1958, *Danthonio-Erianthetum hostii* asoc. nova prov, *Peucedano-Molinietum litoralis* H-ić 1934, *Scirpo-Phragmitetum* W. Koch. 1926 i *Potameto-Najadetum* H-ić et Micev. 1960.

U neposrednoj blizini predmetne lokacije, uz tok rijeke Zete, prisutan je Natura 2000 stanišni tip 92A0 - Galerije bijele vrbe i topole, koji predstavlja karakterističnu riparijsku vegetaciju riječnih obala. Dominantne drvenaste vrste su: *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus nigra*, *Ulmus minor*, *Fraxinus angustifolia* i *Acer campestre*, dok su u sloju žbunaste i zeljaste vegetacije zastupljene: *Tamus communis*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Rubus ulmifolius*, *Ligustrum vulgare*, *Mentha aquatica*, *Cornus sanguinea*, *Clematis viticella* i dr.

Travnjački ekosistemi pripadaju stanišnom tipu *6220 - Eumediteranski kserofilni travnjaci (*Thero-Brachypodietea*). U njima su dominantne vrste: *Avena barbata*, *Vulpia ligustica*, *Dactylis glomerata* ssp. *hispanica*, *Trifolium nigriscens*, *Linum tenuifolium*, *Tordylium apulum* i *Dasyphyrum villosum*. *Alopecurus rendlei* i dr.

Osim *6220 na širem području predmetne lokacije prisutan je i stanišni tip 6540 - Submediteranski travnjaci zajednice *Molinio-Hordeion secalinii*, koje karakteriše prisustvo vrsta: *Trifolium fragiferum*, *Alopecurus rendlei*, *Aristolochia rotunda*, *Lotus tenuis*, *Carex distans*, *Oenanthe silaifolia* i *Poa trivialis* ssp. *sylvicola* i dr.

Predmetna lokacija planirana za izgradnju hala nalazi se u naselju Spuž, Opština Danilovgrad, uz regionalni put Spuž–Danilovgrad. Smještena je u pretežno privredno-industrijskoj zoni sa razvijenom saobraćajnom infrastrukturom. U neposrednom okruženju nalaze se proizvodni, skladišni i poslovni objekti, kao i manje površine poljoprivrednog zemljišta i travnjaka.

Ista se nalazi se izvan granica zaštićenog područja Parka prirode „Rijeka Zeta“ i ne obuhvata površine koje imaju status zaštićenog prirodnog dobra.

Kada je u pitanju lokacija vegetacija je prisutna samo sporadično duž oboda parcele i na manjim zapuštenim površinama, gdje su zastupljene ruderalne i korovske vrste karakteristične za antropogeno izmijenjena staništa, kao što su *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Rubus ulmifolius*, *Capsella bursa-pastoris*, *Plantago lanceolata*, *Sonchus oleraceus*, *Chenopodium album*, *Cynodon dactylon*, *Echium vulgare*, *Avena barbata*, *Orlaya grandiflora*, *Centaurea jacea*, *Daucus carota* i dr.

Na predmetnoj lokaciji terenskim obilaskom nisu evidentirane zaštićene, ugrožene i rijetke vrste biljaka, shodno Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG” br. 76/06). Generalno posmatrano, lokacija predstavlja antropogeno izmijenjen prostor sa veoma ograničenim prisustvom prirodne vegetacije. Zbog visokog stepena izgrađenosti na lokaciji nisu prisutna prirodna staništa od značaja za očuvanje biodiverziteta.

Fauna

Za Bjelopavličku ravnice, postoji malo faunističkih radova uprkos činjenici da se za ovo područje može očekivati prisustvo bogatog i raznovrsnog životinjskog svijeta. Za dolinu rijeke Zete koja pripada ovom području, ova činjenica je potvrđena kroz izradu studije zaštite rijeke Zete u kojoj je prikazan značajan broj vrsta koje su rijetke, ugrožene, zaštićene na nacionalnom i međunarodnom nivou, ali i vrste širokog rasprostranjenja. Podaci o fauni šireg područja preuzeti su iz „Studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zeta“. Na širem dijelu predmetnog područja, evidentirana je

221 vrsta insekata (Insecta), od kojih je njih 6 zaštićeno na nacionalnom i međunarodnom nivou i to: *Cerambyx cerdo* (velika hrastova strižibuba), *Lucanus cervus* (jelenak), *Oryctes nasicornis* (nosorožac), *Osmoderma eremita* (eremit, samotnjak), *Iphiclides podalirius* (prugasti jedrilac), *Papilio machaon* (lastin repak). Do sada je na području rijeke Zete registrovana 21 vrsta mekušaca od kojih su 3 vrste puža golaća zaštićene na nacionalnom nivou i to: *Limax wohlberedti*, *Tandonia reuleaxi* i *Deroceras turcicum*. Dvije vrste puža *Plagigeyeria lukai* i *Zeteana ljljanae* su nove za nauku. Donji tok rijeke Zete naseljava vrsta slatkovodnog raka *Austropotamobius pallipes* (bjelonogi rak).

Ihtiofanu čine pretežno salmonide: *Salmo zetosensis* - endem rijeke Zete, *Salmo marmoratus*, *Salmo farioides*, ciprinide: *Alburnus scoranza*, *Barbus rebelii*, *Chondrostoma ohridanum*, *Cyprinus carpio*, *Gobio scadrensis*, *Squalius platyceps*, *Pachichthys pictum*, *Phoxinus karsticus*, *Rhodeus amarus*, *Rutilus prespensis*, *Telestes montenigrinus*, zatim *A. anguilla*, *Gasterosteus gymnotus*, *Cobitis ohridana*, *Barbatula zetosensis*, i *Alosa* sp. Registrovane su i tri uvedene vrste: *Oncorhynchus mykiss*, *Pseudorasbora parva*, *Carassius auratus*.

Na području doline rijeke Zete prisutne su 33 vrste, od čega 10 vrsta vodozemaca i 23 vrste gmizavaca. Nacionalnim zakonodavstvom je zaštićeno 26 vrsta (8 vodozemaca i 18 gmizavaca), na Direktivi o staništima je njih 22 od kojih je 6 vrsta na Aneksu II. Sve evidentirane vrste zaštićene su Bernskom konvencijom. Tri vrste vodozemaca koje daju dodatnu vrijednost dolini rijeke Zete su zelena žaba (*Pelophylax ridibundus*), skadarska žaba (*Pelophylax shqipericus*) i glavati mrmoljak (*Triturus macedonicus*). Od gmizavaca od međunarodnog značaja prisutne su barska kornjača (*Emys orbicularis*), šumska kornjača (*Testudo hermanni*), četvoroprugasti smuk (*Elaphe quatuorlineata*) - i leopardski smuk (*Zamenis situla*). Vrste koje su od najvećeg lokalnog značaja su kraški gušter (*Podarcis melisellensis*), stepski smuk (*Doichophis caspius*) - i poskok (*Vipera ammodytes*).

Dolina rijeke Zete označena je kao potencijalno IBA područje. U Bjelopavlicima je registrovano 265 vrsta ptica, što čini 75 % crnogorske faune. Za navedene vrste ptica dolina rijeke Zete je važna za njihov boravak i opstanak u državi i to za: *Streptopelia turtur* (grlica), *Nyctycorax nyctycorax* (gak), *Bubo bubo* (buljina), *Accipiter brevipes* (kratkoprsti kobac), *Alcedo attis* (vodomar), *Dendrocopos syriacus* (sirijski djetlić) i *Lullula arborea* (šumska ševa) kao gnjezdilište, dok je za *Vanellus cristatus* (vivka), *Grus grus* (ždrala) i *Pernis apivorus* (osičara) ona značajna kao preletišta na proljećnoj migraciji. Pored navedenih vrsta ptica prisutne su i: *Podiceps cristatus*, *Podiceps nigricollis* (gnjurci), *Ixobrychus minutus* (mala čaplja), *Ardeola ralloides* (žuta čaplja), *Egretta garzetta* (mala bijela čaplja), *Ardea alba* (velika bijela čaplja), *Fulica atra* (baljoška), *Crex crex* (kosac, prdovac), *Gallinago gallinago* (bekasina) i dr. Bjelopavlička ravnica se može smatrati koridorom tj. prirodnim vezom između Čeva i Skadarskog jezera sa jedne strane i Prekornice i Maganika sa druge strane.

U ovoj oblasti registrovane su 24 vrste sisara, od kojih se 9 nalazi na listi nacionalno ili međunarodno zaštićenih vrsta. Od sisara prisutne su sledeće vrste: *Canis lupus* (vuk), *Vulpes vulpes* (lisica), *Lepus europaeus* (zec), *Martes foina* (kuna bjelica), *Arvicola terrestris*, *Microtus arvalis*, *M. subterraneus* (voluharice), *Crocidura leucodon* (poljska rovčica), *Sorex minutus* (mala rovčica), *Mus domesticus* (domaći miš), *Glis glis* (puh) i više vrsta slijeptih miševa (Chiroptera), koji su svi zakonom zaštićeni.

Predmetna lokacija predstavlja antropogeno izmijenjeno stanište sa postojećim objektima. Zbog visokog stepena izgrađenosti i degradacije staništa, te prisustva magistralnog puta ne očekuje se prisustvo značajnih, rijetkih niti stanišno specijalizovanih vrsta faune. Prisustvo faune na lokaciji uglavnom se svodi na povremeni boravak i korišćenje prostora za ishranu ili kretanje.

Na lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini mogu se očekivati uglavnom vrste prilagođene urbanim, ruderalnim i poljoprivrednim staništima. Od sisara su to prvenstveno sitni glodari, poput pacova (*Rattus* spp.) i miševa (*Mus* spp.), kao i jež (*Erinaceus roumanicus*). Od ptica se povremeno mogu registrovati vrabac (*Passer domesticus*), golub (*Columba livia domestica*), svraka (*Pica pica*), siva vrana (*Corvus cornix*), gavran (*Corvus corax*), kos (*Turdus merula*), seoska lasta (*Hirundo rustica*) i dr. Od herpetofaune potencijalno su prisutni zidni gušter (*Podarcis muralis*), zelembač (*Lacerta viridis*), pojedine vrste smukova (porodica *Colubridae*), smeđa krastava žaba (*Bufo bufo*) i velika zelena žaba (*Pelophylax ridibundus*), uglavnom u vlažnijim djelovima šireg područja i uz vodotoke.

Najbrojniju grupu životinja čine beskičmenjaci, prvenstveno predstavnici redova *Coleoptera*, *Diptera*, *Hemiptera*, *Hymenoptera*, *Lepidoptera* i *Orthoptera*, koji su karakteristični za ruderalna i antropogeno izmijenjena staništa.

Tokom terenskog obilaska predmetne lokacije nisu registrovane endemične, rijetke, ugrožene niti zaštićene vrste životinja, shodno Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG“, br. 76/06).

Zaštićena prirodna dobra

Osnovno prirodno dobro na području Opštine danilovgrad je Park prirode „Rijeka Zeta”.

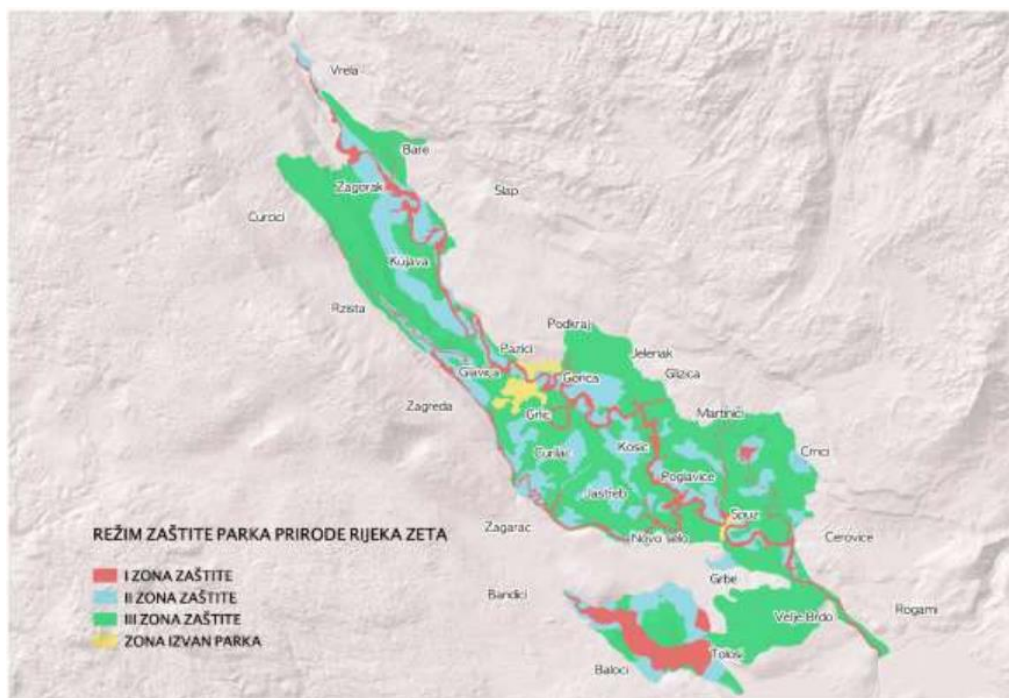
Park prirode Rijeka Zeta odgovara kategoriji V zaštićenih prirodnih dobara. Prema čl. 30 Zakona o zaštiti prirode tu spadaju područja gdje je dugotrajno međusobno djelovanje čovjeka i prirode proizvelo prepoznatljive i značajne ekološke, biološke, kulturne i estetske vrijednosti i gdje je očuvanje integriteta tog odnosa neophodno da bi se zaštitilo i održalo to područje, očuvala priroda i druge vrijednosti.

Park prirode „Rijeka Zeta” prostire se na površini od 119,85 km² (I zona: 0,15 km², II zona: 27,54 km² i III zona: 92,16 km²).

Prema odluci o proglašenju iz 2019. godine, nalazi se na teritoriji Opštine Danilovgrad i teritoriji Glavnog grada Podgorice.

Teritoriji Opštine Danilovgrad pripada 80,8% ili 94,99 km², a teritoriji Glavnog grada Podgorice 19,2% ili 26,79 km².

Karta Parka prirode „Rijeka Zeta” data je na slici 7.

Slika 7. Karta Parka prirode „Rijeka Zeta”

U zaštićenom području, prema čl. 31 Zakona o zaštiti prirode, određuju se do tri zone zaštite u kojima se sprovode različiti režimi zaštite (strogi, aktivni i režim održivog korišćenja).

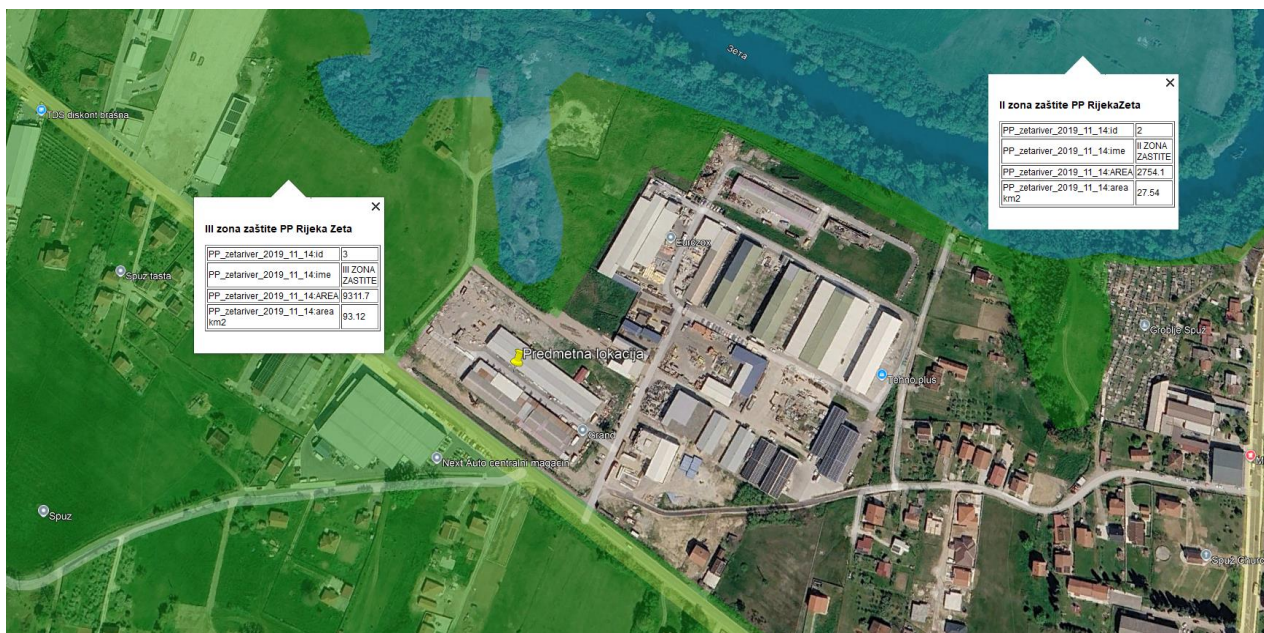
- zona zaštite I - strogi režim zaštite;
- zona zaštite II - aktivni režim zaštite;
- zona zaštite III - režim održivog korišćenja.

Zaštitni pojas određuje se u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje kao što su: otpadne vode, čvrsti otpad, invazivne vrste, nelegalna gradnja, turizam, spiranje pesticida, herbicida i drugih hemikalija, požari, pošumljavanje neautohtonim biljnim vrstama i drugim mogućim faktorima.

Položaj lokacije objekta u odnosu na zaštićene zone Parka prirode „Rijeka Zeta” prikazan je na slici 8.

Sa slike 8. se vidi da lokacija objekta ne pripada zaštićenim zonama Parka prirode „Rijeka Zeta“, odnosno lokacija se graniči sa zaštitnom Zonom III (zelena boja).

Upravljanje Parkom priroda „Rijeka Zeta” je regulisano PUP-om opštine Danilovgrad i Glavnog grada Podgorica uz eksplicitnu primjenu standarda zaštite životne sredine i prirode kako se ne bi narušilo već poboljšalo biološko stanje parka prirode.

Slika 8. Položaj lokacije objekta u odnosu na zaštićene zone Parka prirode „Rijeka Zeta”

2.9. Pregled osnovnih karakteristika predjela

Opšti pregled pejzažnih jedinica Crne Gore zasnovan je na prirodnim karakteristikama i prisustvo čovjeka u slučajevima kada to prisustvo poprima značajniju pejzažnu dimenziju.

Zetsko-Bjelopavlička ravnica je prepoznata kao tipična depresija koja se nadovezuje na Nikšićko polje i odvaja prostor kraške zaravni zapadne Crne Gore od visokih planina. Ravnica je ispresijecana dolinama Zete, Morače, Cijevne, Ribnice i Sitnice duž kojih se u vidu uskog pojasa pružaju šibljaci vrba (*Salix* sp.).

Veliki dio Bjelopavličke ravnice predstavlja kultivisani pejzaž sa pretežno ruralnim strukturama. Nalazi se u pojasu klimazonalne vegetacije širokolisnih listopadnih šuma bjelograbića (*Carpinus orientalis*) i hrasta (*Quercus macedonicus*) sa primjesom zimzelenih vrsta.

Prostrane plavne livade i vrbaci koji se protežu duž cijelog toga rijeke Zete i blage krečnjačke padine okolnih brda daju posebnost ovom pejzažu, kao i brojna vrela u kojima izbija voda vodotokova koji nastaju na području Nikšićkog polja (radi se o potocima koji poniru duž južnog i jugozapadnog oboda polja).

2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno - istorijske baštine

Dolina rijeke Zete na prostoru Bjelopavličke ravnice sa komunikacijskim i geomorfološkim prednostima, posjeduje tragove kulturnog kontinuiteta od praistorije. Arhitektonski ansambl i nekropole na Tarašu, Crkvinama, Sigama, Podvrhu i Šipkovo Glavici svjedočanstva su o prestižnim kulturnim dometima ovdašnjih stanovnika iz antičke epohe. Na tom kontaktu antičkih ostataka u posljednjim decenijama VIII i prvim decenijama IX vijeka nastao je grad – utvrđenje na Gradini u Martinićima, koji nauka identifikuje sa Porfirogenitovom Lontodoklom, centrom rano srednjovjekovne Zete.

Srednjovjekovni grad Spuž pominje jedna povelja iz 1378. godine, važno svjedočanstvo fortifikacijske arhitekture, nadgrađene i obnovljene za vrijeme paše Hodaverdija Mahmutbegovića s početka XVIII vijeka. Iz srednjeg vijeka sačuvani su fragmenti živopisa iz crkve Sv. Vračeva iz Slatine i podaci o podizanju hrama Sv. Arhandela Mihaila u Zdrebaoniku.

Sredinom XVII vijeka Sv. Vasilije Jovanović je utemeljio značajno svetište u Ostroškim stijenama koje

od 1671. godine postoji kao jedno od najvažnijih svetišta na Balkanu, a kao jedinstveni ansambl pećinskih hramova i zidnog slikarstva iz XVII vijeka, predstavlja izuzetnu kulturnu riznicu. U užem dijelu zone gdje se nalazi lokacija predmetnog objekta nema zaštićenih objekata ni dobara iz kulturno istoriske baštine.

2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat

Broj stanovnika i domaćinstava za Opštinu Danilovgrad prema podacima Popisa od 1948. do 2023. godine prikazan je u tabeli 1. (Statistički godišnjak CG za 2024.god.).

Tabela 1. Stanovništvo, domaćinstva i površina Opštine Danilovgrad

Broj stanovnika									Površina km ²
1948	1953	1961	1971	1981	1991	2003	2011	2023	
16.800	17.394	17.378	15.073	14.769	14.718	16.523	18.437	18.832	
Broj domaćinstava									501
4.137	4.240	4320	3.961	4.191	4.379	4.963	5.477	6.121	

Kao što se može vidjeti iz navedenih podataka broj stanovnika u opštini od 1953. do 1991. godine se smanjivao da bi se 2003, 2011 i 2023 godine povećao, dok je broj domaćinstava za razmatrani period blago oscilirao, a najveći je bio 2023. godine.

Podaci iz Popisa 2023. pokazuju da je u Opštini Danilovgrad došlo do povećanja broja stanovnika za 395 u odnosu na Popis iz 2011. godine.

Prosječan broj članova po domaćinstvu je bio 3,08. Gustina naseljenosti u Opštini Danilovgrad prema popisu iz 20023. god. iznosila je 37,59 stanovnika na 1 km². Najveći broj stanovnika živi u samom gradu i u Bjelopavličkoj ravnici.

Prema Statističkom godišnjaku CG za 2024. godinu broj zaposlenih u Opštini Danilovgrad u 2023. godini iznosio je 4.523 stanovnika, a od toga broj žena je bio 2.008 (44,4 %) a muškaraca 2.514 (55,6 %). Struktura aktivnog stanovništva po nekim granama privrede na osnovu statističkih podataka iz Popisa 2011. godinu pokazuje da je najviše stanovništva radilo u prerađivačkoj industriji, državnoj upravi i trgovini.

Lokacija objekta pripada naselju Spuž u kome je prema Popisu iz 2023. godine živjelo 1.864 stanovnika, od toga 937 su bile žene i 927 muškarci.

Samo okruženje okolo lokacije pripada zoni sa relativno malom gustinom naseljenosti.

2.12. Podaci o postojećim objektima i infrastrukturi

Kao što je već navedeno na lokaciji se nalazi izgrađena jedna hala.

U užem okruženju lokacije nalaze se poslovni, skladišni i proizvodni objekti, dok se u širem okruženju lokacije nalaze individualni stambeni objekti, pomoćni objekti, zelene površine-livade i pašnjaci.

Najbliži individualni stambeni objekat koji se nalazi sa južne strane od lokacije je udaljen oko 70 m vazdušne linije.

Prilaz lokaciji hala je omogućen sa lokalnog puta koji se odvaja od regionalnog puta Podgorica-Spuž.

Od infrastrukturnih objekata u okruženju trase podzemnog kable pored prilazne saobraćajnice, postoji vodovodna, elektroenergetska mreža i TT mreža, a jedino nije izgrađena kanalizaciona mreža.

3. OPIS PROJEKTA

Od strane Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine Opštine Danilovgrad, Investitoru su izdati Urbanističko-tehnički uslovi br. 06-332/24-2203/1 od 23.01.2025. godine za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju hala za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilobgrad.

Urbanističko-tehnički uslovi dati su u prilogu II.

3.1. Opis fizičkih karakteristika projekta

Prema Idejnom rješenju pored postojeće hale na lokaciji (površini za industrijsku proizvodnju) je predviđena izgradnja još tri hale za proizvodnju.

Zadati parametri UT uslovima i ostvareni parametri idejnog rješenja objekta prikazani su u tabeli 2.

Tabela 2. Zadati parametri UTU-ma i ostvareni parametri idejnog rješenja objekta

Urbanistički parametri	Zadato UTU-ma	Iz projekta
Površina lokacije	15.210,00 m ²	15.210,00 m ²
Lokacija	Katastarska parcela br. 1037/1., 1037/7., 1037/22., 1037/23. i 1037/24. KO Spuž, u zahvatu PUP-a Opštine Danilovgrad	Katastarska parcela br. 1037/1., 1037/7., 1037/22., 1037/23. i 1037/24. KO Spuž, u zahvatu PUP-a Opštine Danilovgrad
Maksimalni indeks izgrađenosti	1.00	0,46
Maksimalni indeks zauzetosti BRGP objekta u osnovi	0,7 = 10.647,00 m ²	0,46 = 7.037,50 m ²
Maksimalni BRPG	15.210,00 m ²	7.037,50 m ²
Minimalno rastojanje objekta od susjednih parcela	5,0 m - ka Regulacijonoj liniji 2,0 m - ka susjednim parcelama	5,0 m - ka Regulacijonoj liniji 2,0 m - ka susjednim parcelama
Spartnsot	Pr + 1	Pr
Broj parking mjesta	6-25 PM / 1.000 m ² = minimum 18 PM na 3.005,90 m ²	22 PM

Idejno rješenje je rađeno na osnovu dostavljenog geodetskog snimka sa katastarskim podacima, projektnog zadatka investitora i urbanističko-tehničkih uslova.

Urbanistički parametri iz idejnog rješenja zadovoljavaju parametre zadate UTU-ma.

Na lokaciji nema objekata predviđenih za uklanjanje, tako da se radovi uklanjanja svode na pripremi terena za realizaciju projekta.

U fazi funkcionisanja projekta, pored zemljišta koje će biti zauzeto objekom, jedan dio će biti iskorišćen za izgradnju invrastrukturnih objekata, neophodnih za rad objekta.

Ostatak zemljišta biće iskorišćen za zelene površine.

U objektima-halama biće zaposleno 30 radnika različitih struka i kvalifikacija.

3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta

Prethodni radovi za izgradnju objekta obuhvataju izradu ograde gradilišta, građenje i postavljanje objekata i instalacija privremenog karaktera za potrebe izvođenja radova, obezbjeđenje prostora za dopremu i smještaj građevinskog materijala i drugi radovi kojima se obezbjeđuje sigurnost susjednih objekata i obezbjeđenje nesmetanog odvijanja saobraćaja i korišćenja okolnog prostora.

Prije početka radova na izvođenju projekta, gradilište mora biti obezbjeđeno od neovlaštenog pristupa, osim zaposlenim i licima angažovanim na izvođenju radova.

Visina zaštitne ograde u cilju sprječavanja pristupa neovlašćenim licima i u cilju unapređenja vizuelnog uticaja iznosi 2 m.

Pored navedenog, neposredno na prilazu gradilištu, mora se postaviti tabla na kojoj će pored informacije o Izvođaču, Investitoru radova i ostalih podataka propisanim važećim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, biti ispisano i sljedeće:

- gradilište,
- zabranjen pristup nezaposlenim licima.

Zemljani radovi

Zemljani radovi obuhvataju iskop temelja za objekte-hale i iskop kanala za drenaže i postavljanje instalacija i slično.

Iskop zemlje u dubini većoj od 100 cm smije se vršiti samo uz postupno osiguravanje bočnih strana iskopa. Oplata za podupiranje bočnih strana iskopa rovova, kanala i jame mora izlaziti najmanje za 20 cm. iznad ivice iskopa, da bi se spriječilo padanje materijala sa terena u iskop.

Iskopani materijal iz rovova i kanala mora se odbacivati od ivice iskopa najmanje za 50 cm. Pri mašinskom kopanju i utovaru zemlje, rukovalac mora, voditi računa o bezbjednosti zaposlenih koji rade ispod ili oko tih mašina.

U toku izvođenja radova na iskopu obavezan je geotehnički nadzor, radi sprovođenja predloženog načina iskopa kao i radi eventualnih izmjena geotehničkih uslova temeljenja i iskopa ukoliko to zahtijevaju realna svojstva geološke sredine.

Građevinski radovi

Na gradilište će se dopremati građevinski materijal u skladu sa programom njegove isporuke u tačno određenim rokovima i količinama i to: armatura, građa, beton, čelična konstrukcija, paneli i ostali građevinski materijali.

U okviru lokacije do završetka izgradnje objekta obezbijeden je privremeni prostor površine oko 600 m² za istovar građevinskog materijala i opreme.

Dopremu građevinskog materijala treba obavljati tako da se time dodatno ne zagađuje životna sredina, odnosno da su zagađenja minimalna.

Građevinski radovi obavljaju se tako da se njihovim izvođenjem ne zagađuje životna sredina, a u slučaju povećane buke, pojave prašine, koje mogu ugroziti okolni prostor i stanovništvo, preduzimaju se mjere za njihovo otklanjanje ili dovođenje u dozvoljene granice.

Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti materijal od iskopa, radi redukovanja prašine.

U slučaju povećane buke pored postavljanja ograde okolo objekta, radove treba izvoditi samo u dnevnim uslovima.

Na gradilištu će se izvoditi slijedeći građevinski radovi: betonski i ab radovi, postavljanje čelične konstrukcije, panela i transport.

Za sve navedene vrste radova svi zaposleni na gradilištu moraju koristiti odgovarajuća lična zaštitna sredstva u skladu sa Elabormom zaštite na radu.

Svi građevinski radovi moraju se izvesti prema odobrenoj tehničkoj dokumentaciji, važećim tehničkim propisima i standardima, kao i uputstvu nadzornog organa, uz punu kontrolu.

Organizacija transporta

Korišćenje prilazne saobraćajnice izvođač radova treba da obavlja na način, tako da ne ometa odvijanje normalnog saobraćaja.

Brzina saobraćaja na prilazu gradilištu mora se ograničiti na 10 km/h, a i manje ako to zahtijeva sigurnost kretanja zaposlenih na gradilištu, odnosno neophodno je postaviti saobraćajni znak za ograničenje brzine na prilazu gradilištu.

Pri obavljanju transporta na gradilištu ne smije biti ugrožena bezbjednost radnika koji opslužuju uređaj ili rade u blizini njegovog manevarskog prostora. Kad više uređaja rade istovremeno na stiješnjenom prostoru, rad radnika obavlja se pod stalnim, neposrednim nadzorom stručnog radnika koji zvučnim

signalom upozorava radnike. Svaki samohodni uređaj mora da bude opremljen zvučnim i svjetlosnim signalom za upozoravanje radnika. Zvučni signal se upotrebljava samo kad je to neophodno, da se ne povećava postojeća buka.

Radna snaga i mehanizacija

Za izgradnju objekta u određenime vremenskim intervalima biće angažovana radna snaga koju u osnovi sačinjavaju: šef gradilišta, građevinski poslovođa, magacioner, rukovodioci građevinskih mašina, šoferi, betonirci, armirači, izolateri, bravari, limari i instalateri opreme.

Takođe, za izgradnju objekta u određenime vremenskim intervalima biće angažovana i građevinska mehanizacija koju u osnovi sačinjavaju: bageri, utovarivači, kamioni, automikseri, pumpa za beton, kranska dizalica, kao i sitne mašine i uređaji.

Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz zaštite na radu od ovlaštene institucije. Za rukovanje i održavanje navedenih sredstava rada može se povjeriti samo licu koje je stručno osposobljeno za takav rad i ispunjava određene uslove u smislu stručne, zdravstvene i druge podobnosti o čemu se mora voditi evidencija.

Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena protivpožarnim aparatima.

Tačan broj rade snage i građevinske mehanizacije definišaće izvođač radova, a to će zavisi od kapaciteta i organizacije samog izvođača radova.

Elaborat o uređenju gradilišta je obavezan dio gradilišne dokumentacije.

Ostalo

Gradilište će biti snabdjeveno električnom energijom i vodom prema važećim propisima i telefonskim vezama.

Voda će se koristiti za potrebe radnika i za kvašenje sitnog otpada da bi se spriječilo dizanje prašine

Električna energija će se koristiti za rad određenih uređaja i aparata u toku izgradnje objekta.

U fazi izgradnje objekata kao otpad javlja se materijal od iskopa i građevinski otpad.

U toku realizacije projekta doći će do emisije određene količine štetnih gasova u vazduh usljed rada građevinske mehanizacije, dok neprijatnih mirisa neće biti.

Takođe, u toku realizacije projekta doći će do povećanje nivoa buke usljed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i to sa najvećim stepenom na samoj lokaciji izvođenja projekta.

Vibracija, u toku realizacije projekta, nastaju usljed rada građevinske mehanizacije i neće biti prisutne van lokacije objekta.

Radi konfornijih uslova za rad, tehničkog i ostalog osoblja na gradilištu će biti postavljene kancelarijske prostorije obično kontejnerskog tipa.

Svi pripremni radovi imaju privremeni karakter.

Izvođač je dužan da po završetku radova gradilište kompletno očisti, ukloni sav građevinski otpad, mehanizaciju, radne prostorije i da prema projektu izvrši uređenje terena.

Planirani početak radova na realizaciji projekta je septembar 2026. god., a završetak septembar 2028. godine.

3.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta

Funkcionalno rješenje

Arhitektonsko - urbanističko rješenje objekata je u funkcionalnom i oblikovnom smislu riješeno racionalno, a pri tome je dobijeno kvalitetno rješenje.

Objekti su projektovani kao jedna cijelina pravougaonih oblika.

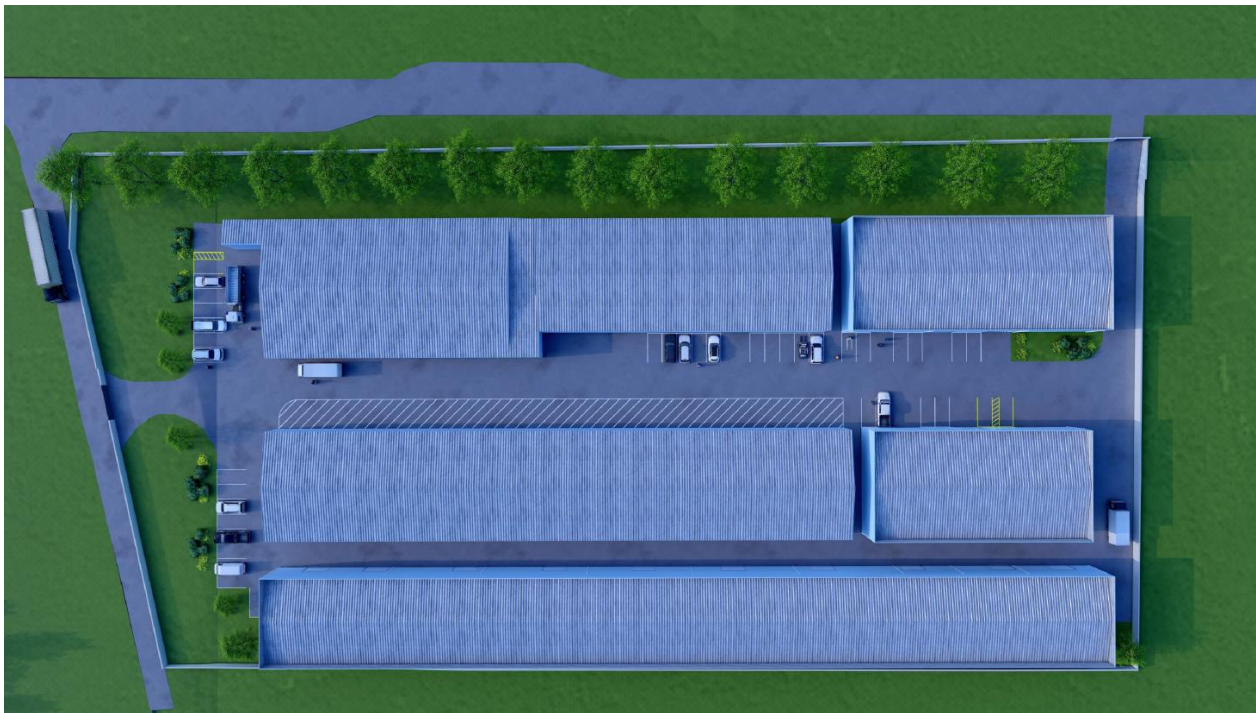
Objekti su spratnosti P (prizemlje). Bruto površina novorprojektovanih objekata je 3.403,5 m².

Svaki objekat ima po tri ili više ulaza.

Na lokaciju su predviđena 44 parking mjesta, od toga su tri parking mjesta predviđena za osobe sa invaliditetom.

Prilaz objektima je omogućen internom saobraćajnicom na parceli, koja se nadovezuje na lokalni put, a on dalje na regionalni put Podgorica-Danilovrad.

3D prikaz izgleda hala za proizvodnju dat je na slici 9, dok je na slici 10. dat 3D prikaz izgleda hala za proizvodnju na lokaciji.

Slika 9. 3D prikaz izgleda hala za proizvodnju

Slika 10. 3D prikaz izgleda hala za proizvodnju na lokaciji

Površina objekta - hala prikazane su u tabeli 3.

Tabela 3. Površine objekta po halama

Rb.	Etaža	Površina [m ²]	
		Neto	Bruto
1.	Hala 2	1.966,4	1.997,6
2.	Hala 3	620,6	631,3
3.	Hala 4	762,5	774,6
UKUPNO:		3.349,5	3.403,5

Ukupna bruto površina objekata - hala na lokaciji:

- Postojeći objekat 3.634,0 m²
 - Novoprojektovani objekat: 3.403,5 m²
- Ukupno: 7.037,5 m²

Konstrukcija i materijalizacija

Konstrukcija je projektovana od čeličnih nosača, sa čeličnom krovnom konstrukcijom.

Konstruktivni sistem je dodatno ojačan sa spregovima na krovnu konstrukciju i veznim gredama.

Krovovi su planirani da se rade sa čeličnim nosačima, na dvije vode, sa malim padom prema olucima.

Pokrivanje krova je predviđeno krovnim sendvič panelima.

Spoljni zidovi su od fasadnih sendvič panela, u plavoj boji, po želji Investitora.

Sve podove izvesti vodoravno, sa izuzetkom podova u prostorijama sa odvodnom kanalizacijom, gdje se obezbjeđuje pad prema od 0.5-1%.

Svi zidovi moraju biti potpuno vertikalni, opšiveni potrebnim limenim lajsnama.

Spoljna vrata su planirana od aluminijskog profila u antracid boji, ili boji fasade - po izboru Investitora.

Površina objekta - hala prikazane su u tabeli 2.

Instalacije

U objektima-halama su predviđene sve vrste instalacija koje zahtijeva predviđeni standard objekata ili se to zahtijeva prema higijensko-tehničkim uslovima i standardima za ovu vrstu objekata.

Instalacije jake struje

Napajanje objekata električnom energijom predviđeno je iz NN mreže podzemnim niskonaponskim kablom do mjernog razvodnog ormara (MRO)

Od MRO se predviđa polaganje kablova do razvodnih tabli u halama.

Projektnom dokumentacijom nije predviđen DEA.

U objektu su predviđene sljedeće instalacije jake struje: instalacije opšte potrošnje i osvjetljenja, instalacije uzemljenja, gromobrana i izjednačenja potencijala.

Za potrebe opšte potrošnje, prema namjeni ovoga objekta, predviđen je potreban broj monofaznih i trofaznih priključnica i priključaka.

Zaštita od indirektnog napona dodira izvedena je sistemom zaštite TN-C-S.

Za sve prostore objekta potreban broj svjetiljki određen je na osnovu fotometrijskog proračuna, a nivo osvjetljenja je određen prema standardima za osvjetljenje.

U objektu su predviđene svjetiljke sa LED sijalicama koje se montiraju na zidu i plafonu.

Na fasadi objekta su predviđeni reflektori za osvjetljenje prostora ispred objekta.

Sve metalne mase rasvjetnih tijela biće uzemljene.

U skladu sa Tehničkim propisima za izvođenje elektroinstalacija predviđena je i instalacija za izjednačenje potencijala.

Glavno izjednačenje potencijala izvodi se preko sabirnica, odnosno šina za glavno izjednačenje potencijala (ŠIP), koje se nalaze u PMO, i koje treba da bude tako postavljena da im se lako može pristupiti radi provjere.

Sistem za zaštitu objekata od atmosferskih pražnjenja sastoji se od: prihvatnog sistema, spusnog sistema i sistema uzemljenja.

Za zaštitu objekta od atmosferskih pražnjenja, kao prihvatni sistem, predviđena je traka Fe/Zn 20x3 mm.

Kao spusni sistem koristi se traka Fe/Zn 20x3 mm, koja se od krova do temelja postavlja kroz betonske stubove i zidove i zaliva u betonu.

Kao uzemljivački sistem koristi se traka Fe/Zn 25x4 mm koja već postavljena u temelje objekta.

Za zaštitu od atmosferskih pražnjenja na krovu objekta se po sljemenu, a na odgovarajućim nosačima, postavlja prihvatni sistem od trake Fe/Zn 20x3 mm i hvataljkama izvedenim od Fe/Zn 20x3 mm koja se postavlja vertikalno tako da bude 0,4 m iznad najvišije tačke objekta.

Kao spusni sistem koriste se trake Fe/Zn 20x3 mm. Ona se na krovu vezuje na prihvatni sistem pomoću ukrasnog komada JUS N.B4.936.

Traka Fe/Zn 20x3 mm se od krova do temeljnog uzemljivača postavlja kroz betonske stubove i zidove i zaliva u betonu.

Kao uzemljivač se koristi traka Fe/Zn 25 x 4 mm, koja je postavljena u temeljima objekta. Od temeljnog uzemljivača se vodi traka do razvodne table PMO u objektu, odnosno do šine za izjednačenje potencijala (ŠIP) koja se nalazi u PMO.

Sve instalacije će biti urađene prema odgovarajućem projektu.

Instalacije slabe struje

Instalacije slabe struje obuhvataju: sistem dojava požara i sistem video nadzora.

Prilikom izrade ovih instalacija ispoštovane su odgovarajuće zakonske odredbe, propisi - standardi i preporuke.

Instalacije grejanja, hlađenja i ventilacije

Samo je predviđena prirodna ventilacija hala preko fasadnih otvora i ulazno - izlaznih vrata na objektima-halama.

Hidrotehničke instalacije

Vodovod

Projekat instalacija vodovoda urađen je prema arhitektonsko-građevinskom rješenju i postojećem stanju. U projektu su obrađena tehnička rješenja za spoljnu i unutrašnju hidrantsku mrežu i sabirne kanale atmosferske kanalizacije.

Postojeći objekat je priključen na gradsku vodovodnu mrežu i predmetni priključak se zadržava. U novoprojektovanim halama nije predviđena sanitarna potrošnja vode, te nema potrebe za dodatnim sanitarnim instalacijama.

Projektom je obrađena spoljašnja i unutrašnja hidrantska mreža u skladu sa važećim propisima za zaštitu od požara. Snabdijevanje hidrantske mreže vodom predviđeno je iz postojećeg bunara koji se nalazi na predmetnoj parceli. Za potrebe protivpožarne zaštite projektovan je rezervoar zapremine $V = 36 \text{ m}^3$, koji obezbjeđuje potrebnu količinu vode za istovremeni rad jednog spoljašnjeg i dva unutrašnja hidranta.

U zatvaračnici rezervoara planirana je ugradnja pumpnog postrojenja za snabdijevanje spoljne i unutrašnje hidrantske mreže, i to jedna radna i jedna rezervna pumpa za hidrantsku mrežu sledećih karakteristika: $Q=1,00 \text{ l/s}$, $H=80 \text{ m}$, $2 \times 7,5 \text{ KW}$

Instalacije u objektu su predviđene od pocinčanih cijevi dok su spoljne instalacije predviđene od PEHD cijevi.

Za zaštitu od požara predviđeni su unutrašnji zidni protivpožarni hidranati DN50 mm, dok su za spoljnu hidrantsku mrežu predviđeni nadzemni hidranti DN80 mm.

Usvojen je unutrašnji prečnik cijevi $\varnothing 2,5''$, za unutrašnju hidrantsku mrežu, a za spoljnu hidrantsku mrežu od PEHD PE100 cijevi od 10 bara.

Napomena:

U novoprojektovanim objektima nije predviđena kanalizaciona mreža, odnosno nijesu predviđeni toaleti.

Postojeće rješenje odvođenja otpadnih voda ostaje nepromijenjeno, zaposleni će koristiti toalete koji se nalaze u postojećoj hali, odnosno zadržava se postojeća vodonepropusna septička jama.

Atmosferska kanalizacija

Atmosferske vode sa krovova objekata, pomoću olučnih cijevi skupljaju se i pošto nijesu opterećene nečistoćama, direktno se odvede u upojni bunar, a mogu se koristiti za zalijevanje zelenih površina.

Odvođenje atmosferskih voda sa platoa i parkinga riješeno je zatvorenim cjevastim kanalima. Na predmetnoj parceli postoji kolektor atmosferske kanalizacije prečnika cijevi DN315 mm i isti se zadržava. Priključenje projekovanih kanala izvršeno je na postojeći kolektor sa ispuštanjem vode u postojeći upojni bunar.

Prije uliva u upojni bunar predviđen je separator naftnih derivata. Projektovani su kolektori prečnika cijevi DN400 mm, DN315 mm i DN250 mm sa padom $i=0,5\%$ i $0,6\%$. Odabir prečnika cijevi urađen je prema sračunatoj količini vode koja treba da se odvede sa pripadajućeg slivnog područja.

Separator lakih tečnosti za atmosferske vode sa platoa i parkinga

Kao što je već navedeno, atmosferske vode sa platoa i parkinga, koje mogu biti opterećene zemljom, pijeskom i lakim tečnostima od prisustva kola, prije upuštanja u postojeći upojni bunar, koji ima mogućnost prijema dodatne količine vode, propuštaće se kroz separator radi njihovog prečišćavanja.

Izbor separatora odgovarajućeg kapaciteta izvršen je na osnovu hidrauličnog proračuna.

Na osnovu podataka sa i-t-p (intezitet-trajanje-povratni period) krivih, maksimalni intezitet padavina za područje Spuža za trajanje kiša od 15 minuta i povratni period od dvije godine iznosi 264 l/s/hektaru.

Za površinu od 3.000 m² sa koje će se vode odvoditi preko separatora, usmjereni koeficijent oticaja iznosi 0,9.

Prema racionalnoj formuli: $Q = A \times i \times f$

gdje je : Q - protok (l/s)

A - površina sa koje se odvede vode (m²),

i - intezitet padavina (l/s/hektaru) i

f - usmjereni koeficijent oticaja

Za dati intezitet padavina i za datu površinu protok iznosi: $Q = 3.000/10.000 \times 264 \times 0,9 = 71,28$ l/s.

Usvojen je gravitacioni separator ulja i lakih naftnih derivata sa koalescentnim filterom taložnikom i bypass-om (20% - 14,26 l/s), ACO Oleoparator, ByPass C-FST NS20, nominalnog protoka kroz separator od 20 l/s.

Separator je projektovan, izrađen i testiran prema EN 858.

Prema katalogu proizvođača, shodno EN 858-1 za klasu I (koalescentne separatore), sadržaj mineralnih ulja u prečišćenoj vodi manje je od 5 mg/l.

Prema tome, prečišćene vode u separatoru, prije upuštanja u upojni bunar, zadovoljavaju granične vrijednosti emisije zagađujućih supstanci u otpadnim vodama koje su date u prilogu 1, Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), a koje za teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) iznose 20 mg/l (prilog III).

Princip rada separatora

Prljava voda ulazi najprije u taložnik mulja, gdje se vodena struja usporava tako da se iz vode izdvajaju tvrdi dijelovi. Djelimično mehanički očišćena voda zatim ulazi u separator ulja kroz posebne polietilenske ploče (lamelni taložnik), koji dodatno smiruje protok vode tako da se ubrzava uklanjanje mulja, a istovremeno se izdvajaju takođe veće kapljice lakih tečnosti. Manje kapljice lakih tečnosti se iz vode izdvajaju pomoću koalescentnog filtra. Očišćena voda kroz odvod napušta separator i odvodi u upojni bunar.

Nakon ugradnje i prije početka rada separatora, neophodno je uređaje očistiti od eventualne prljavštine i nečistoća koja se mogu pojaviti u toku ugradnje (malter, stiropor, drvo, plastika, blato itd.) te cijeli separator isprati čistom vodom.

Visinu mulja i količinu izdvojenog ulja u separatoru je potrebno kontrolisati jednom mjesečno. Mulj iz taložnika i ulje iz filtera separatora treba odstraniti prije nego što dostigne debljinu koja je predviđena katalogom isporučioća opreme.

Prostor za odvajanje taloga (mulja) i prostor za odvajanje ulja potrebno je čistiti najmanje jednom tromjesečno. Djelovi separatora smiju da se čiste samo hladnim sredstvima za čišćenje (biološki rastvorljivima sredstvima za odmašćivanje).

Izdvojena lake tečnosti iz separatora kao opasni otpad privremeno se sakupljaju i odlažu u posebnu hermetički zatvorenu burad i iste skladište na prostoru zaštićenom od atmosferskih padavina.

Mulj iz separatora kao opasni otpad predaje se ovlašćenoj firmi za zbrinjavanje opasnog otpada. Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za pružanje ove usluge sa ovlašćenom firmom.

Obaveza je vlasnika opasnog otpada da vodi evidenciju sakupljanja i odvoza opasnog otpada.

Uloga upojnog bunara je da direktno prihvati atmosferske vode sa krovova objekata, koje nijesu opterećene nečistoćama, kao i prečiošćene atmosferske vode iz separatora, tako da nema direktnog ispuštanje navedenih voda u rijeku Zetu, iako navedene vode prema Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19) se mogu direktno ispuštati u Zetu. Sa druge strane vode iz upojnog bunara odlaze u zemlju. Prolaskom kroz zemlju vrši se filtracija voda, odnosno dodatno prečišćavanje a to još dodatno smanjuje uticaj na podzemne vode a time i na rijeku Zetu i Park prirode “Rijeka Zeta”.

Položaj postojeće vodonepropusne septičke jame i postojećeg upojnog bunara prikazan je na situacionom planu, prilog IV.

Uređenje terena

Lokacija obuhvata sledeće površine:

- Površina pod halama: 7.037,5 m² (46%)
- Saobraćajnice i staze: 4.280,0 m² (28%)
- Zelene površine: 3.924,5 m² (26%)

Koncept pejzažnog uređenja zasniva se na uvažavanju prostornog i vizuelnog identiteta lokacije i njene neposredne okoline.

Predviđena je sadnja sledećeg zelenila:

- Hrast crnika (*Quercus ilex*) (17 kom.),
- Koprivić (*Celtis australis*) (4 kom.),
- Maslina (*Olea europaea*) (2 kom)
- Sibirske dren (*Ivory Halo Dogwood*) (12 kom.)
- Zlatna kalina (*Ligustrum ovalifolium aureum*)(4 kom.)

Po završenom planiranju zelenih površina, potrebno je izvršiti nasipanje plodne humusne zemlje.

Potrebno je redovno održavanje biljnih vtsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu uređenja terena.

Rezanje, kantovanje pločastih materijala, sklapanje i skladištenje namještaja

U novoprojektovanim halama se ne proizvode materijali, već se vrši rezanje, kantovanje pločastih materijala, sklapanje i skladištenje namještaja.

Rezanja pločastih materijala

Rezanja pločastih materijala predstavlja jednu od osnovnih faza u proizvodnji namještaja i drugih proizvoda od drvnih kompozita. Cilj je precizno rezanje pločastih materijala na dimenzije definisane tehničkom dokumentacijom, uz maksimalno iskorišćenje materijala i minimalne gubitke.

Rezanje započinje prijemom radnog naloga, tehničkih crteža i specifikacije elemenata koje je potrebno izraditi. Na osnovu dostavljene dokumentacije izrađuje se plan rezanja kojim se određuje raspored elemenata na ploči radi optimalnog iskorištenja materijala i smanjenja otpada. Prije početka rezanja vrši se provjera vrste materijala, debljine, dekora, smjera godova (kod odgovarajućih materijala), kao i vizuelna kontrola površine radi uočavanja eventualnih oštećenja ili fabričkih nedostataka.

Nakon pripreme materijala pristupa se podešavanju mašine za rezanje. Podešavaju se dimenzije reza, položaj graničnika, brzina pomjeranja materijala i dubina rezanja, uz provjeru ispravnosti i oštine reznog alata. Kod oplemenjenih ploča koristi se predrezač ili odgovarajući režim rezanja kako bi se spriječilo krzanje dekorativnog sloja i obezbijedio čist rez.

Rezanje se izvodi na formatnoj pili ili CNC mašini za rezanje, pri čemu se materijal precizno pozicionira i učvršćuje radi postizanja tačnih dimenzija i sigurnog rada. Tokom rezanja vodi se računa o pravilnom rukovanju pločama kako bi se izbjegla mehanička oštećenja, ogrebotine ili lomovi.

Po završetku rezanja svaki element se kontroliše mjerenjem osnovnih dimenzija, provjerom kvaliteta rezne površine, pravougaonosti i eventualnih oštećenja. Elementi koji ne ispunjavaju propisane tolerancije izdvajaju se radi dorade ili ponovne izrade.

Ispravni elementi se označavaju odgovarajućim identifikacionim oznakama ili etiketama koje sadrže informacije o radnom nalogu, nazivu elementa, dimenzijama i redoslijedu dalje obrade. Nakon označavanja elementi se razvrstavaju, privremeno skladište ili transportuju na narednu fazu proizvodnje, najčešće na operaciju kantovanja.

Tokom operacije rezanja primjenjuju se mjere zaštite na radu, uključujući korišćenje lične zaštitne opreme, zaštitnih uređaja na mašinama i sistema za odsisavanje drvene prašine. Posebna pažnja posvećuje se održavanju čistoće radnog prostora, redovnom održavanju opreme i pravilnom odlaganju ostataka materijala radi očuvanja bezbjednosti zaposlenih i efikasnosti operacije rezanja.

Kvalitetno izvedena operacija rezanja predstavlja osnov za sve naredne operacije obrade, jer direktno utiče na tačnost sklapanja proizvoda, kvalitet završne obrade i ukupnu funkcionalnost gotovog proizvoda.

Kantovanja pločastih materijala

Kantovanja predstavlja jednu od ključnih faza u proizvodnji namještaja i drugih proizvoda od pločastih materijala. Njegova svrha je zaštita obrađenih ivica od mehaničkih oštećenja, vlage i habanja, kao i poboljšanje estetskog izgleda gotovih elemenata. Pravilno izvedeno kantovanje doprinosi dugotrajnosti proizvoda, povećava njegovu otpornost u eksploataciji i obezbjeđuje kvalitetan završni izgled.

Kantovanje započinje prijemom isječenih elemenata iz prethodne operacije. Prije početka rada vrši se kontrola dimenzija elemenata, kvaliteta rezanih ivica i usklađenosti sa tehničkom dokumentacijom. Provjerava se da li su ivice čiste, ravne i bez oštećenja koja bi mogla uticati na kvalitet lijepljenja kant trake.

Na osnovu radnog naloga odabira se odgovarajuća kant traka prema vrsti materijala, boji, dekoru, debljini i širini. U zavisnosti od zahtjeva proizvoda koriste se kant trake od PVC-a, ABS-a, melamina, furnira ili drugih odgovarajućih materijala. Istovremeno se priprema mašina za kantovanje podešavanjem temperature sistema za nanošenje ljepila, količine ljepila, brzine pomjeranja elemenata, pritiska valjaka i ostalih parametara koji utiču na kvalitet spoja.

Tokom kantovanja element prolazi kroz više uzastopnih operacija. Najprije se, po potrebi, vrši fino glodanje ili priprema ivice kako bi se obezbijedila ravna i čista površina za lijepljenje. Nakon toga na ivicu elementa nanosi se sloj topljivog ljepila, a kant traka se pod pritiskom valjaka precizno lijepi duž cijele obrađivane ivice. Odmah nakon lijepljenja odstranjuje se višak kant trake na početku i kraju elementa.

U narednoj fazi višak materijala sa gornje i donje strane obrađuje se glodalima kako bi kant traka bila potpuno poravnata sa površinom ploče. Po potrebi se vrši zaobljavanje ivica radi postizanja boljeg estetskog izgleda i sigurnijeg rukovanja proizvodom. Nakon glodanja slijedi fino struganje kojim se uklanjaju sitne nepravilnosti, ostaci ljepila i tragovi obrade, a završna operacija je poliranje koje obezbjeđuje gladak spoj između kant trake i površine ploče.

Po završetku kantovanja svaki element prolazi završnu kontrolu kvaliteta. Provjerava se čvrstoća spoja, pravilno prijanjanje kant trake, kvalitet završne obrade, odsustvo pukotina, odvajanja, tragova ljepila,

oštećenja ili promjene boje usljed nepravilnog podešavanja temperature. Takođe se kontrolišu dimenzije gotovog elementa i usklađenost sa zahtjevima tehničke dokumentacije.

Elementi koji zadovoljavaju propisane kriterijume označavaju se kao ispravni i upućuju na naredne operacije, kao što su bušenje, CNC obrada, montaža ili pakovanje. Neispravni elementi izdvajaju se radi dorade ili ponovne izrade, u skladu sa internim procedurama kontrole kvaliteta.

Tokom kantovanja primjenjuju se propisane mjere zaštite na radu. Operateri koriste odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu, a mašine moraju biti tehnički ispravne i opremljene zaštitnim uređajima. Redovno održavanje sistema za nanošenje ljepila, glodala, valjaka i uređaja za odsisavanje prašine predstavlja važan uslov za postizanje visokog kvaliteta obrade, pouzdan rad opreme i bezbjednost zaposlenih.

Kvalitetno izveden proces kantovanja obezbjeđuje dugotrajnost proizvoda, visoku otpornost na svakodnevnu upotrebu i estetski kvalitet gotovog namještaja ili drugog proizvoda od pločastih materijala.

Sastavljeni komadi namještaja se privremeno skladišti u halama do njegove isporuke kupcima.

3.4. Vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama

Ispušteni gasovi

Ispuštanje gasova na lokaciji nastaje usljed rada mehanizacije u toku iskopa temelja objekata za svaku halu, uslijed odvoza iskopa i građevinskog otpada, kao i dovoza potrebnog građevinskog materijala.

Imajući u vidu da se radovi izvode u ograničenom vremenskom periodu, odnosno da su privremenog karaktera, isti neće bitno uticati na zagađenje životne strdine.

U toku funkcionisanja objekta na lokaciji gasovi mogu nastati uslijed kretanja vozila do objekta i od objekta, kao posljedica rada motora na unutrašnje sagorijevanje. Izduvni gasovi se u osnovi sastoje od azotovih i ugljenikovih oksida.

Pošto je vožnja motornih vozila kartkog vremenskog perioda to je i količina produkata sagorijevanja mala, tako da do većih zagađenja vazduha u okolini objekta neće doći.

Otpadne vode

Kao što je već navedeno novoprojektovanim objektima nije predviđena kanalizaciona mreža, odnosno nijesu predviđeni toaleti.

Postojeće rješenje odvođenja otpadnih voda ostaje nepromijenjeno, zaposleni će koristiti toalete koji se nalaze u postojećoj hali.

Buka

Buka koja će se javiti na gradilištu u toku izgradnje predmetnog objekta nastaje usljed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i ista je privremenog karaktera sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji izvođenja.

Intezitet buke takođe zavisi od broja mašina i prevoznih sredstava koje će biti angažovane na izgradnji objekta.

Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w), za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekta prikazane su u tabeli 4.

Tabela 4. Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w) za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekata

Vrsta opreme	L_w dB(A)
Bager	100
Utovarivač	95
Kamion (kipar)	95
Mikser	95
Pumpa za beton	85
Vibrator za beton	85
Valjak	90

U toku eksploatacije objekata buka se javlja od vozila koja dolaze i odlaze do objekata.

Vibracije

Vibracija, u toku izgradnje objekata, nastaju uslijed rada građevinske mehanizacije.

U tabeli 5. date su udaljenosti na kojoj se vibracije mogu registrovati na osnovu određene vrste građevinske aktivnosti. Vrijednosti su zasnovane na terenskim mjerenjima i informacijama iz literature.

(Hao, H., Ang, T. C., Shen J.: *Building Vibration to TrafficInduced Ground Motion*, Bulding and Envirinment,

Vol. 36, pp. 321-336, 2001.

https://planning.lacity.org/eir/5750HollywoodBlvd/DEIR/4.F_Noise&Vibration.pdf).

Tabela 5. Razdaljine na kojima mogu biti registrovane vibracije od strane građevinske mehanizacije

Građevinske aktivnosti	Razdaljine na kojima vibracije mogu biti registrovane (m)
Kompaktiranje	10 - 15
Teška vozila	5 - 10

U fazi eksploatacije objekata vibracije neće biti prisutne.

Toplota i zračenje

Toplota i zračenje u fazi izgradnje i funkcionisanja objekta neće biti prisutni.

Otpad

Otpad se javlja u faazi izgradnje i u fazi eksploatacije objekta.

Otpad u fazi izgradnje

U fazi izgradnje objekata kao otpad javlja se matrijal od iskopa i građevinski otpad.

Prema projektnoj dokumentaciji količina iskopa iskopa iznosi 414,08 m³.

Materijal od iskopa biće kontrolisano sakupljan i koristiće se za potrebe planiranja i nivelacije terena, a višak će izvođač radova pokrivenim kamionima transportovati na lokaciju koju u dogovoru sa Nosiocem projekta odredi nadležni organ gradske uprave.

Građevinski otpad će se sakupljati, a izvođač radova će ga takođe pokrivenim kamionima transportovati na lokaciju, koju u dogovoru sa Nosiocem projekta odredi nadležni organ gradske uprave.

Od strane radnika tokom izgradnje objekta generiše se određena količina komunalnog otpada.

Navedena vrsta otpada nakon privremelog skladištenja u kontejneru predaje se ovlašćenom komunalnom preduzeću u Podgorici.

Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Sl. list CG” br. 64/24), navedeni otpad se klasira u neopasni otpad.

Proizvođač građevinskog otpada koji nastaje od objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2.000 m³ dužan je shodno članu 67. Zakona o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24) da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

Plan upravljanja građevinskim otpadom sadržati način odvojenog sakupljanja, obrade, predaje otpada i postupanja sa zemljanim iskopom.

Otpad u toku eksploatacije

U toku eksploatacije hala nastaje otpad prilikom pravljenja različitih djelova namještaja (mali djelovi od pločastih materijala od drveta i strugotina od rezanja pločastih materijala), otpad iz separatora i komunalni otpad.

Otpad prilikom pravljenja različitih djelova namještaja

Prilikom rezanja pločastih materijala nastaje do 3% otpada u odnosu na uvezenu količinu pločastih materijala.

Otpadni djelovi od pločastih materijala će se sakupljati a vlasnik će ih pokrivenim kamionima transportovati na deponiju građevinskog otpada.

Što se tiče strugotine koja nastaje od rezanja pločastih materijala ona će se skupljati u džakove i predavaće se poljoprivrednicima za posteljice za uzgoj živine i prasadi. Ukoliko postoje viškovi, strugotina će se u papirnim čakovima odvoziti na deponiju građevinskog otpada.

Investitor je zaključio ugovor sa „Deponijom” d.o.o. - Podgorica o zbrinjavanju kabastog otpada (Prilog V).

Otpad iz separatora

Otpad koji se sakuplja u separatoru spada u kategoriju opasnog otpada.

Prilikom prečišćavanja otpadnih voda u sparatoru nastaje mulj i lake tečnosti.

Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Sl. list CG” br. 64/24), muljevi se klasira u grupu:

- 19 08 13* mulj koji sadrži opasne supstance iz ostalih tretmana industrijskih otpadnih voda.

Otpadna ulja iz prečišćavanja otpadnih voda prema navedenom Pravilniku klasifikuju se u grupu:

- 19 08 10* smješe masti i ulja iz separacije ulje/voda drugačije od onih navedenih u podgrupi 19 08 09.

Komunalni otpad

Privremeno deponovanje komunalnog otpada, do evakuacije na gradsku deponiju komunalnim vozilima, biće obezbijedeno u kontejnerima koji će biti potpuno obezbijeden sa higijenskom zaštitom. Prostor predviđen za kontejner se mora zaštititi ili tamponom zaštitnog zelenila ili ogradom urbanog karaktera.

Komunalni otpad se svrstava u klasu:

20 03 01 miješani komunalni otpad.

Odlaganje svih vrsta otpada u toku realizacije i eksploatacije projekta biće u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24).

Privremeno skladištenje otpadnih materija

Od otpadnih materija koje će nastati u toku funkcionisanja objekta sa stanovišta njihovog privremenog odlaganja značajna su otpadna ulja i lake tečnosti iz separatora, koje nastaju uslijed prečišćavanja atmosferskih voda sa manipulativnih površina i parkinga.

Ove otpadne materije predstavljaju opasan otpad.

Prema članu 7. Uredbe o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. list CG”, br. 33/13), ova vrsta otpada treba da se sakuplja u posude izrađene od materijala koji obezbjeđuje njegovu nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehaničku otpornost.

Imajući u vidu navedeno, predviđena su dva bureta zapremine po 50 l, jedno za skladištenje navedenog opasnog otpada, a drugo kao rezervno, a ono se koristi kada prvo bure po pozivu vlasnika preuzme ovlaštena firma za zbrinjavanje otpada i koja vraća očišćeno bure.

Shodno odredbama člana 3. pomenute Uredbe, pravno i fizičko lice kod koga nastaje opasan otpad određuje privremeno odlagalište za odlaganje opasnog otpada. Imajući u vidu navedeno Investitor je za odlaganje opasnog otpada obezbijedio zaseban prostor u ostavi u hali, gdje se vrši privremeno odlaganje.

Skladište opasnog otpada radi sprječavanja pristupa neovlašćenim licima je fizički obezbijedeno i zaključano. O svim aktivnostima u vezi privremenog skladištenja vodi se evidencija.

Pošto na lokaciji nije moguće izvršiti regeneraciju opasnog otpada (tečnog i čvrstog), to shodno članu 60. Zakona o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24) vlasnik opasnog otpada dužan je da uništavanje istog povjeri privrednom društvu ili preduzetniku koji ispunjava uslove utvrđene posebnim propisom, odnosno u konkretnom slučaju potrebno je da predmetno društvo sklopi ugovor sa ovlaštenim preduzetnikom koji će preuzeti nastale količine navedenih vrsta opasnih otpada i transportovati ga svojom opremom i mehanizacijom do konačnog odredišta.

Prevozna sredstva i oprema, kojima se sakuplja, odnosno transportuje opasni otpad moraju obezbjediti sprečavanje njegovog rasipanja ili prelivanja, odnosno moraju ispuniti uslove utvrđene Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG” br. 33/14, 13/18 i 84/24.).

4. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Kvantitativnih podataka o osnovnim segmentima životne sredine za Opštinu Danilovgrad nema, pa će se izvještaj o postojjećem stanju životne sredine više bazirati na kvalitativnoj analizi

Na lokaciji kvalitet vazduha nije praćen, a Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori od 2010 do 2024. godine, koje je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore ne sadrži podatke o kvalitetu vazduha na području Danilovgrada.

Što se tiče lokacije i njenog okruženja, treba očekivati da je vazduh dobrog kvaliteta pošto u okruženju nema većih zagađivača.

Sa hidrološkog aspekta glavni vodotok šireg područja je rijeka Zeta. Njoj gravitiraju vode svih drugih površinskih tokova i hidroloških pojava na području opštine, kao i vode sa njenog slivnog područja u Opštini Nikšić.

Na osnovu vrijednosti osnovnih fizičko-hemijskih parametara kvalitet voda Zete u 2024. godini, prema klasifikaciji ekološkog stanja imao je umjeren ekološki status, a na osnovu bioloških parametara imao je loš ekološki status na lokaciji Vranjske njive.

Na osnovu fizičko - hemijskih i mikrobioloških analiza kvaliteta voda za piće iz vodovoda u Opštini Danilovgrad, koje se redovno rade, može se zaključiti da kvalitet voda zadovoljava zahtjeve za piće, bez potrebe dodatnog tretmana.

Bakteriološka slika ukazuje da je neophodno kontinuirano i adekvatno hlorisanje voda.

Na prostoru lokacije od zemljišta prisutno je smeđe lesivirano zemljište na glinama i ilovačama a u njenom okruženju priautan je pseudoglej vrlo slabo dreniran i gajnjača.

Sa aspekta ocjene kvaliteta zemljišta, hemijske analize zemljišta na lokaciji i njenoj okolini nijesu rađene.

Što se tiče mikro lokacije, pošto se radi o industrijskoj zoni treba očekivati da je zemljište pod određenim uticajem gasova iz prevoznih sredstava.

Područje u kome se nalazi lokacija nije opterećeno jačom bukom.

Lokacija pripada području Bjelopavličke ravnice u kojoj dominira termofilna submediteranska zajednica *Quercus-Carpinetum orientalis*. Ovu zajednicu karakterišu i u najvećoj mjeri izgrađuju vrste koje pripadaju mediteranskom florinom elementu.

Teren lokacije objekata-hala je većim dijelom ravna pješčana površina, a manjim ravna degradirana travnata površina.

Na bazi navedenog može se konstatovati da je postojeće stanje osnovnih segmenata životne sredine na posmatranom prostoru zadovoljavajućeg kvaliteta, odnosno posmatrano područje nije opterećeno značajnijim negativnim uticajima na životnu sredinu.

Ukoliko se projekat ne realizuje, ostaće postojeće stanje životne sredine, odnosno izostaće uticaji na životnu sredinu koji bi se desili u toku izgradnje i eksploatacije objekta.

5. OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA

U okviru projektne dokumentacije razrađeno je rješenje izgradnje i eksploatacije objekata hala za proizvodnju u industrijskoj zoni u Spužu, u Opštini Danilovgrad, koje je opisano u Elaboratu u poglavlju 3., dok drugih alternativnih rješenja nije bilo.

Lokacija

Lokacija za izgradnju hala za proizvodnju, nalazi se na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilobgrad. Položaj objekata-hala u okviru lokacije, je optimalan i zadovoljava infrastrukturne uslove predviđene namjeni, tako da sa planiranom opremom ispunjava norme i standarde u pogledu zaštite životne sredine.

Uticaji na segmente životne sredine i zdravlje ljudi

Realizacija i eksploatacija projekta, neće predstavljati značajan izvor zagađivanja životne sredine a samim tim neće imati značajan uticaj na zdravlje ljudi.

Sve mjere projektovane za smanjenje uticaja projekta na životnu sredinu prate se i sprovode od strane Nosioca projekta uz poštovanja važećih zakonskih normi.

Proizvodni procesi ili tehnologija

Za realizacije projekta planirane namjene, koristiće se tehnologija koja se primenjuje kod realizacije ovakve vrste projekata.

Metode rada u toku izgradnje i funkcionisanja objekta

Metode rada u toku realizacije i funkcionisanja projekta biće u potpunosti u skladu sa uslovima propisanim u okviru opšte zakonske regulative, ali je i sa druge strane prilagođene specifičnostima posmatranog projekta.

Planovi lokacija i nacrti projekta

Projekat je rađen prema Urbanističko-tehničkim uslovima i projektnom zadatku za izradu dokumentacije izdat od strane Nosioca projekta. U projektnoj dokumentaciji, razrađene su sve faze uz primjenu savremenih tehničko tehnoloških rješenja za projekte ove vrste i namjene.

Izmjena u odnosu na projektni zadatak nije bilo.

Vrste i izbor materijala za izvođenje projekta,

Osnovni materijal za realizaciju projekta je:

- čelična armatura,
- beton marke MB30,
- čelični konstrukcioni materijali,
- paneli i drugi građevinski materijali i
- oprema za rad objekta.

Veličina lokacije

Ukupna površina lokacije iznosi 15.210 m².

Za potrebe realizacije projekta koristiće se dio površine lokacije.

Kontrola zagađenja

Kontrolu zagađenja u toku realizacije i eksploatacije projekta sprovodi Nosilac projekta.

Uređenje odlaganja otpada

Odlaganje otpada je u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24).

Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva

Za prilaz lokaciji projekta koristi se postojeća putna infrastruktura.

Odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom

Odgovornost za upravljanje životnom sredinom u toku realizacije i eksploatacije projekta ima Nosilac projekta.

Obuka

Obuka za projektovanje, primjenu, izgradnju i kontrolu funkcionisanja i kvaliteta izgrađenog tehničkog rešenja je potrebna svima. Glavni i prvi lanac u obuci treba da budu sami projektanti. Oni su kasnije dužni da svoje projektovano rješenje objasne samom izvođaču. Naravno da se ovo odnosi na projekat tehničkih mjera zaštite životne sredine.

Monitoring

Monitoring se vrši tokom eksploatacije projekta prema programu koji će biti obrađen u poglavlju 9.

Planovi za vanredne prilike

Planovima za vanredne prilike se planiraju mjere i aktivnosti za sprečavanje i umanjenje posledica akcidentnih situacija, snage i sredstva subjekata sistema, njihovo organizovano i koordinirano angažovanje i djelovanje u vanrednim situacijama u cilju zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

6. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Obzirom da je u Poglavlju 2 prikazan opis lokacije i njenog okruženja u ovom poglavlju će se dati opis segmenta životne sredine na koje planirani projekat može imati uticaj.

Za analizu su korišćeni raspoloživi podaci o postojećem stanju životne sredine u širem okruženju lokacije. U pogledu opisa segmenta životne sredine u ovom dijelu akcenat je dat na kvalitet zemljišta, vodnih resursa i vazduha.

6.1. Naseljenost i koncentracija stanovništva

Kao što je navedeno u dijelu 2.11. u Opštini Danilovgrad prema Popisu iz 2023. godine bilo je 18.832 stanovnika i 6.121 domaćinstava.

Podaci iz Popisa 2023. pokazuju da je u Opštini Danilovgrad došlo do povećanja broja stanovnika za 395 u odnosu na Popis iz 2011. godine.

Prosječan broj članova po domaćinstvu je bio 3,08. Gustina naseljenosti u Opštini Danilovgrad prema popisu iz 20023. god. iznosila je 37,59 stanovnika na 1 km². Najveći broj stanovnika živi u samom gradu i u Bjelopavličkoj ravnici.

Lokacija objekta pripada naselju Kosići u kome je prema Popisu iz 2023. godine živjelo 498 stanovnika, od toga 242 žene i 256 muškarca.

Okruženje lokacije ne pripada gusto naseljenom području.

6.2. Biodiverzitet (flora i fauna)

Prema „Studiji zaštite i uspostavljanje zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete”, na širem području opštine Danilovgrad prisutno je oko 150 biljnih taksona ranga vrsta i podvrsta, što govori o florističkom bogatstvu i raznovrsnosti doline rijeke Zete.

Sistematskim istraživanjem vegetacije Bjelopavličke ravnice utvrđeno je da je na ovom prostoru prisutno osam biljnih zajednica koje su karakteristične za submediteranski dio Crne Gore i to: Querc-Carpinetum orientalis H-ić, Paliuretum adriaticum H-ić, Stipo- Salvietum officinalis H-ić (1956) 1958, Chrysopogoni-Airetum capillaris H-ić (1956) 1958, Danthonio- Erianthetum hostii asoc. nova prov, Peucedano-Molinietum litoralis H-ić 1934, Scirpo- Phragmitetum W. Koch. 1926 i Potameto-Najadetum H-ić et Micev. 1960.

U neposrednoj blizini predmetne lokacije, uz tok rijeke Zete, prisutan je Natura 2000 stanišni tip 92A0 - Galerije bijele vrbe i topole, koji predstavlja karakterističnu riparijsku vegetaciju riječnih obala. Dominantne drvenaste vrste su: *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus nigra*, *Ulmus minor*, *Fraxinus angustifolia* i *Acer campestre*, dok su u sloju žbunaste i zeljaste vegetacije zastupljene: *Tamus communis*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Rubus ulmifolius*, *Ligustrum vulgare*, *Mentha aquatica*, *Cornus sanguinea*, *Clematis viticella* i dr. Travnjački ekosistemi pripadaju stanišnom tipu *6220 - Eumediterranski kserofilni travnjaci (*Thero-Brachypodietea*). U njima su dominantne vrste: *Avena barbata*, *Vulpia ligustica*, *Dactylis glomerata* ssp. *hispanica*, *Trifolium nigriscens*, *Linum tenuifolium*, *Tordylium apulum* i *Dasyphyrum villosum*. *Alopecurus rendlei* i dr.

Predmetna lokacija planirana za izgradnju hala nalazi se u naselju Spuž, Opština Danilovgrad, uz regionalni put Spuž–Danilovgrad. Smještena je u pretežno privredno-industrijskoj zoni sa razvijenom saobraćajnom infrastrukturom.

Ista se nalazi se izvan granica zaštićenog područja Parka prirode „Rijeka Zeta“ i ne obuhvata površine koje imaju status zaštićenog prirodnog dobra.

Kada je u pitanju lokacija vegetacija je prisutna samo sporadično duž oboda parcele i na manjim zapuštenim površinama, gdje su zastupljene ruderalne i korovske vrste karakteristične za antropogeno izmijenjena staništa, kao što su *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Rubus ulmifolius*, *Capsella bursa-pastoris*, *Plantago lanceolata*, *Sonchus oleraceus*, *Chenopodium album*, *Cynodon dactylon*, *Echium vulgare*, *Avena barbata*, *Orlaya grandiflora*, *Centaurea jacea*, *Daucus carota* i dr.

Na predmetnoj lokaciji terenskim obilaskom nisu evidentirane zaštićene, ugrožene i rijetke vrste biljaka, shodno Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG” br. 76/06).

Za Bjelopavličku ravnicu, postoji malo faunističkih radova uprkos činjenici da se za ovo područje može očekivati prisustvo bogatog i raznovrsnog životinjskog svijeta. Za dolinu rijeke Zete koja pripada ovom području, ova činjenica je potvrđena kroz izradu studije zaštite rijeke Zete u kojoj je prikazan značajan broj vrsta koje su rijetke, ugrožene, zaštićene na nacionalnom i međunarodnom nivou, ali i vrste širokog rasprostranjenja. Podaci o fauni šireg područja preuzeti su iz „Studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete“ i osnovni podaci su dati u Elaboratu u dijelu 2.8.

Na širem dijelu predmetnog područja, evidentirana je 221 vrsta insekata (Insecta), od kojih je njih 6 zaštićeno na nacionalnom i međunarodnom nivou. Do sada je na području rijeke Zete registrovana 21 vrsta mekušaca od kojih su 3 vrste puža golača zaštićene na nacionalnom nivou.

Ihtiofanu čine pretežno salmonide: *Salmo žetensis* - endem rijeke Zete, *Salmo marmoratus*, *Salmo farioides*, ciprinide: *Alburnus scoranza*, *Barbus rebelii*, *Chondrostoma ohridanum*, *Cyprinus carpio*, *Gobio scadrensis*, *Squalius platycephus*, *Pachichthys pictum*, *Phoxinus karsticus*, *Rhodeus amarus*, *Rutilus prespensis*, *Telestes montenigrinus*, zatim *A. anguilla*, *Gasterosteus gymnotus*, *Cobitis ohridana*, *Barbatula žetensis*, i *Alosa sp.* Registrovane su i tri introdukovane vrste: *Oncorhynchus mykiss*, *Pseudorasbora parva*, *Carassius auratus*.

Na području doline rijeke Zete prisutne su 33 vrste, od čega 10 vrsta vodozemaca i 23 vrste gmizavaca. Nacionalnim zakonodavstvom je zaštićeno 26 vrsta (8 vodozemaca i 18 gmizavaca), na Direktivi o staništima je njih 22 od kojih je 6 vrsta na Aneksu II. Sve evidentirane vrste zaštićene su Bernskom konvencijom.

Dolina rijeke Zete označena je kao potencijalno IBA područje. U Bjelopavlicima je registrovano 265 vrsta ptica, što čini 75 % crnogorske faune.

U ovoj oblasti registrovane su 24 vrste sisara, od kojih se 9 nalazi na listi nacionalno ili međunarodno zaštićenih vrsta.

Predmetna lokacija sa užom okolinom predstavlja antropogeno izmijenjeno stanište sa postojećim objektima. Zbog visokog stepena izgrađenosti i degradacije staništa, te prisustva magistralnog puta ne očekuje se prisustvo značajnih, rijetkih niti stanišno specijalizovanih vrsta faune. Prisustvo faune na lokaciji uglavnom se svodi na povremeni boravak i korišćenje prostora za ishranu ili kretanje.

Na lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini mogu se očekivati uglavnom vrste prilagođene urbanim, ruderalnim i poljoprivrednim staništima. Od sisara su to prvenstveno sitni glodari, poput pacova (*Rattus spp.*) i miševa (*Mus spp.*), kao i jež (*Erinaceus roumanicus*). Od ptica se povremeno mogu registrovati vrabac (*Passer domesticus*), golub (*Columba livia domestica*), svraka (*Pica pica*), siva vrana (*Corvus cornix*), gavran (*Corvus corax*), kos (*Turdus merula*), seoska lasta (*Hirundo rustica*) i dr. Od herpetofaune potencijalno su prisutni zidni gušter (*Podarcis muralis*), zelembač (*Lacerta viridis*), pojedine vrste smukova (porodica *Colubridae*), smeđa krastava žaba (*Bufo bufo*) i velika zelena žaba (*Pelophylax ridibundus*), uglavnom u vlažnijim djelovima šireg područja i uz vodotoke.

Najbrojniju grupu životinja čine beskičmenjaci, prvenstveno predstavnici redova *Coleoptera*, *Diptera*, *Hemiptera*, *Hymenoptera*, *Lepidoptera* i *Orthoptera*, koji su karakteristični za ruderalna i antropogeno izmijenjena staništa.

Tokom terenskog obilaska predmetne lokacije nisu registrovane endemične, rijetke, ugrožene niti zaštićene vrste životinja, shodno Rješenju o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG“, br. 76/06).

6.3. Zemljište

Na kvalitet zemljišta utiče veliki broj faktora, a najviše geološka podloga, reljef, klima, hidrografija, vegetacija i čovjek.

Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu prema Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 18/97) date su u tabeli 6.

Maksimalno dozvoljene količine (MDK mg/kg zemlje) sredstava za zaštitu bilja u zemljištu iznose za:

- triazine (atrazin i simazin) 0,01
- karbamate 0,5

- ditiokarbamate 1,0
- 5-hlor-2-(4-hlorfenoksi)fenol 1,0
- fenolne herbicide (DNOCI DINOSEB) 0,3 i
- organohlorne preparate DDT+DDD+DDE 0,01.

Tabela 6. Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu

Red. br.	Element	Hemijska oznaka	MDK u zemljištu u mg/kg zemlje
1.	Kadmijum	Cd	2
2.	Olovo	Pb	50
3.	Živa	Hg	1,5
4.	Arsen	As	20
5.	Hrom	Cr	50
6.	Nikl	Ni	50
7.	Fluor	F	300
8.	Bakar	Cu	100
9.	Cink	Zn	300
10.	Bor	B	5
11.	Kobalt	Co	50
12.	Molibden	Mo	10

Maksimalno dozvoljene količine (MDK mg/kg zemlje) toksičnih i kancerogenih materija u zemljištu iznose za:

- policiklične aromatične ugljovodonike (PAHS) 0,6
- polihlorovane bifenile i terfenile (PCBs i PTC) za svaki od kongenera (28, 52, 101, 118, 138, 153 i 180) 0,004
- organokalajna jedinjenja (TVT, TMT) 0,005.

Hemijske analize zemljišta na lokaciji i njenoj užoj okolini nijesu rađene. Takođe, Informacije o stanju životne sredine u Crnoj Gori od 2010 do 2024. godinu, koje je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore ne sadrži podatke o kvalitetu zemljišta u Danilovgradu, odnosno Danilovgrad nije bio ciljno mjesto za uzorkovanje i analizu zemljišta.

Što se tiče mikro lokacije, pošto se radi o industrijskoj zoni treba očekivati da je zemljište pod određenim uticajem gasova iz prevoznih sredstava.

6.4. Vode

Zakonom o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17, 84/18 i 84/24) uređuje se pravni status i način integralnog upravljanja vodama, vodnim i priobalnim zemljištem i vodnim objektima, uslovi i način obavljanja vodne djelatnosti i druga pitanja od značaja za upravljanje vodama i vodnim dobrom.

Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG”, 25/19), propisuje se način i rokovi utvrđivanja statusa površinskih voda, način sprovođenja monitoringa hemijskog i ekološkog statusa površinskih voda, lista prioriternih supstanci i mjere koje će se sprovoditi za poboljšanje statusa površinskih voda.

Shodno članu 3. Pravilnika status površinskih voda određuje se na osnovu rezultata monitoringa hemijskog i ekološkog stanja vodnih tijela ili više vodnih tijela površinskih voda.

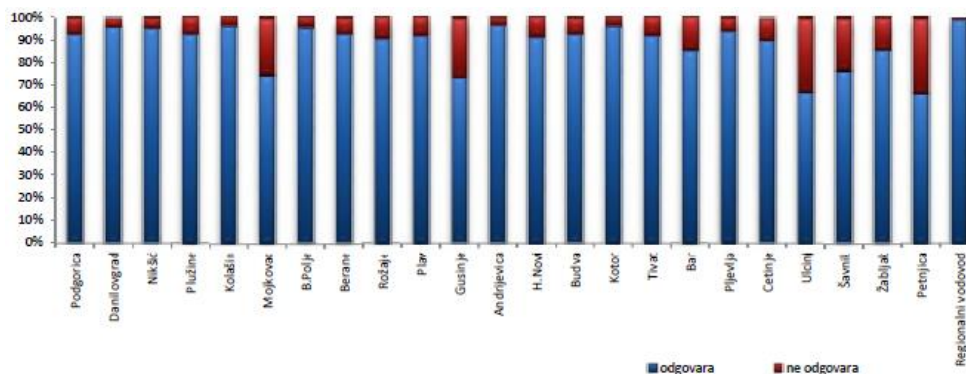
Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list RCG”, 52/19), propisuje se način i rokovi utvrđivanja statusa podzemnih voda, način sprovođenja monitoringa hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda i mjere koje će se sprovoditi za poboljšanje statusa podzemnih voda.

Status površinskih voda u područjima namijenjenim korišćenju vode za ljudsku upotrebu ili na područjima zaštite Natura 2000 određuje se u skladu sa čl. 14 i 15 navedenog Pravilnika.

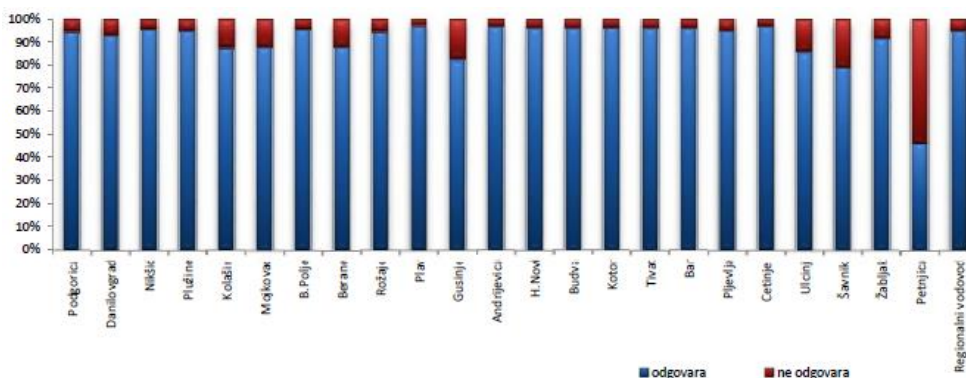
Kada je u pitanju kvalitet voda za piće, prema Informaciji o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024, koju je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore, na teritoriji Crne Gore po opštinama vršena je fizičko-hemijsko i mikrobiološka analiza uzoraka voda za piće sa gradskih vodovoda i drugih javnih objekata vodosnabdijevanja.

Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja i mikrobioloških ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće za sve opštine u Crnoj Gori u 2024. godini prikazani su na slikama 11 i 12.

Na osnovu fizičko - hemijske analize kvaliteta voda u Danilovgradu, koje se redovno rade, može se zaključiti da je kvalitet voda u 2024. godini u oko 97% slučajeva zadovoljavao zahtjeve za piće, bez potrebe dodatnog tretmana, dok mikrobiološka slika ukazuje da je kvalitet voda u oko 94% slučajeva zadovoljavao zahtjeve za piće. Praksa je pokazala da adekvatno hlorisanje uspijeva obezbijediti bakteriološki ispravnu vodu za piće.

Slika 11. Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2024. godini

Slika 12. Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2024. godini

Prema Informacije o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu, koje je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore mreža monitoringa kvaliteta površinskih voda obuhvata je 21 vodotok sa 30 mjernih mjesta, među kojima je rijeka Zeta.

U 2024. godini odrađen je monitoring površinskih i podzemnih voda, prema ODV, odnosno shodno Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG”, 25/19) i Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list RCG”, 52/19).

Uvođenjem ekološkog stanja za karakterizaciju kvaliteta voda, definisani su i elementi za klasifikaciju ekološkog stanja. Definisane ekološke stanje površinskih voda određuje se na osnovu bioloških, hidromorfoloških, hemijskih i fizičko-hemijskih elemenata.

Kategorije ekološkog statusa pojedinih vodnih tijela površinskih voda:

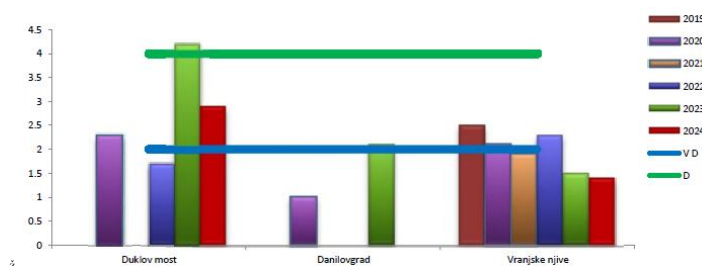
- vrlo dobar ekološki status,
- dobar ekološki status,
- umjeren ekološki status,
- loš ekološki status i
- vrlo loš ekološki status.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2024. godini, realizovano je u: četiri (4) serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, monitoringom je obuhvaćen period malih voda-kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje, kao i period većih vodostaja, 1 serija mjerenja za prioritne i zagađujuće supstance, 1 serija za biološka ispitivanja reprezentativna za karakteristični biološki ciklus na obalama i u vodi za elemente: fitobentos, makrofite i makrozoobentos i 2 serije za biološki elemenat fitoplankton.

Za vodu rijeke Zete analizirani su sljedeći parametri:

BPK5- biološka potrošnja kiseonika

Biološka potrošnja kiseonika (BPK5) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepenn zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK5) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama, a njegove vrijednosti za Zetu od 2019 do 2024. god. prikazane su na slici 13.

Slika 13. BPK5 u rijeci Zeti (mg/l).

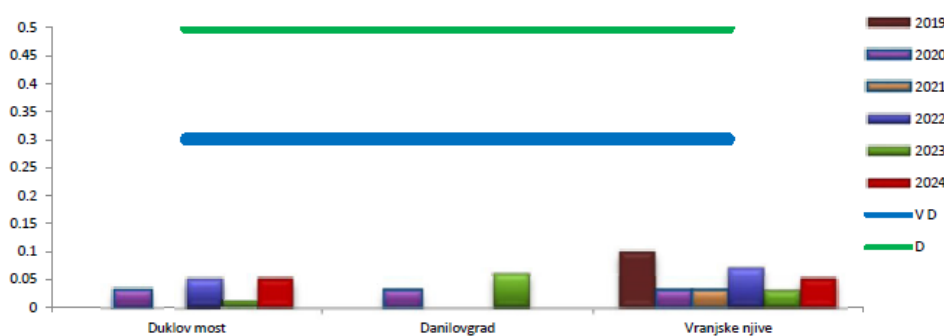
VD - vrlo dobar ekološki status; D- dobar ekološki status

Izmjerene vrijednosti BPK5-biološka potrošnja kiseonika u 2024. godini, pokazuju da je stanje kvaliteta voda Zete po ovom osnovu imalo vrlo dobar ekološki status na mjernom mjestu Vranjske njive.

Sadržaj fosfata

Najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode.

Sadržaj ortofosfata u Zeti na tri profila izražen u mg/l prikazan je na slici 14.

Slika 14. Sadržaj ortofosfata(fosfata) u rijeci Zeti (mg/l).

VD - vrlo dobar ekološki status; D- dobar ekološki status

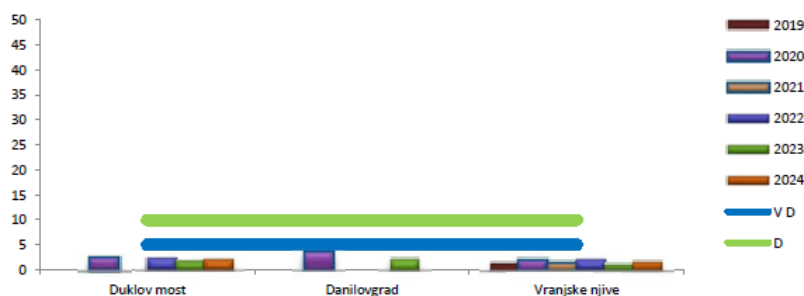
Izmjerene vrijednosti ortofosfata(fosfata) u 2024. godini, pokazuju da je stanje kvaliteta voda Zete po ovom osnovu imalo vrlo dobar ekološki status na lokaciji Vranjske njive.

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i

industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrata u nitrite.

Sadržaj nitrata u Zeti na tri profila izražen u mg/l prikazan je na slici 15.

Slika 15. Sadržaj nitrata u rijeci Zeti (mg/l).
VD - vrlo dobar ekološki status; D- dobar ekološki status

Izmjerene vrijednosti nitrata u 2024. godini, pokazuju da je stanje kvaliteta voda Zete po ovom osnovu imalo vrlo dobar ekološki status na lokaciji Vranjske njive.

Prikaz ocjene ekološkog statusa/potencijala voda Zete, ukupnog statusa i statusa po elementima kvaliteta opštih fizičko-hemijskih i bioloških parametara za 2024. god. na mjernim mjestima Duklov most i Vranjske njive dat je u tabeli 7.

Na osnovu vrijednosti osnovnih fizičko-hemijskih parametara kvalitet voda Zete prema navedenoj klasifikaciji ekološkog stanja imao je umjeren ekološki status, a na osnovu bioloških parametara imao je loš ekološki status na lokaciji Vranjske njive.

Tabela 7. Prikaz ocjene ekološkog statusa /potencijala voda Zete, ukupnog statusa i statusa po elementima kvaliteta opštih fiz. hemijskih i bioloških parametara za 2024. god.

2024. god. Nazivi vodnih tijela		Površinsko VT	Tip VT	Rednin br.	Nazivi mjernog mjesta	Hemijski i Ekološki status kvaliteta voda								Ukupni ES / EP i HS bez makrozoobentonske zajednice
						Prioritetne i zagađajuće supstance	Opšti fizičko hemijski parametri	Specifične zagađajuće supstance	Fitoplankton	Fitobentos	Makrofite	Makrozoobentos	Ukupni ES / EP i HS na osnovu 7 elemenata	
8.	Zeta	1	R5	10.	Duklov most	-	d	-	-	vd	u	-	U	U
		4	R8	11.	Vranjske njive	vdD	d	vdD	u	d	d	l	L	U

6.5. Kvalitet vazduha

Donošenjem Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11), propisan je način praćenja kvaliteta vazduha i prikupljanje podataka, kao i referentne metode mjerenja, kriterijumi za postizanje kvaliteta podataka, obezbjeđivanje kvaliteta podataka i njihova validacija.

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 44/10, 13/11, 64/18), teritorija Crne Gore podijeljena je u tri zone (tabela 8), koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija, na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Tabela 8. Zone kvaliteta vazduha

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Zona održavanja kvaliteta vazduha	Andrijevica, Budva, Danilovgrad , Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak
Sjeverna zona u kojoj je neophodno unaprijeđenje kvaliteta vazduha	Berane, Bijelo Polje i Pljevlja
Južna zona u kojoj je neophodno naprijeđenje kvaliteta vazduha	Bar, Cetinje, Nikšić i Podgorica

Iz navedene tabele se vidi da Opština Danilovgrad spada u zonu održavanja kvaliteta vazduha.

U tabeli 9. prikazane su granične vrijednosti imisija CO, SO₂, NO₂ i PM₁₀, shodno Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12).

Tabela 9. Granična vrijednost imisije za neorganske materije

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Granična vrijednost za zaštitu zdravlja ljudi
CO	Maximalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	10 mg/m ³
SO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	350 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 24 puta tokom jedne godine
	Dnevna srednja vrijednost	125 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 3 puta tokom jedne godine
NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 18 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³
PM ₁₀	Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 35 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³

Kvalitet vazduha u Opštini Danilovgrada zavisi od više faktora, a najviše od gustine saobraćaja, pošto većih industrijskih pogona nema.

Na lokaciji kvalitet vazduha nije praćen, a Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori od 2010 do 2024 god., koje je uradila Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore ne sadrži podatke o kvalitetu vazduha na području Danilovgrada.

Što se tiče lokacije i njenog okruženja, pošto se radi o industrijskoj zoni treba očekivati da je vazduh pod određenim opterećenjem gasova iz prevoznih sredstava.

6.6. Klima

Kao što je već rečeno u dijelu 2.5. prostor Opštine Danilovgrad na području Zetsko - Bjelopavličke ravnice, pod uticajem je Jadransko - Sredozemne klime, koji karakteriše submediteranska klima sa vrlo dugim, toplim i sušnim ljetima, a blagim i kišovitim zimama.

Srednja godišnja temperatura vazduha je vrlo promenljiva i kreće se od 4°C, koliko iznosi na padinama Maganika do 15 °C u dolini rijeke Zete.

Godišnje ljetnjih dana, kada maksimalna dnevna temperatura dostiže i prelazi vrijednost od 25 °C, u centralnom području opštine ima oko 130, dok je broj ledenih dana (t-max 0 °C) rijetko veći od 5. Najviše vrijednosti temperatura dostiže u periodu jul - avgust, a najniže u periodu decembar -februar.

Prosječna godišnja oblačnost izmjerena na stanici Danilovgrad iznosi 5,2 (izraženo u desetinama pokrivenosti neba oblacima).

Suma padavina kreće se od 2.300 - 2.500 mm prosječno godišnje, pri čemu raspored padavina pokazuje sve odlike mediteranskog režima.

Sniježni pokrivač debljine 1,0 cm u nižem dijelu opštinskog područja pojavljuje se u prosjeku 10 dana godišnje, dok sa debljinom snijega od 10 cm i više ne prelazi 5 dana.

Najučestaliji su vjetrovi iz pravca jugoistoka i sjeverozapada (sa po 12 % čestine pojave), čija se srednja brzina kreće oko 20 m/s.

Realizacija projekta neće promijeniti postojeće stanje na posmatranom prostoru sa aspekta emisija gasova sa efektom staklene bašte.

6.7. Kulturno nasleđe - nepokretna kulturna dobra

Kako je već navedeno u poglavlju 2.8., nepokretnih kulturnih dobra na lokaciji i njenom užem okruženju nema.

6.8. Predio i topografija

Veliki dio Bjelopavličke ravnice predstavlja kultivisani pejzaž sa pretežno ruralnim strukturama. Nalazi se u pojasu klimazonalne vegetacije širokolisnih listopadnih šuma bjelograbića (*Carpinus orientalis*) i hrasta (*Quercus macedonicus*) sa primjesom zimzelenih vrsta.

Prostrane livade i vrbaci koji se protežu duž toga rijeke Zete i blage krečnjačke padine okolnih brda daju posebnost ovom pejzažu.

6.9. Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline

Kao što je već navedeno na lokaciji se nalazi izgrađena jedna hala.

U užem okruženju lokacije nalaze se poslovni, skladišni i proizvodni objekti, dok se u širem okruženju lokacije nalaze individualni stambeni objekti, pomoćni objekti, zelene površine-livade i pašnjaci.

Najbliži individualni stambeni objekat koji se nalazi sa južne strane od lokacije je udaljen oko 70 m vazdžšne linije.

Prilaz lokaciji hala je omogućen sa lokalnog puta koji se odvaja od regionalnog puta Podgorica-Spuž.

7. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Izgradnja objekata hala za proizvodnju u industrijskoj zoni u Spužu, Opštini Danilovgrad, kao i njihov rad uz poštovanje zakonskih propisa, neće predstavljati veći izvor zagađivanja životne sredine.

Ovim Elaboratom biće indentifikovani i analizirani uticaji karakteristični za izgradnju i eksploataciju projekta.

Metodologija klasifikacije i vrednovanja uticaja koja je primijenjena za potrebe ovog Elaborata bazirana je na analizi prema kojoj se razmatranje uticaja vrši u odnosu na sledeće parametre:

- prostorni aspekt, prema kome uticaji mogu biti lokalni, regionalni i globalni,
- vremenski aspekt, prema kome uticaji mogu biti povremeni ili trajni i
- intenzitet, prema kome se uticaji klasifikuju po gradaciji.

Prikaz mogućih značajnih uticaja koje projekat može imati na životnu sredinu (prema članu 9 Pravilnika o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19)) obuhvatiće kvalitativan i gde je to moguće, kvantitativan prikaz mogućih promjena u životnoj sredini za vrijeme izvođenja projekta, redovnog rada i za slučaj akcidenta.

Vrednovanje uticaja izgradnje i eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine izvršeno je na bazi inteziteta, odnosno nivoa procjene uticaja, kroz sledeće stavke:

- nema uticaja, nema promjene elemenata životne sredine.
- uticaj je mali, odnosno promjena elemenata životne sredine je mala i
- uticaj je značajan, odnosno promjena elemenata životne sredine je veća od dozvoljenih zakonskih normi.

Uticaj izgradnje i eksploatacije projekta na životnu sredinu na lokaciji i šire može se javiti u fazi izgradnje, u fazi eksploatacije, uz napomenu da jednu i drugu fazu može da prati pojava akcidentnih situacija.

7.1. Kvalitet vazduha

U toku izvođenja radova

Uticaji na kvalitet vazduha u toku izvođenja radova nastaju kao posledica prisustva građevinskih mašina, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova. Negativne posledice se javljaju kao rezultat iskopa određene količine materijala, njegovog transporta i ugrađivanja materijala u objekat.

Prilikom izgradnje do narušavanja kvaliteta vazduha može doći usljed:

- uticaja lebdećih čestica (prašina) koje nastaju usljed iskopa materijala,
- uticaja izduvnih gasova iz građevinske mehanizacije koja će biti angažovana na izgradnji objekta i
- usljed transporta različitih materijala prilikom prolaska kamiona i mehanizacije.

Imajući u vidu da se radi o privremenim i povremenim poslovima to korišćenje poznatih modela za procjenu imisionih koncentracija gasova i PM čestica nije primjenljivo.

Iz navedenih razloga proračun imisionih koncentracija gasova i PM čestica u fazi izgradnje objekta nije rađen, već su u tabeli 10. navedene granične vrijednosti emisija gasovitih polutanata i lebdećih čestica prema Evropskom standardu za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. Odnosno 2014. god. prema Direktivi 2004/26/EC).

Tabela 10. EU faza III B, standarda za vanputnu mehanizaciju Faza III B

Kategorija	Snaga motora kW	Datum	Emisija gasova g/kWh			
			CO	HC	Nox	PM
L	$130 \leq P \leq 560$	Jan. 2011.	3,5	0,19	2,0	0,025
M	$75 \leq P < 130$	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
N	$56 \leq P < 75$	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
P	$37 \leq P < 56$	Jan. 2013.	5,0	4,*		0,025

*Nox + HC

Faza IV

Q	$130 \leq P \leq 560$	Jan. 2014.	3,5	0,19	0,4	0,025
M	$75 \leq P < 130$	Okt. 2014.	5,0	0,19	0,4	0,025

Obaveza je Nosioca projekta da angažuje mehanizaciju koja će po pitanju emisija gasovitih polutanaka zadovoljiti navedeni Evropski standard.

Odvođenje izduvnih gasova iz angažovane građevinske mehanizacije pri izvođenju predmetnih objekata neće predstavljati poseban problem, pošto se sa aspekta morfologije terena radi o otvorenom području, čime se smanjuje opasnost od zagađenja. Svakako, na to utiču i meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i vlažnost, turbulencija i topografija, a povoljna okolnost je i ta što se radi o privremenim i povremenim radovima, koji vremenski ne traju dugo.

Takođe pri iskopu materijala do negativnog uticaja na kvalitet vazduha može doći uslijed pojave prašine, zato je u sušnom periodu i za vrijeme vjetra neophodno kvašenje iskopa.

Imajući u vidu lokaciju i veličinu projekta, procjenjuje se da izdvojene količine zagađujućih materija u toku izgradnje objekata ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji i njenom okruženju u odnosu na postojeće stanje.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje objekata na kvalitet vazduha biti lokalnog karaktera i povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

U toku eksploatacije

Prilikom eksploatacije objekata do narušavanja kvaliteta vazduha može doći samo uslijed uticaja izduvnih gasova iz prevoznih sredstava koji dolaze ili odlaze od objekata.

Imajući u vidu broj vozila koja dolaze ili odlaze od objekata, količine zagađujućih materija po ovom osnovu ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji i njenom okruženju.

Iz opisa projekta jasno je da isti neće imati uticaja na meteorološke i klimatske karakteristike područja.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha kada je djelatnost predmetnog projekta u pitanju.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj eksploatacije objekata na kvalitet vazduha biti lokalnog karaktera i povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

7.2. Kvalitet voda i zemljišta

U toku izvođenja radova

U toku izvođenja radova, kvalitet zemljišta i podzemnih voda moglo bi ugroziti nekontrolisano curenje i ispuštanja ulja, maziva i goriva iz korišćene mehanizacije, kao i nekontrolisano prosipanje boja, rastvarača i sredstava za hidroizolaciju koji će se koristiti u toku izgradnje objekata.

Uz korišćenja mjera tehničke zaštite, koje vrši nadzorni organ u toku izgradnje objekata ove pojave su malo vjerovatne.

Do devastacije prostora prilikom izvođenja projekta može doći i neadekvatnim odlaganjem građevinskog otpada, ali uz redonu kontrolu i ova pojava je malo vjerovatna.

Vjerovatnoća ovih pojava, koje su privremenog karaktera, ne može se tačno procijeniti, ali određeni rizik postoji i on se može svesti na najmanju moguću mjeru, adekvatnom organizacijom i uređenjem gradilišta.

Vrednovanjem uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje objekata na podzemne vode i zemljište biti lokalnog karaktera, povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

U toku eksploatacije

Imajući u vidu djelatnost objekata u toku njegovog funkcionisanja neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle značajnije uticati na zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

U novoprojektovanim objektima-halama nije predviđena kanalizaciona mreža, odnosno nijesu predviđeni toaleti samim tim neće biti otpadnih fekalnih voda. Zaposleni će koristiti toalete koji se nalaze u postojećoj hali.

Sa druge strane atmosferske vode sa saobraćajnice i parkinga, koje mogu biti opterećene gorivom i uljima prije upuštanja u recipijent-upojni bunar prečišćavaće se u separatoru, tako da iste neće imati značajniji uticaj na kvalitet podzemnih voda i zemljišta.

Prije upuštanja u upojni bunar, atmosferske vode sa platoa i parkinga poslije prolaza kroz separatore zadovoljavaju granične vrijednosti emisije zagađujućih supstanci u otpadnim vodama koje su date u prilogu 1, Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), a koje za teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) iznose 20 mg/l (prilog III).

Izdvojena ulja, goriva i masti u taložniku i separatoru sakupljaće se i odlagati u posebnu hermetički zatvorenu burad (dva bureta zapremine po 50 l), koja će biti smještena u zasebnoj ostavi u hali (čim će biti zaštićena od atmosferskih padavina).

Obaveza Investitora je da taložnik i separator permanentno održava i kontroliše ispravnost funkcionisanja, kako ne bi došlo do njegovog zagušenja i otpadna voda neprečišćena oticala u gradsku kanalizacionu mrežu.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je predmetni projekat u pitanju.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je predmetni projekat u pitanju.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj rada objekata na kvalitet podzemnih voda biti lokalnog karaktera i stalan, a sa aspekta inteziteta mali jer će koncentracije polutanata u vodi poslije prečišćavanja u separatoru biti ispod graničnih vrijednosti.

Prema katalogu proizvođača za izabrani separator, shodno EN 858-1 za klasu I (koalescentne separatore), sadržaj mineralnih ulja u prečišćenoj vodi manje je od 5 mg/l, odnosno sadržaj ulja, masti i lakih goriva u prečišćenoj vodi poslije izlaza iz separatora je četiri puta manji od graničnih vrijednosti, što dodatno potvrđuje da je uticaj rada objekata na kvalitet površinskih i podzemnih voda mali..

Prečišćena voda iz separatora odlazi u upojni bunar a iz njega u zemljište. Prolaskom kroz zemljište vrši se njena filtracija, odnosno dodatno prečišćavanje a to još dodatno smanjuje uticaj na podzemne vode.

Kada je u pitanju zemljište najveći uticaj se ogleda u trajnom zauzimanju određene površine zemljišta za realizaciju projekta.

Bonitet i klase zemljišta u Spužu (opština Danilovgrad) primarno su određeni geološkim položajem u Bjelopavličkoj ravnici i blizinom rijeke Zete. Najveći dio ravnice oko Spuža klasifikuje se kao visoko i srednje produktivno zemljište, pretežno 3. klase.

Iako zemljište u Spužu ima visok poljoprivredni bonitet, poslednjih godina je primjetan trend prenamjene poljoprivrednog u građevinsko i industrijsko zemljište, posebno za izgradnju porodičnih kuća i vikendica, kao i magacina, logističkih centara i proizvodnih pogona.

U konkretnom slučaju, treba naglasiti da se lokacija projekta nalazi u postojećoj industrijskoj zoni tako da nema dodatnog zauzimanja poljoprivrednog zemljišta, odnosno uticaj sa aspekta gubitka zemljišta neće biti značajan.

U toku eksploatacije projekata nema neadekvatnog odlaganja otpada na lokaciji i van nje koje bi uslovile neke fizičke promjene na lokaciji ili zagađenje, odnosno eksploatacija projekata neće dovesti do značajnijih promjena fizičkih karakteristika zemljišta u odnosu na postojeće stanje.

Sa druge strane dodatnog uticaja u toku eksploatacije objekata na zemljišta i prirodna bogastva neće biti, odnosno osim zemljište koje zauzimaju objekti neće biti dodatnog korišćenja zemljišta u toku rada objekata.

Imajući u vidu navedeno, procjena je da će uticaj rada objekata na kvalitet zemljišta biti lokalnog karaktera, trajan, a sa aspekta inteziteta mali.

7.3. Lokalno stanovništvo

Do određenih promjena u koncentraciji stanovništva na lokaciji doći će u toku izgradnje objekata zbog prisustva radne snage angažovane na izvođenju radova, dok se promjene u broju i strukturi stanovništva u toku funkcionisanja projekata ogledaju u manjem povećanju broja zaposlenih, koji će raditi u objektu, što predstavlja pozitivan uticaj ovog projekta jer doprinosi razvoju posmatranog područja.

Uticaj izgradnje objekta na lokalno stanovništvo, odnosno na stambene objekte neće biti izražen, imajući u vidu da emisija zagađujućih materija nije velika i stalna i da su najbliži individualni stambeni objekti dovoljno udaljeni od lokacije.

Treba naglasiti da su poslovi izgradnje objekta privremenog i povremenog karaktera.

Kako je već navedeno u dijelu 3.5. pri radu građevinskih mašina proizvodi se određeni nivo buke. Pri izgradnji objekta sve mašine (tabela 4.) ne rade u isto vrijeme, a većina njih pri radu je u pokretu i udaljena je jedna od druge, što otežava stvarnu procjenu generisane buke.

Procjena je da se najveći nivo buke javlja u situaciji kada su mašine u toku rada skoncentrisane blizu jedna druge, a to je za vrijeme iskopa.

Proračun nivoa buke je rađen u uslovima slobodnog prostiranja zvuka, pojedinačno za mašine koje će biti najviše korišćene i koje emituju najveću buku (bager, utovarivač i kamion), kao i za slučaj kada se mašine mogu naći na bliskom rastojanju, kao na primjer bager + kamion, ili utovarivač + kamion, na različitim udaljenostima od mjesta emisije.

Dobijene vrijednosti nivoa buke uz korišćenje modela u uslovima slobodnog prostiranja zvuka na određenom rastojanju od izvora za navedene slučajeve prikazane su u tabeli 11.

Tabela 11. Proračun ekvivalentnog nivoa buke na različitim rastojanjima od izvora buke

Izvor	Rastojanje od izvora buke, m					Dozvoljeni ekvivalentni nivo buke u dBA
	25	50	100	150	200	
Bager	61	55	49	45	43	60
Utovarivač	56	50	44	40	38	
Kamion	56	50	44	40	38	
Bager + kamion	62	56	50	46	44	
Utovarivač + kamion	59	53	47	43	41	

Napomena: Kada se radi o više izvora buke proračun ukupnog nivoa buke izvršen je na osnovu izraza:

$$L_r = 10 \cdot \log \sum_j 10^{0.1L_{rj}}; dB(A)$$

gdje je: L_r : ukupni nivo buke, a L_j pojedinačni nivo buke.

Rezultati proračuna pokazuju da će u fazi izvođenja radova doći do povećanja nivoa buke u okolni prostor na rastojanju do: 28 m - za bager, 16 m - za utovarivač, 16 m - za kamion, 32 m - za bager + kamion, 22 m - za utovarivač + kamion, u odnosu na dozvoljene vrijednosti koje prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG” br. 60/11) i prema Odluci o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Opštine Danilovgrad, koju je donijela Skupština Opštine Danilovgrad, 2016. godine, iznose 60 dB(A) za dnevne, 60 za večernje i 50 dB(A) za noćne, za zonu mješovite namjene kojoj pripada lokacija objekta.

Imajući u vidu da je najbliži stambeni objekat od lokacije udaljen oko 60 m vazdušne linije proizilazi da će nivo buke do njega, i u slučaju da sve mašine rade jednovremeno biti niži od dozvoljene vrijednosti. Sa druge strane radovi na iskopu materijala kada je najveća buka su privremenog i povremenog karaktera i ne traju dugo što takođe doprinosi manjem uticaju buke na okolne objekte u toku izgradnje objekata.

Radove na izgradnji objekata treba izvoditi samo u dnevnim uslovima što takođe dodatno doprinosi smanjenju uticaja buke u okruženju lokacije objekta.

U toku eksploatacije objekata sa stanovišta buke koju razvijaju prevozna sredstva koji dolaze i odlaze iz objekata, neće doći do većih promjena u odnosu na postojeće stanje.

U toku realizacije projekta vibracije neće biti značajne jer se radi o maloj količini iskopa, dok u toku eksploatacije objekata neće biti prisutne.

Vrednovanjem uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje i eksploatacije objekata na stanovništvo biti lokalnog karaktera, povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

7.4. Uticaj na ekosisteme i geologiju

Lokacija pripada industrijskoj zoni i većim dijelom predstavlja ravnu pješčanu površinu, a manjim ravnu degradiranu travnatu površinu.

Skidanjem zemljišnog prekrivača sa lokacije imaće manji negativan uticaj na floru lokacije, kao i na faunu lokacije, u prvom redu gmizavce i ptice.

Međutim, navedene vrste su pokretljive i za svoj život koriste mnogo veće prostore od ovoga, tako da je za očekivati da će se one pomjeriti i pronaći nova odgovarajuća staništa u neposrednom okruženju, odnosno planirani zahvat neće dovesti do opadanja brojnosti ovih organizama.

Tokom izvođenja građevinskih radova, buka koju proizvode građevinske mašine i sam proces izgradnje, imaće negativan uticaj po faunu užeg prostora oko lokacije. Ovo se naročito odnosi na ptice koje su najosjetljivije na buku, kao i na gmizavce koji su osjetljivi na sve vidove vibracija.

Pozitivna strana ove faze radova je ta što je ona privremenog i povremenog karaktera.

Nakon završetka izgradnje hala, projektom je predviđeno pored ostalog i pejzažno uređenje terena na slobodnim prostorima sa vrstama koje su karakteristične za ovo podneblje. Ovo će doprinijeti stvaranju funkcionalnog, estetski skladnog ambijenta i potrebnih uslova za ugodan boravak korisnika objekta.

U toku izgradnje projekta neće doći do oštećenja geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina područja, jer lokacija objekta ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineroloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj rada objekata na ekosisteme biti lokalnog karaktera i stalan, a sa aspekta inteziteta mali.

7.5. Namjena i korišćenje površina

Pošto su od strane Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine Opštine Danilovgrad, Investitoru izdati Urbanističko - tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta - hala za proizvodnju, za predmetnu lokaciju time je i određena namjena lokacije.

Zemljište koje se zauzima nije poljoprivrednog karaktera, te se iz tih razloga ne može govoriti o negativnom uticaju predmetnog objekta na poljoprivredno zemljište.

Nakon završetka radova izvođač radova ima obavezu da vrati prostor u ololini objekata u prvobitno stanje.

Planirani projekat neće imati većeg uticaja na korišćenje zemljišta koje se nalazi u okolini lokacije objekta.

7.6. Uticaj na komunalnu infrastrukturu

Projekat će imati manji uticaj na komunalnu infrastrukturu, jer će u manjoj mjeri povećati potrošnju električne energije i vode, kao i količinu otpadnih voda i otpada.

7.7. Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu

Na lokaciji predmetnog objekta i njenom užem okruženju nema zaštićenih objekata i dobara iz kulturno istorijske baštine.

Lokacija objekta ne pripada zaštićenim zonama Parka prirode „Rijeka Zeta“. Međutim, lokacija se graniči sa zaštitnom Zonom III, Parka prirode „Rijeka Zeta“, što treba imati u vidu prilikom realizacije projekta.

7.8. Uticaj na karakteristike pejzaža

Tokom izvođenja i funkcionisanja projekta imajući uvidu njegovu veličinu doći će do određenog uticaja na karakteristike pejzaža.

Uz dobro hortikulturno rješenje lokacije sa aspekta ozelenjavanja gdje će se akcenat dati na dekorativno-rekreativnoj funkciji zelenila uz korišćenje autohtonih vrsta, sa jedne strane to narušavanje će se znatno umanjiti, a sa druge oplemeniće slobodne površine na lokaciji.

7.9. Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata

Što se tiče kumulativnih uticaja, treba naglasiti da se u užem okruženju lokacije objekata nalaze poslovni, skladišni i proizvodni objekti

Imajući u vidu vrstu i namjenu objekata koji se realizuju, kao i analizu mogućih uticaja projekta na životnu sredinu, može se zaključiti da ne postoje značajniji uticaji koji bi kumulativno sa postojećim projektima koji se nalaze u okruženju imali veći negativni uticaj na životnu sredinu na posmatranom prostoru u odnosu na postojeće stanje.

7.10. Akcidentne situacije

Do najvećeg negativnog uticaja u toku izgradnje i eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, a prije svega požara, zemljotresa i procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije i motornih vozila.

Požar

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnih objekata, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti.

Do požara u objektima može doći usljed:

- upotrebe otvorenog plamena (pušenje i sl.),
- neispravnost ili preopterećenje električnih uređaja i instalacija,
- upotrebe rešoa, grijalica i drugih grejnih tijela sa užarenim površinama,
- ne pridržavanja potrebnih preventivnih mjera prilikom korišćenja uređaja za za-varivanje, lemljenje i letovanje,
- držanje i smještaj materijala koji su skloni samozapaljenju, i namjerno podmetanje i sl.

Pojava požara u objektima zavisno od njegove razmjere prije svega može ugroziti bezbjednost ljudi u objektu, dovesti do oštećenja objekata i negativno uticati na životnu sredinu, a prije svega na kvalitet vazduha.

Zemljotres

Na stabilnost objekata veliki negativan uticaj može imati jak zemljotres, čija se pojava, snaga i posljedice koju mogu nastati ne mogu predvidjeti. Područje predmetne lokacije pripada 8. stepenu MCS skale, zato izgradnja i eksploatacija objekta mora biti u skladu sa važećim propisima i principima za antiseizmičko projektovanje i građenje u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 19/25., 92/25. i 160/25.).

Opasnost od prosipanja goriva i ulja

Ova akcidentna situacija može nastati usljed prosipanja goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje i u toku eksploatacije objekata iz motornih vozila koja dolaze/odlaze u/iz objekata.

U fazi realizacije projekta u slučaju prosipanja goriva ili ulja iz mehanizacije, hemijski opasne supstance (ugljovodonici, organski i neorganski ugljenik, jedinjenja azota i dr) mogu dospjeti u površinski sloj zemljišta.

U koliko se desi ova vrsta akcidenta treba prekinuti radove i zagađeni dio zemljišta ukloniti sa lokacije, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakonu o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24).

Obim posljedica u slučaju ovakvih akcidenata bitno zavisi od konkretnih lokacijskih karakteristika, a prije svega od sorpcionih karakteristika tla i koeficijenta filtracije.

Međutim, vjerovatnoća da se dogodi ova vrsta akcidenta može se svesti na minimum ukoliko se primjene odgovarajuće organizacione i tehničke mjere u toku realizacije projekta, što podrazumijeva da je za sva korišćena sredstva rada potrebno pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa uz redovno održavanje mehanizacije (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog eliminisanja mogućnosti curenja goriva i mašinskog ulja u toku rada.

8. MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Izgradnja i eksploatacija hala za proizvodnju u industrijskoj zoni u Spužu u Opštini Danilovgrad, može biti uzročnik degradacije životne sredine, ukoliko se u toku izvođenja i funkcionisanja projekta, ne preduzmu odgovarajuće preventivne mjere zaštite.

Za neke uticaje na životnu sredinu, koje je moguće očekivati, a do kojih se došlo analizom, potrebno je preduzeti odgovarajuće preventivne mjere zaštite, kako bi se nivo pouzdanosti čitavog sistema podigao na još veći nivo.

Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u akcidentu.

8.1. Mjere zaštite predviđene zakonima i drugim propisima

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonima i drugim propisima proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekata.

Osnovne mjere su:

- S obzirom na značaj objekata, kako u pogledu njihove sigurnosti tako i u pogledu zaštite korisnika, zaposlenih i imovine, prilikom projektovanja i realizacije potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta zagađenja osnovnih segmenata životne sredine.
- Obezbijediti određeni nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za sve faze.
- Obezbijediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju Nosioc projekta i izvođač, o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.

Pored navedenog neophodno je i sledeće:

- Izvođač radova je obavezan da uradi poseban elaborat o uređenju gradilišta i rada na gradilištu sa naznačenim mjerama zaštite na radu po važećim propisima i standardima.
- Prije početka izvođenja, izvođač je obavezan da se upozna sa geološkim i hidrogeološkim karakteristikama terena.
- U cilju ispunjenja potrebne stabilnosti i funkcionalnosti konstrukcije, ista treba biti izabrana prema propisima za ovakvu vrstu objekta.
- Neophodno je izvršiti pravilan izbor kompletne opreme, prema tehnološkim zahtjevima, uz neophodno priloženu atestnu dokumentaciju.

8.2. Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekata

Mjere zaštite životne sredine u toku izvođenja projekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum.

Opšte mjere

- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, oprema itd. ne utiču na treću stranu, odnosno na okolni prostor.
- Izvođač radova je obavezan da uradi poseban Elaborat o uređenju gradilišta i radu na gradilištu, sa tačno definisanim mjestima o skladištenju i odlaganju materijala kojiće se koristi prilikom izvođenja radova, sigurnost radnika, saobraćaja, kao i zaštite neposredne okoline lokacije.
- U toku izvođenja radova na iskopu potreban je i geotehnički nadzor, radi usklađivanja geotehničkih uslova temeljenja sa realnim stanjem u geotehničkim sredinama.
- Građevinska mehanizacija koja će biti angažovana na izvođenju projekta treba da zadovolji Evropske standarde za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. Odnosno 2014. god.) prema Direktivi 2004/26/EC koji su navedeni u tabeli 10.

- Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena protivpožarnim aparatima.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
- Brzina saobraćaja prema objektu mora se ograničiti na 10 km/h, a i manje ako se to zahtjeva.

Mjere zaštite vazduha

- Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti materijal od iskopa i pristupni put, radi redukovanja prašine.
- Materijal od iskopa pri transportu treba da bude pokriven ceradom kao i građevinski materijal koji se dovozi na lokaciju i građevinski otpad koji se odvoz sa lokacije.

Mjere zaštite voda i zemljišta

- Određenu količinu zemlje iz iskopa koristiti za nivelaciju terena u krugu gradilišta, a višak transportovati na lokaciju koju određuje nadležni organ lokalne uprave, ako ne postoji već registrovana deponija za građevinski otpad u skladu sa Planom upravljanja otpadom.
- Redovno prati točkove na vozilima koja napuštaju lokaciju.
- Građevinski otpad, koji će se javiti u fazi realizacije objekata, neophodno je kontrolisano skupljati na određenom mjestu, odakle ga nadležno preduzeće treba transportovati na za to predviđenu lokaciju.
- Generisani otpad neophodno je razvrstati prema porijeklu (katalogu otpada), kategoriji (listi otpada) i karakteru.
- Obezbijediti dovoljan broj mobilnih kontejnera, za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada sa lokacije gradilišta i obezbijediti odnošenje i deponovanje prikupljenog komunalnog otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.

Mjere zaštite od buke

- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke.
- U slučaju povećane buke pored postavljanja ograde okolo objekta, radove treba izvoditi samo u dnevnim uslovima, što doprinosi smanjenju uticaja buke u okruženju lokacije objekta.

Mjere zaštite biodiverziteta

Mjere zaštite flore i faune u toku realizacije projekta proizilaze iz mjera zaštite vazduha, voda, zemljišta i smanjenja buke.

Primjenom projektnih rješenja za realizaciju projekta smanjiće se nivo zagađenja životne sredine vazduha, vode, zemljišta, smanjiće se nivo buke, što će se pozitivno odraziti i na floru i faunu na posmatranom prostoru.

Smanjenje uticaja realizaciju projekta na floru i faunu imaće i odgovarajuće uređenje upravljanja otpadom u skladu sa važećim standardima i propisima.

Na svim površinama u okruženju lokacije, odnosno na površinama koje neće biti neposredno zahvaćene realizacijom projekta mora se zadržati postojeća vegetacija.

Ostale mjere

- Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju oko objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.
- Uređenje lokacije treba izvršiti shodno projektu uređenja terena.
- U slučaju prekida izvođenja radova, iz bilo kog razloga, potrebno je obezbijediti gradilište do ponovnog početka rada.

Mjere zaštite Parka prirode „Rijeka Zeta”

Sve mjere koje su navedene u pogledu zaštite vazduha, vode, zemljišta, buke i biodiverziteta u cilju smanjenja uticaja na životnu sredinu važe i za zaštitu Parka prirode „Rijeka Zeta”.

Navedene mjere doprinose smanjenju uticaja u toku realizacije projekta na osnovne segmente životne sredine a time i na uticaj Parka prirode „Rijeka Zeta”.

Pored navedenih mjera nema posebnih situacija koje bi mogle na indirektan način uticati na Parka prirode „Rijeka Zeta”. Ovo iz razloga što planirane aktivnosti u okviru realizacije projekta neće narušiti životna sredina u mjeri koja bi imala trajne negativne posledice po istu.

Mjere kojih se treba pridržavati prilikom montiranja oprema i instalacija

- Instalacije električne energije moraju biti urađene u svemu prema tehničkim propisima i sa standardnim materijalom.
- Po završetku radova na instalacije uzemljenja i gromobrana potrebno je izvršiti ispitivanja i atestom dokazati efikasnost zaštite.
- Separator mora imati kapacitet da može da prihvati sve atmosferske vode sa platoa i parkinga.
- Nakon ugradnje separatora i prije početka njegovog rada, neophodno ga je očistiti od eventualne prljavštine i nečistoća koja se mogu pojaviti u toku ugradnje (malter, stiropor, drvo, plastika, blato itd.) i cijeli separator isprati čistom vodom.

8.3. Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta

U analizi mogućih uticaja konstatovano je da u toku eksploatacije projekta neće biti većih uticaja na životnu sredinu, tako da nema potrebe za preduzimanjem većeg broja mjera zaštite.

Osnovne mjere su:

- Redovna kontrola svih instalacija u objektu.
- Potrebno je kontrolisati kvalitet prečišćenih otpadnih voda na ispustu iz separatora lakih tečnosti i ulja prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).
- Kontrolisati visinu mulja i količinu izdvojenog ulja i masti u separatorima jednom mjesečno, i vanredno nakon dugotrajnih kiša i drugih vanrednih događaja.
- Mulj iz taložnika separatora odstraniti kada dostigne dozvoljenu debljinu prema upustu proizvođača, što važi i za uklanjanje lakih tečnosti i ulja iz separatora.
- Prostor u separatorima za odvajanje taloga (mulja) i prostor za odvajanje lakih tečnosti i ulja čistiti najmanje jednom tromjesečno, a to podrazumijeva i pranje koalescentnog filtera sredstvom za uklanjanje masnoća.
- Izdvojena ulja i goriva iz separatora kao opasni otpad treba sakupljati i odlagati u posude izrađene od materijala koji obezbjeđuje njegovu nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehaničku otpornost.
- Pravno i fizičko lice kod koga nastaje opasan otpad mora odrediti privremeno odlagalište za odlaganje opasnog otpada koje je zaštićenom od atmosferskih padavina.
- Skladište opasnog otpada radi sprječavanja pristupa neovlašćenim licima mora biti fizički obezbijeđeno i zaključano.
- Mulj iz separatora kao opasni otpad predaje se ovlašćenoj firmi za zbrinjavanje opasnog otpada. Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za pružanje ove usluge sa ovlašćenom firmom.
- Obaveza je vlasnika opasnog otpada da vodi evidenciju sakupljanja i odvoza opasnog otpada.
- Prevozna sredstva i oprema, kojima se sakuplja, odnosno transportuje opasni otpad moraju obezbjeđiti sprečavanje njegovog rasipanja ili prelijevanja, odnosno moraju ispuniti uslove utvrđene Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG” br. 33/14, 13/18 i 84/24).
- Obezbijediti dovoljan broj korpi i kontejnera za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbjeđiti sakupljanje i odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Redovno održavanje biljnih vtsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu o uređenju terena.
- Redovno komunalno održavanje i čišćenje objekta i platoa radi smanjenja mogućnosti zagađivanja.

Mjere zaštite Parka prirode „Rijeka Zeta”

Sve mjere koje su navedene u dijelu Mjera zaštite u toku redovnog rada objekta u cilju smanjenja uticaja na životnu sredinu, doprinose i smanjenju uicaja na zaštiti Parka prirode „Rijeka Zeta”.

Ovo iz razloga što prevashodno zaštitom vazduha i voda doprinosi se smanjenju životne sredine od zagađenja. Naime, voda i vazduh su glavni prenosnici (transporteri) zagađenja po okruženju, a padavine i drugi meteorološke pojave uslovljavaju da se zagađenja iz vazduha deponuju na zemljištu, gde bivaju zahvaćena, prije svega, površinskim vodama, što doprinosi njihovom daljem raznošenju po okruženju.

I u toku rada projekta, pored prethodno navedenih mjera nema posebnih situacija koje bi mogle na indirektan način uticati na Parka prirode „Rijeka Zeta”. Ovo iz razloga što planirane aktivnosti u okviru rada projekta neće narušiti životna sredina u mjeri koja bi imala trajne negativne posledice po istu.

8.4. Mjere zaštite u slučaju akcidenta***Mjere zaštite od požara***

Radi zaštite od požara potrebno je:

- Svi materijali koji se koriste za realizaciju projekta moraju biti atestirani u odgovarajućim nadležnim institucijama po važećem Zakonu o izgradnji objekata i Propisima koji regulišu protivpožarnu zaštitu.
- Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema Projektu, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku izvođenja radova, eksploatacije i održavanje ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.
- U cilju preventivne zaštite od požara u halama, predviđena je ugradnja spoljašnje i unutrašnje hidrantske mreže.
- U halama je predviđena ugradnja instalacije za automatsku detekciju i dojavu požara.
- Za zaštitu od požara biće obezbijeđen dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji će biti postavljeni na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača.
- Nosioc projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju.
- Pristupne saobraćajnice treba da omoguće nesmetan pristup vatrogasnim jedinicama do objekta.

Nosioc projekta je obavezan uraditi Plan zaštite i spašavanja, koji između ostalog obuhvata način obuke i postupak zaposlenih radnika u akcidentnim situacijama. Sa ovim aktima, njihovim pravima i obavezama, moraju biti upoznati zaposleni u objektu.

Mjere zaštite od prosipanja goriva i ulja

Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta - prosipanja goriva i ulja pri izgradnji objekta, takođe obuhvataju mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- U koliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekta neophodno je zagađeno zemljište skinuti, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” 34/24 i 92/24) i zamijeniti novim slojem.

Napomena: Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana.

9. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Praćenje uticaja izgradnje i eksploatacije objekta na životnu sredinu je obaveza koja proizilazi iz zakonskih propisa.

Praćenje uticaja na životnu sredinu se sprovodi mjerenjem, ispitivanjem i ocjenjivanjem indikatora stanja životne sredine i obuhvata praćenje prirodnih faktora, promjene stanja i karakteristike životne sredine.

Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore sprovodi Državni program praćenja stanja životne sredine prema Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24).

Takođe, obaveza je i zagađivača (pravno lice ili preduzetnik koji je korisnik postrojenja koje zagađuje životnu sredinu) da vrši praćenje stanja životne sredine definisane samim Elaboratom i da utvrđuje uticaj na pojedine segmente životne sredine.

Parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

Parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu definisani su odgovarajućom zakonskom regulativom iz oblasti životne sredine.

Monitoring kvaliteta vazduha se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24), Zakonu o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 43/15, 73/19 i 84/24) i Pravilniku o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG” br. 21/11. i 32/16.).

Monitoring voda se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24) i Zakonu o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 84/18 i 84/24), Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG”, 25/19), Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19) i Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).

Monitoring kvaliteta zemljišta se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24) i Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

Monitoring buke se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24) i Zakonu o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14, 2/18), Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG” br. 27/14.), Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21) i Pravilnikom o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu („Sl. list CG”, br. 13/14).

U toku izgradnje objekta-hala

Kroz analizu mogućih uticaja objekta-hala na životnu sredinu i kroz primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku izgradnje objekta ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda i zemljišta, to se iz tih razloga ne predlaže posebno praćenje navedenih segmenata životne sredine.

Međutim, u toku izgradnje objekta-hala kao posledica rada građevinske mehanizacije, može doći do povećanja nivoa buke na lokaciji koja je privremenog karaktera, što je utvrđeno na bazi proračuna nivoa buke za mašine koje će biti najviše korišćene i koje emituju najveću buku (dio 7.4.), te iz tih razloga neophodno je njeno mjerenje u uslovima rada većeg broja mašina istovremeno, odnosno u toku iskopa materijala za temeljenje objekata. Ukoliko se ukaže potreba za smanjenjem nivoa buke, potrebno je smanjiti broj mašina i aparata koje istovremeno rade.

Monitoring nivoa buke vrši ovlašćena institucija.

U toku rada objekata-hala

Kroz analizu uticaja projekta na životnu sredinu i primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno je

da se u toku eksploataciji objekta ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda, zemljišta i povećanja nivoa generisane buke, ali je ipak shodno zakonskim obavezama neophodno praćenje kvaliteta otpadnih voda na izlazu iz separatora.

Nosilac projekta je obavezan da vrši periodičnu kontrolu kvaliteta vode poslije izlaska iz separatora.

Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), prilog 8. Tabela 29., definisana je minimalna učestalost uzorkovanja u zavisnosti od količine ispuštenih otpadnih voda.

Prema navedenom Pravilniku, Nosilac projekta je obavezan da vrši periodični monitoring kvaliteta vode poslije izlaska iz separatora dva puta godišnje.

Dobijeni rezultati ispitivanja treba da se uporede sa podacima navedenim u Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).

Monitoring vrši ovlašćena institucija, a način ispitivanja je definisan standardnim metodama ispitivanja.

Pored navedenog, nosilac projekta treba da postupa u svemu u skladu sa mjerama koje su predviđene u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, a koje su opisane u poglavlju 8. Ovog Elaborata.

Nadzor nad ovim aktivnostima vrši ekološka inspekcija.

Obavezu obavještavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja

Shodno Zakonu o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore.

10. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA

Lokacija za izgradnju hala za proizvodnju (tri hale), nalazi se na području industrijske zone Spuža sa desne strane regionalnog puta Spuž-Danilovgrad, odnosno na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilobgrad.

Ukupna površina lokacije iznosi 15.210 m². Za potrebe projekta koristiće se dio površine lokacije.

Teren lokacije objekata-hala je većim dijelom ravna pješčana površina, a manjim ravna degradirana travnata površina.

Na dijelu lokaciji se nalazi izgrađeni objekat - hala ukupne površine 3.634,0 m².

Lokacija objekta ne pripada zaštićenim zonama Parka prirode „Rijeka Zeta“, odnosno lokacija se graniči sa III zonom zaštite.

U užem okruženju lokacije nalaze se poslovni, skladišni i proizvodni objekti, dok se u širem okruženju lokacije nalaze individualni stambeni objekti, pomoćni objekti, zelene površine-livade i pašnjaci.

Najbliži individualni stambeni objekat koji se nalazi sa južne strane od lokacije je udaljen oko 70 m vazdušne linije.

Prilaz lokaciji hala je omogućen sa lokalnog puta koji se odvaja od regionalnog puta Podgorica-Spuž.

Od infrastrukturnih objekata u okruženju trase podzemnog kable pored prilazne saobraćajnice, postoji vodovodna, elektroenergetska mreža i TT mreža, a jedino nije izgrađena kanalizaciona mreža.

Od strane Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine Opštine Danilovgrad, Investitoru su izdati Urbanističko-tehnički uslovi br. 06-332/24-2203/1 od 23.01.2025. godine za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju hala za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilobgrad.

Prema Idejnom rješenju pored postojeće hale na lokaciji (površini za industrijsku proizvodnju) je predviđena izgradnja još tri hale za proizvodnju.

Funkcionalni zahtjevi objekta su usklađeni sa urbanističko-tehničko-tehničkim uslovima, važećim pravilnicima o izgradnji objekata, kao i projektnim zadatkom nosioca projekta.

Arhitektonsko - urbanističko rješenje objekata je u funkcionalnom i oblikovnom smislu riješeno racionalno, a pri tome je dobijeno kvalitetno rješenje.

Objekti su projektovani kao jedna cijelina pravougaonih oblika.

Objekti su spratnosti P (prizemlje). Bruto površina novoprojektovanih objekata je 3.403,5 m².

Svaki objekat ima po tri ili više ulaza.

Na lokaciju su predviđena 44 parking mjesta, od toga su tri parking mjesta predviđena za osobe sa invaliditetom.

Prilaz objektima je omogućen internom saobraćajnicom na parceli, koja se nadovezuje na lokalni put, a on dalje na regionalni put Podgorica-Danilovgrad.

Ukupna bruto površina postojećeg objekta na lokaciji iznosi 3.634,0 m², novoprojektovanih objekata 3.403,5 m², odnosno ukupno 7.037,5 m².

Konstrukcija je projektovana od čeličnih nosača, sa čeličnom krovnom konstrukcijom.

Konstruktivni sistem je dodatno ojačan sa spregovima na krovnu konstrukciju i veznim gredama.

Pokrivanje krova je predviđeno krovnim sendvič panelima.

Spoljni zidovi su od fasadnih sendvič panela

U objektima-halama su predviđene sve vrste instalacija koje zahtijeva predviđeni standard objekata ili se to zahtijeva prema higijensko-tehničkim uslovima i standardima za ovu vrstu objekata.

Napajanje objekata električnom energijom predviđeno je iz NN mreže podzemnim niskonaponskim kablom do mjernog razvodnog ormara (MRO)

Od MRO se predviđa polaganje kablova do razvodnih tabli u halama.

Projektnom dokumentacijom nije predviđen DEA.

U objektu su predviđene sljedeće instalacije jake struje: instalacije opšte potrošnje i osvjetljenja, instalacije uzemljenja, gromobrana i izjednačenja potencijala.

Sve instalacije će biti urađene prema odgovarajućem projektu.

Instalacije slabe struje obuhvataju: sistem dojava požara i sistem video nadzora.

Sa aspekta grejanja, hlađenja i ventilacije samo je predviđena prirodna ventilacija hala preko fasadnih otvora i ulazno - izlaznih vrata na objektima-halama.

Projekat instalacija vodovoda urađen je prema arhitektonsko-građevinskom rješenju i postojećem stanju. U projektu su obrađena tehnička rješenja za spoljnu i unutrašnju hidrantsku mrežu i sabirne kanale atmosferske kanalizacije.

Postojeći objekat je priključen na gradsku vodovodnu mrežu i predmetni priključak se zadržava. U novoprojektovanim halama nije predviđena sanitarna potrošnja vode, te nema potrebe za dodatnim sanitarnim instalacijama.

Projektom je obrađena spoljašnja i unutrašnja hidrantska mreža u skladu sa važećim propisima za zaštitu od požara. Snabdijevanje hidrantske mreže vodom predviđeno je iz postojećeg bunara koji se nalazi na predmetnoj parceli. Za potrebe protivpožarne zaštite projektovan je rezervoar zapremine $V = 36 \text{ m}^3$, koji obezbjeđuje potrebnu količinu vode za istovremeni rad jednog spoljašnjeg i dva unutrašnja hidranta.

U novoprojektovanim objektima nije predviđena kanalizaciona mreža, odnosno nijesu predviđeni toaleti. Postojeće rješenje odvođenja otpadnih voda ostaje nepromijenjeno, zaposleni će koristiti toalete koji se nalaze u postojećoj hali, odnosno zadržava se postojeća vodonepropusna septička jama.

Atmosferske vode sa krovova objekata, pomoćnu olučnih cijevi skupljaju se i pošto nijesu opterećene nečistoćama, direktno se odводе u upojni bunar, a mogu se koristiti za zalijevanje zelenih površina.

Atmosferske vode sa platoa i parkinga, koje mogu biti opterećene zemljom, pijeskom i lakim tečnostima od prisustva kola, prije upuštanja u postojeći upojni bunar, koji ima mogućnost prijema dodatne količine vode, propuštaće se kroz separator radi njihovog prečišćavanja.

Izbor separatora odgovarajućeg kapaciteta izvršen je na osnovu hidrauličnog proračuna.

Usvojen je gravitacioni separator ulja i lakih naftnih derivata sa koalescentnim filterom taložnikom i bypass-om (20% - 14,26 l/s), ACO Oleoparator, ByPass C-FST NS20, nominalnog protoka kroz separator od 20 l/s.

Separator je projektovan, izrađen i testiran prema EN 858.

Prema katalogu proizvođača, shodno EN 858-1 za klasu I (koalescentne separatore), sadržaj mineralnih ulja u prečišćenoj vodi manje je od 5 mg/l.

Kapaciteta upojnog bunara izvršen je na osnovu hidrauličnog proračuna.

Uređenje i opremanje lokacije tretirano je u skladu sa uslovima lokacije, kao i u skladu sa projektom uređenja zone kojoj pripada lokacija.

Lokacija obuhvata sledeće površine: površina pod halama $7.037,5 \text{ m}^2$ (46%), saobraćajnice i staze $4.280,0 \text{ m}^2$ (28%) i zelene površine $3.924,5 \text{ m}^2$ (26%).

Koncept pejzažnog uređenja zasniva se na uvažavanju prostornog i vizuelnog identiteta lokacije i njene neposredne okoline.

Sa aspekta ozelenjavanja akcenat će se dati na dekorativno-rekreativnoj funkciji zelenila uz korišćenje autohtonih vrsta.

Po završenom planiranju zelenih površina, potrebno je izvršiti nasipanje plodne humusne zemlje.

Potrebno je redovno održavanje biljnih vrsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu uređenja terena.

U novoprojektovanim halama se ne proizvode materijali, već se vrši rezanje, kantovanje pločastih materijala, sklapanje i skladištenje namještaja.

Rezanja pločastih materijala predstavlja jednu od osnovnih faza u proizvodnji namještaja i drugih proizvoda od drvnih kompozita. Cilj je precizno rezanje pločastih materijala na dimenzije definisane tehničkom dokumentacijom, uz maksimalno iskorišćenje materijala i minimalne gubitke.

Rezanje se izvodi na formatnoj pili ili CNC mašini za rezanje, pri čemu se materijal precizno pozicionira i učvršćuje radi postizanja tačnih dimenzija i sigurnog rada.

Po završetku rezanja svaki element se kontroliše mjerenjem osnovnih dimenzija, provjerom kvaliteta rezne površine, pravougaonosti i eventualnih oštećenja.

Tokom operacije rezanja primjenjuju se mjere zaštite na radu, uključujući korišćenje lične zaštitne opreme, zaštitnih uređaja na mašinama i sistema za odsisavanje drvene prašine.

Kantovanja predstavlja jednu od ključnih faza u proizvodnji namještaja i drugih proizvoda od pločastih materijala. Pravilno izvedeno kantovanje doprinosi dugotrajnosti proizvoda, povećava njegovu otpornost u eksploataciji i obezbjeđuje kvalitetan završni izgled.

Tokom kantovanja element prolazi kroz više uzastopnih operacija. Najprije se, po potrebi, vrši fino glodanje ili priprema ivice kako bi se obezbijedila ravna i čista površina za lijepljenje. Nakon toga na ivicu elementa nanosi se sloj topljivog ljepila, a kant traka se pod pritiskom valjaka precizno lijepi duž cijele obrađivane ivice. Odmah nakon lijepljenja odstranjuje se višak kant trake na početku i kraju elementa.

Po završetku kantovanja svaki element prolazi završnu kontrolu kvaliteta.

Tokom kantovanja primjenjuju se propisane mjere zaštite na radu.

Sastavljeni komadi namještaja se privremeno skladišti u halama do njegove isporuke kupcima.

U okviru projektne dokumentacije razrađeno je rješenje izgradnje i eksploatacije objekata hala za proizvodnju u industrijskoj zoni u Spužu, u Opštini Danilovgrad, koje je opisano u Elaboratu u poglavlju 3., dok drugih alternativnih rješenja nije bilo.

Izgradnja i korišćenja hala, neće predstavljati značajan izvor zagađivanja životne sredine.

Svi efekti se ispoljavaju u okviru dva tipa uticaja, koji prema trajanju mogu biti privremenog i trajnog karaktera.

Prvu grupu predstavljaju uticaji koji se javljaju kao posljedica izgradnje objekta i po prirodi su većinom privremenog karaktera. Ovi uticaji nastaju kao posljedica prisustva ljudi, građevinskih mašina, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova.

Kao posljedica rada objekta i njegove eksploatacije tokom vremena ne mogu se javiti uticaji na životnu sredinu koji bi izazvali značajne poremećaje životne sredine, izuzimajući akcidentne situacije, koje su pri normalnom radu objekta svedene na minimum.

Procjenjuje se da pri izgradnji i redovnom radu objekta izdvojene količine zagađujućih materija, kao posljedica emisije polutanata od mehanizacije i motornih vozila, neće izazvati veće negativni uticaj na kvalitet vazduha na ovom području, odnosno neće ugroziti životnu sredinu na predmetnoj lokaciji i njenoj okolini.

Imajući u vidu djelatnost objekta u toku njegovog funkcionisanja neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta i podzemnih voda.

U novoprojektovanim objektima-halama nije predviđena kanalizaciona mreža, odnosno nijesu predviđeni toaleti samim tim neće biti otpadnih fekalnih voda. Zaposleni će koristiti toalete koji se nalaze u postojećoj hali.

Sa druge strane atmosferske vode sa saobraćajnice i parkinga, koje mogu biti opterećene gorivom i uljima prije upuštanja u recipijent-upojni bunar prečišćavaće se u separatoru, tako da iste neće imati značajniji uticaj na kvalitet podzemnih voda i zemljišta.

Do određenih promjena u koncentraciji stanovništva na lokaciji doći će u toku izgradnje objekta zbog prisustva radne snage angažovane na izvođenju radova, dok se promjene u broju i strukturi stanovništva u toku funkcionisanja projekta ogledaju u manjem povećanju broja zaposlenih, koji će raditi u objektu, što predstavlja pozitivan uticaj ovog projekta jer doprinosi razvoju posmatranog područja.

Uticaj izgradnje objekta na lokalno stanovništvo, odnosno na stambene objekte neće biti izražen, imajući u vidu da emisija zagađujućih materija nije velika i stalna i da su najbliži individualni stambeni objekti dovoljno udaljeni od lokacije.

Na gradilištu u toku izgradnje objekata posebno u toku iskopa, doći će do povećanja buke.

Rezultati proračuna pokazuju da će se povećani nivo buke prilikom izgradnje objekata-hala, pojavljivati u određenim vremenskim intervalima na rastojanjima kraćim od udaljenosti najbližeg stambenog objekta od lokacije koja iznosi oko 60 m vazdušne linije.

Procenjuje se, da će nivo komunalne buke u okolini objekta u toku njegove eksploatacije biti ispod dopuštenih vrijednosti.

Lokacija pripada industrijskoj zoni i većim dijelom predstavlja ravnu pješčanu površinu, a manjim ravnu degradiranu travnatu površinu.

Skidanjem zemljišnog prekrivača sa lokacije imaće manji negativan uticaj na floru lokacije, kao i na faunu lokacije, u prvom redu gmizavce i ptice.

Nakon završetka izgradnje hala, projektom je predviđeno pored ostalog i pejzažno uređenje terena na slobodnim prostorima sa vrstama koje su karakteristične za ovo podneblje.

U toku izvođenja projekta neće doći do gubitaka i oštećenja geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina.

Pošto su od strane Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine Opštine Danilovgrad, Investitoru izdati Urbanističko - tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta – hala za proizvodnju, za predmetnu lokaciju time je i određena namjena lokacije.

Projekat će imati manji uticaj na komunalnu infrastrukturu, jer će u manjoj mjeri povećati potrošnju električne energije i vode, kao i količinu otpadnih voda i otpada.

Na lokaciji predmetnog objekta i njenom užem okruženju nema zaštićenih objekata i dobara iz kulturno istorijske baštine.

Lokacija objekta ne pripada zaštićenim zonama Parka prirode „Rijeka Zeta“. Međutim, lokacija se graniči sa zaštitnom Zonom III, Parka prirode „Rijeka Zeta“, što treba imati u vidu prilikom realizacije projekta.

Tokom izvođenja i funkcionisanja projekta imajući uvidu njegovu veličinu doći će do određenog uticaja na karakteristike pejzaža.

Uz dobro hortikulturno rješenje lokacije sa aspekta ozelenjavanja gdje će se akcenat dati na dekorativno-rekreativnoj funkciji zelenila uz korišćenje autohtonih vrsta, sa jedne strane to narušavanje će se znatno umanjiti, a sa druge oplemeniti slobodne površine na lokaciji.

Što se tiče kumulativnih uticaja, treba naglasiti da se u užem okruženju lokacije objekata nalaze poslovni, skladišni i proizvodni objekti

Imajući u vidu vrstu i namjenu objekata koji se realizuju, kao i analizu mogućih uticaja projekta na životnu sredinu, može se zaključiti da ne postoje značajniji uticaji koji bi kumulativno sa postojećim projektima koji se nalaze u okruženju imali veći negativni uticaj na životnu sredinu na posmatranom prostoru u odnosu na postojeće stanje.

Do najvećeg negativnog uticaja u toku izgradnje i eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, a prije svega požara, zemljotresa i procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije i motornih vozila.

Pored mjera utvrđenih Elaboratom koje se moraju primijeniti u toku izgradnje, sprovesti tokom rada objekata, utvrđene su i mjere koje će se preduzeti u slučaju akcidenata.

Kako je kroz analizu uticaja izgradnje i eksploatacije objekta na životnu sredinu i primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku izgradnje objekta mogu očekivati određeni uticaji na povećanje buke, koja je privremenog karaktera, to se predlaže njeno kontrolno mjerenje u uslovima rada većeg broja mašina istovremeno.

Kroz analizu uticaja projekta na životnu sredinu i primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno je da se u toku rada objekata ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda, zemljišta i povećanja nivoa generisane buke, ali je ipak shodno zakonskim obavezama neophodno praćenje kvaliteta otpadnih voda na izlazu iz separatora.

Nosilac projekta je obavezan da vrši periodični monitoring kvaliteta vode poslije izlaska iz separatora dva puta godišnje.

Shodno Zakonu o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore.

11. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA

Sva projektna rješenja predviđena tehničkom dokumentacijom za izgradnju hala za proizvodnju u Spužu, u Opštini Danilovgrad, tehnički su prihvatljiva.

Međutim, obrađivači Elaborata, imali su teškoće oko analize kvaliteta nekih segmenata životne sredine, pošto tih podataka za lokaciju i njeno uže okruženje nema, pa su za potrebe izrade Elaborata korišćeni podaci za šire okruženje - Danilovgrad.

12. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA

Agencija za zaštitu životne sredine sprovela je postupak uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18 i 84/24).

Nosilac projekta je Agenciji za zaštitu životne sredine podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Na bazi podnešenog zahtjeva Agencija za zaštitu životne sredine je donijela Rješenje br. 03-UPI-580/6 od 25. 03. 2024. god. kojim se utvrđuje da je potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Rješenje je dato u prilogu VI.

Sa druge strane predmetni projekat je planiran u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 19/25 i 92/25) i drugih odnosnih zakona i kao takav podliježe kontrolama koje su određene posebnim propisima.

Pored mjera koje su predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i mjere koje će se preduzeti u slučaju akcidenata a koje su navedene u Elaboratu navedeno je da će se sve akcidentne situacije koje se pojave rješavati u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana.

13. DODATNE INFORMACIJE

Nije bilo potrebe za dodatnim informacijama i karakteristikama projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata, pošto je Elaborat obuhvatio sve segmente predviđene Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).

14. IZVORI PODATAKA

Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za objekte - hala za proizvodnju u Spužu, u Opštini Danilovgrad, urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni na životnu sredinu, („Sl. list CG” br. 19/19), shodno Rješenju Agencija za zaštitu životne sredine, br. 03-UIP-580/6 od 25. 03. 2024. god.

Prilikom izrade Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu navedenog objekta, korišćena je sledeća:

Zakonska regulativa

- Zakon o izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 19/25, 92/25. i 160/25.).
- Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16, 73/19 i 84/24).
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18., 84/24. i 70/26)
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG” br. 54/16, 18/19 i 84/24).
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG” br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19 i 84/24).
- Zakon o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17, 80/17, 84/18 i 84/24).
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 43/15, 73/19 i 84/24).
- Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14 i 2/18).
- Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24 i 92/24).
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG” br. 55/16, 2/18, 66/19, 140/22 i 84/24).
- Zakon o zaštiti i spašavanju („Sl. list CG” br. 13/07., 05/08., 86/09., 32/11., 54/16., 146/21., 03/23. i 82/25.).
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG” br. 34/14., 44/18., 84/24. i 51/26).
- Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list CG” br. 33/14, 13/18 i 84/24.).
- Pravilnik o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21).
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11 i 32/16).
- Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu („Sl. list RCG” br. 25/01)
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12).
- Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, 25/19).
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19).
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).
- Pravilnik o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Sl. list CG” br. 64/24).
- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. list CG” br. 33/13 i 65/15).
- Pravilnik o postupku sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cementa azbestnog građevinskog otpada („Sl. list CG” br. 50/12).
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada („Sl. list CG” br. 16/13).

2. Projektna dokumentacija

Glavni projekat izgradnje hala za proizvodnju u Spužu, u Opštini Danilovgrad.

Ostala dokumenta:

- Prostorno-urbanistički plan „Opštine Danilovgrad” 2015. god.
- Pedološka karta Crne Gore 1 : 50000 list „Nikšić 4”, Zavod za unapređenje poljoprivrede - Titograd, 1965. god.
- Fušić B, Đuretić G.: Monografija: „Zemljišta Crne Gore”, Univerzitet Crne Gore, Biotehnički institut, Podgorica, 2000., s. 1-490.
- Osnovna geološka karta SFRJ - Titograd 1:100.000, Beograd 1971.
- B.Glavatović i dr., Karta seizmike regionalizacije teritorije Crne Gore, Titograd, 1982.
- B.Glavatović., Karta očekivanih maksimalnih magnituda zemljotresa za povratni period od 100 godina, Podgorica 2005.
- Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG” br. 76/06).
- Studija zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete, Podgorica, 2019.
- Informacije o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2024. godinu, Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore , Podgorica 2025.
- Statistički godišnjak Crne Gore za 2024., Podgorica 2025.

Multidisciplinarni tim

Prof. dr Dragoljub Blečić, dipl. ing.

MSc. Ivan Ćuković, maš. i zop-a.

MSc. Ivana Džaković, biolog - ekolog

Saradnik tima:

MSc. Milica Zečević, maš.

PRILOZI

- Prilog I: Kopija plana parcele
- Prilog II: Urbanističko-tehnički uslovi
- Prilog III: Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama
- Prilog IV: Situaciono plan novoprojektovanih hala i postojeće hale
Situaciono plan hidrotehničkih instalacija novoprojektovanih hala i postojeće hale
- Prilog V: Ugovor Investitora sa „Deponijom” d.o.o. - Podgorica o zbrinjavanju kabastog otpada
- Prilog VI: Rješenje kojim se utvrđuje da je potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

PRILOG I

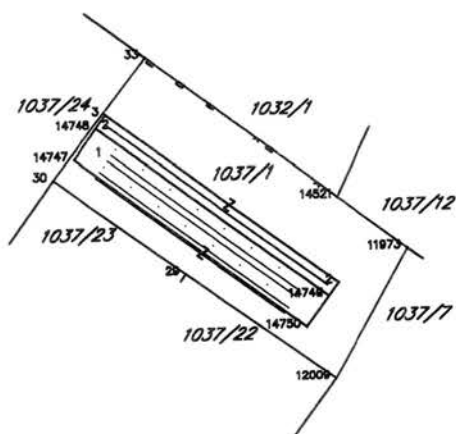
CRNA GORA
UPRAVA ZA NEKRETNINE
PODRUČNA JEDINICA: DANILOVGRAD
Broj: 120-917/24-713-DJ
Datum: 21.01.2025.

Katastarska opština: SPUŽ
Broj lista nepokretnosti:
Broj plana: 4
Parcela: 1037/1

SKICA PARCELA

Razmjera 1: 2500

Obradio:

CRNA GORA

UPRAVA ZA NEKRETNINE

PODRUČNA JEDINICA: DANILOVGRAD

Broj: 120-917/24-713-DJ

Datum: 15.11.2024.

Katastarska opština: SPUŽ

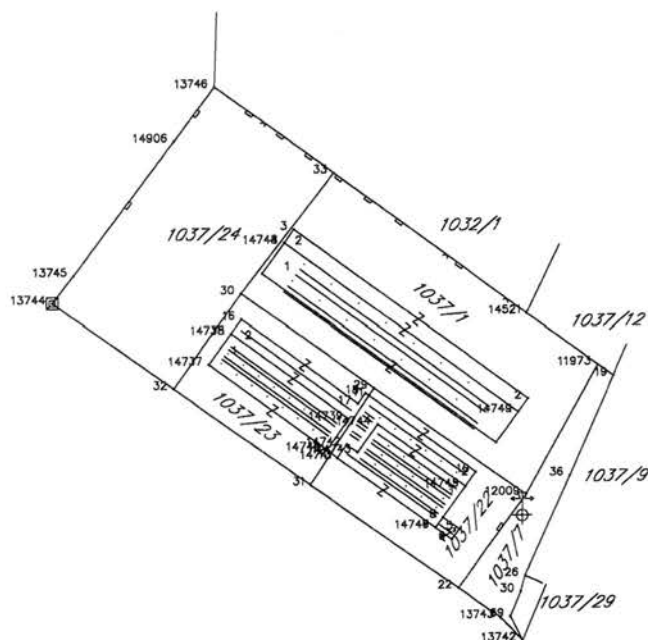
Broj lista nepokretnosti:

Broj plana: 4

Parcele: 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23, 1037/24

SKICA PARCELA

Razmjera 1: 2500

Obradio:

Ovjerava
Službeno lice:

Sakic Jasmina

PRILOG II

URBANISTIČKO - TEHNIČKI USLOVI

1	<p>CRNA GORA OPŠTINA DANILOVGRAD Sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine Broj: 06-332/24-2203/1 Danilovgrad, 23.01. 2025. godine</p>	
2	<p>Sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine na osnovu člana 74. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“ br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 04/23), člana 1 Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine jedinicama lokalne samouprave („Sl. list CG“, br. 012/24 i 073/24), Odluke o donošenju Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 12/14), Odluke o donošenju Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana opštine Danilovgrad u dijelu GUR-a Danilovgrada i GUR-a Spuža u Danilovgradu („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi, broj 17/2018"), Odluke o donošenju izmjena i dopuna Prostorno - urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuž" ("Službeni list Crne Gore", br. 70/2019), Odluku o proglašenju Parka prirode "Rijeka Zeta" (Službeni list CG", br. 69/2019) i podnijetog zahtjeva „VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ DOO Podgorica, izdaje:</p>	
3	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>	
4	<p>Kat. parcele br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad</p>	
5	PODNOŠILAC ZAHTJEVA:	„VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ DOO Podgorica
6	<p>POSTOJEĆE STANJE</p> <p>Uvidom u priloženu dokumentaciju, kopiju plana, list nepokretnosti br. 1020 za KO Spuž i važeću plansku dokumentaciju, konstatovano je da se kat. parcele br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, svojina „VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ DOO Podgorica, nalaze u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad- Generalno urbanističko</p>	

	<p>rešenje za Spuž (urbanistička zona 5).</p> <p>Prema grafičkom prilogu br. 02 „Postojeća namjena površina“ predmetne kat.parcele pripadaju Površinama za industriju i proizvodnju.</p> <p>Kat. parcele br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 su po gore navedenom listu nepokretnosti ukupne površine P=15210m².</p> <p>Po listu nepokretnosti br. 1020 za KO Spuž :</p> <p>na kat. parceli br. 1037/1 se nalazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgrada br. 1, Zgrade u poljoprivredi i šumarstvu, površine u osnovi P=1177m², spratnosti P - zgrada br. 2, Skladište, površine u osnovi P=523m², spratnosti P <p>na kat. parceli br. 1037/22 se nalazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgrada br. 1, Zgrade u poljoprivredi i šumarstvu, površine u osnovi P=624m², spratnosti P - zgrada br. 2, Skladište, površine u osnovi P=360m², spratnosti P - zgrada br. 3, Skladište, površine u osnovi P=28m², spratnosti P <p>na kat. parceli br. 1037/23 se nalazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgrada br. 1, Zgrade u poljoprivredi i šumarstvu, površine u osnovi P=605m², spratnosti P - zgrada br. 2, Skladište, površine u osnovi P=317m², spratnosti P <p>Prema grafičkom prilogu br. 04 Plan saobraćaja, predmetne kat. parcele se nalaze u zoni Regionalnog puta R23a.</p> <p>Prema grafičkom prilogu br. 05 Hidrotehnička infrastruktura preko predmetnih kat. parcela prolazi postojeći vod.</p> <p>Prema grafičkom prilogu br. 06 Elektroenergetska infrastruktura preko predmetnih kat. parcela prolazi postojeći DV10 KV i postojeći DV35 KV.</p> <p>Za predmetne kat. parcele i objekte na njima su upisane hipoteke, a sve kako je opisano u Rubrici Podaci o teretima i ograničenjima navedenog lista nepokretnosti.</p>
7	PLANIRANO STANJE
7.1.	Namjena parcele odnosno lokacije
	<p>Kat. parcele br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž su definisane koordinatnim tačkama u grafičkom prilogu. Navedene parcele se nalaze u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u okviru Generalnog urbanističkog rešenja za Spuž (urbanistička zona 5) i pripadaju Površinama za industriju i proizvodnju, a kako je prikazano u grafičkom prilogu br. 03 Plan namjene površina.</p>

Manji dio kat. parcele br. 1037/24 se nalazi u zahvatu Parka prirode Rijeka Zeta i pripada III zoni zaštite, a kako je prikazano u grafičkom prilogu Izvod iz studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete, pri čemu je potrebno, a shodno čl. 40 Zakona o zaštiti prirode (Sl. list CG br. 54/16 i 18/2019) pribaviti dozvolu od Agencija za zaštitu prirode i životne sredine za radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području.

POVRŠINE ZA INDUSTRIJU I PROIZVODNJU

Namjena

- Namjena Industrija i proizvodnja, definisana je kao pretežna namjena i podrazumijeva proizvodne delatnosti, servise, skladišta, veće sadržaje trgovine i usluga i sl.
- Kompatibilne namjene su stanovanje male gustine i centralne djelatnosti u zonama koje već sadrže ove namjene.
- Pretežna namjena mora zauzimati minimum 70,0% površina u okviru ukupne površine urbanističke zone pod ovom namjenom.

STUDIJA ZAŠTITE PRIRODNOG DOBRA DOLINA RIJEKE ZETE

Odluku o proglašenju Parka prirode "Rijeka Zeta"

"Službeni list CG", br. 69/2019"

Manji dio kat. parcele br. 1037/24 se nalazi u zahvatu Parka prirode Rijeka Zeta i pripada III zoni zaštite, a kako je prikazano u grafičkom prilogu Izvod iz studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete.

Zona zaštite III (Izvod iz studije zaštite prirodnog dobra Dolina rijeke Zete)

U zoni zaštite III sa režimom održivog korišćenja mogu se:

- sprovoditi intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog područja;
- razvijati naselja i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
- vršiti radovi na uređenju objekata kulturno-istorijskog naslijeđa i tradicionalne gradnje;
- sprovoditi očuvanja tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
- selektivno i ograničeno koristiti prirodni resursi.

Van granica zaštićenog područja, po potrebi se može odrediti i zaštitni pojas.

Zona III režima zaštite u ovom parku prirode iznosi 92,16 km² i odnosi se na dolinu Zete, Mareze i Matice (Sitnice) a za koje važe odredbe prostornih planova Glavnog grada Podgorice i opštine Danilovgrad.

Treća zona obuhvata ekosistemski manje vrijedne cjeline. Upravljanje je regulisano Prostorno urbanističkim planom opštine Danilovgrad i Glavnog grada Podgorica uz eksplicitnu primjenu standarda zaštite životne sredine i prirode kako se ne bi narušilo

	<p>već poboljšalo biološko stanje parka prirode.</p> <p>Renoviranje i proširenje postojećih puteva, te sve što je planirano PUPovima obje opštine a započeto sa aktivnostima na izradi detaljne planske dokumentacije ili na terenu, a do momenta proglašenja područja zaštićenim, treba biti odobreno (proširenje puta PG-DG, proširenje puta Burum-Gorica, izgradnja kolektora za Danilovgrad i slični projekti).</p> <p><u>Odlukom o proglašenju Parka prirode "Rijeka Zeta", članom 5 je između ostalog propisano da:</u></p> <p>Zona zaštite III - režim održivog korišćenja u ovom parku prirode iznosi 92,16 km²</p> <p>i odnosi se na dolinu Zete, Mareze i Matice (Sitnice) a za koje važe odredbe prostornih planova Glavnog grada Podgorice i opštine Danilovgrad uz eksplicitnu primjenu standarda zaštite životne sredine i prirode kako se ne bi narušilo već poboljšalo biološko stanje parka prirode.</p> <p>Zabranjene aktivnosti u zoni zaštite III su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uništavanje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa; 2) uznemiravanje životinjskih vrsta u periodu reprodukcije; 3) ispuštanje otpadnih voda i unošenje zagađujućih materija; 4) unošenje alohtonih vrsta. <p>U zoni zaštite III mogu se:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprovoditi intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog područja; 2) razvijati naselja i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja; 3) razvijati poslovno-industrijska i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja; 4) vršiti radovi na uređenju objekata kulturno-istorijskog naslijeđa i tradicionalne gradnje; 5) sprovoditi očuvanje i unaprjeđenje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva; 6) selektivno i ograničeno koristiti prirodni resursi u skladu sa Planom upravljanja; 7) sprovoditi svi oblici aktivnog turizma koji ne ugrožavaju vrijednosti Parka prirode.
7.2.	<p>Pravila parcelacije</p>
	<p><u>Urbanistička parcela (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za pretežnu namenu je 600 m² a za kompatibilne namjene koristiti parametre konkretne namjene (Stanovanje male gustine) i to : <ul style="list-style-type: none"> - Minimalna novoformirana parcela za porodično stanovanje je 300 m² a za višeporodično stanovanje 600 m². Za ostale sadržaje u skladu sa namjenom parcele. - Porodično stanovanje podrazumijeva maksimalno 4 stambene jedinice, a višeporodično više od 4 stambene jedinice.

	<ul style="list-style-type: none"> • Osnov za parcelaciju i preparcelaciju je postojeća parcelacija i mreža postojećih i novoplaniranih saobraćajnica. Urbanistička parcela može obuhvatiti i više katastarskih parcela, a može se formirati i od dijela konkretne parcele (slučajevi dijeljenja postojeće parcele u cilju omogućavanja izgradnje novog objekta) uz poštovanje kriterijuma direktne pristupačnosti sa javne komunikacije. Moguće izvršiti korekciju granice urbanističke parcele u slučajevima dokupljivanja dijela parcele u kontaktu. Moguće je izvršiti ukupnjavanje urbanističkih parcela pri čemu važe parametri za novoformiranu urbanističku parcelu a ukoliko se veće parcele žele usitniti neophodna je izrada Urbanističkog projekta. • Sve postojeće parcele manje od zadatih, kao i postojeći objekti sa parametrima većim od zadatih kao takvi se mogu zadržati. Zadati parametri važe za nove objekte ili objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju, rušenje i gradnja novog objekta. Svi postojeći objekti koji ne narušavaju planiranu regulativu kao takvi se mogu zadržati, građevinske linije su zadate na nivou bloka i važe za nove objekte i objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju.
7.3.	Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama
	<p><u>Opšta Pravila- Građevinska linija</u></p> <p>Građevinska linija jeste linija na, iznad i ispod površine zemlje i vode do koje je dozvoljeno građenje osnovnog gabarita objekta. Građevinska linija se određuje unutar urbanističke parcele na rastojanju od regulacione linije određenom u Posebnim pravilima građenja iz ovog Plana.</p> <p>Građevinski objekat se postavlja prednjom fasadom na građevinsku liniju ili se nalazi unutar prostora određenog građevinskim linijama. Pomoćni i prateći objekti se postavljaju u dvorišnom dijelu parcele, ili maksimalno do građevinske linije.</p> <p>Građevinska linija u zoni Auto puta se postavlja min. na 5m od granice zaštitnog pojasa, prema odredbama Zakona o putevima.</p> <p>Građevinska linija u zoni Brze saobraćajnice i Gradske magistrale se postavlja min. na granicu zaštitnog pojasa, prema odredbama Zakona o putevima; u Prostorno funkcionalnim zonama Danilovgrad i Spuž - prema odredbama Generalnog urbanističkog rješenja.</p> <p>Građevinska linija u zoni regionalnog puta se postavlja min. na granicu zaštitnog pojasa, prema odredbama Zakona o putevima; u Prostorno funkcionalnim zonama Danilovgrad i Spuž - prema odredbama Generalnog urbanističkog rješenja.</p> <p><u>Organizacija na urbanističkoj parceli (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Građevinska linija se određuje u odnosu na regulacionu liniju. • Novi objekti se postavljaju na ili iza građevinske linije. • Minimalna udaljenost objekata od bočnih i zadnje granice parcele u skladu sa djelatnostima koje se u objektu obavljaju i potrebom obezbeđenja manipulativnih površina i protivpožarne zaštite ne može iznositi manje od 3 m. • U okviru opredjeljene urbanističke parcele moguća je organizacija i kompleksa (izgradnja više objekata) u skladu sa tehnologijom proizvodnje, pri čemu se zadati parametri odnose na cijeli kompleks.

	<ul style="list-style-type: none"> • Za kompatibilne sadržaje za organizaciju na urbanističkoj parceli koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine) i to: • Građevinska linija se određuje u odnosu na regulacionu liniju i iznosi po pravilu 5 m. U gusto izgrađenim dijelovima naselja građevinska linija se postavlja u ravni većine susjednih objekata ali ne manje od 2,5 m od regulacione linije. • Novi objekti se postavljaju na ili iza građevinske linije. • Minimalna udaljenost od susjedne parcele za slobodnostojeće objekte porodičnog stanovanja je 1,5 m, a za slobodnostojeće objekte višeporodičnog stanovanja 2 m, s tim da minimalna udaljenost dva objekta višeporodičnog stanovanja iznosi 4 m. Postavljanje objekata kao dvojnih ili u nizu moguće je uz međusobnu saglasnost susjeda. • Otvaranje prozora stambenih prostorija na bočnim, odnosno dvorišnim fasadama je dozvoljeno ukoliko je rastojanje objekta od bočne, odnosno zadnje granice parcele najmanje 3 m. Ukoliko je ovo rastojanje manje, sa te strane je dozvoljeno predviđati samo otvore pomoćnih prostorija, minimalne visine parapeta 1,8 m. • Kota prizemlja ne može biti niža od kote ulice, a najviše 1,2 m iznad nulte kote - za stambenu namjenu i najviše 0,2 m za djelatnosti. • Visina nazidka potkrovnje etaže iznosi najviše 1,2 m. <p>Opšta pravila- Regulaciona linija je linija koja dijeli površinu određene javne namjene od površina predviđenih za druge namjene.</p> <p>Regulaciona linija saobraćajnica utvrđuje se prema rangu saobraćajnice, položaju u prostoru i uslovima odvijanja saobraćaja. Širina pojasa regulacije javnih puteva van naselja obuhvata širinu putnog pojasa (poprečni profil saobraćajnice sa obostranim zemljišnim pojasom). Širina pojasa regulacije javnih puteva u naselju obuhvata širinu datu planskom dokumentacijom. Primarna i sekundarna mreža infrastrukture, kao i javno zelenilo i drvoredi, se postavlja u pojasu regulacije a širina infrastrukturnog koridora ulazi u širinu regulacije.</p>
8	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p> <ul style="list-style-type: none"> • • Mjere zaštite od seizmičkih razaranja obuhvataju planiranje i projektovanje i izvođenje objekata i građevinskih radova, u skladu sa standardima MEST EN 1998-1 i nacionalnim standardom MEST EN 1998-1/NA, kako bi se obezbijedili da su: ljudski životi zaštićeni, oštećena ograničena, objekti od značaja za civilnu zaštitu ostanu u upotrebljivom stanju. • • Da bi se obezbijedila stabilnost objekta, kao i prihvatljiv nivo seizmičkog rizika obavezno je: • • 1. U skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima („Službeni list RCG“ br. 28/93, 27/94, 26/07) i Pravilnikom o sadržaju projekata geoloških istraživanja („Službeni list RCG“, br.68/23) izraditi Elaborat o geofizičkim istraživanjima tla, kojim se detaljno utvrđuju geološke, seizmološke i seizmotektonske karakteristike lokacije, seizmičke karakteristike geološkog modela lokacije, proračun dinamičkog odziva geološkog modela tla lokacije na seizmičku pobudu , amplitudno – frekventne

karakteristike seizmičkog odziva, projektne seizmičke parametre za analizu konstrukcije po eurokodu MEST EN 1998/1NA, kao i drugi podaci neophodni za seizmičku sigurnost objekta.

-
- **2. U skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima („Službeni list RCG“, br.28/93, 27/94, 26/07) i Pravilnikom o sadržaju projekata geoloških istraživanja („Službeni list RCG“, br.68/23) izraditi Elaborat o inženjersko – geološkim karakteristikama tla, kojim se detaljno određuju geomehaničke karakteristike tla, nivo podzemnih voda i drugi geomehanički podaci od značaja za sigurnost objekta i diferencijalno slijezanje tla.**
-

.....

Zaštita od seizmičkog hazarda:

- **raspored sadržaja i funkcija u okviru prostora zahvata Generalnog urbanističkog rješenja izvršiti u skladu sa seizmičkom mikrozonacijom; stroga primjena građevinskih i tehničkih normi u urbanističkom planiranju i arhitektonskom projektovanju i izgradnji u seizmički ugroženim područjima (aseizmičko projektovanje kao preventivna mjera); seizmička evaluacija (ocjena seizmičke sigurnosti konstrukcija postojećih zgrada) i rehabilitacija postojećih objekata.**

Zaštita od poplava:

- **zabrana izradnje stambenih i drugih objekata u plavnim zonama; kota plavljenja odgovara maksimalnom vodostaju Zete (46,25 mnm). Ispod ove kote nije planirana nova gradnja već samo uređenje priobalja i organizacija sportskih terena na otvorenom. Postojeći objekti koji su zatečeni u ovim zonama zadržavaju se bez mogućnosti daljeg širenja.**

Zaštita od požara:

- **širenje požarnih oluja na izgrađenim dijelovima sprječava se zaštitnim koridorima zelenila. Preventivna mjera zaštite od požara je postavljanje objekata na što većem međusobnom rastojanju kako bi se sprečilo prenošenje požara a što je ovim planom i predviđeno. Takođe, obavezno je planirati i obezbediti prilaz vatrogasnih vozila objektu.**
- **Izgrađeni dijelovi razmatranog prostora moraju biti opremljeni funkcionalnom hidrantskom mrežom koja će omogućiti efikasnu zaštitu, odnosno gašenje nastalih požara.**
- **Planirani objekat mora biti pokriven spoljnom hidrantskom mrežom regulisanom na nivou kompleksa u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu i gašenje požar („Službeni list CG“ broj 30/91).**
- **U cilju zaštite od požara postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl.list CG br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11).**

Zaštita od interesa za odbranu zemlje:

Sve daljne aktivnosti na projektovanju, izgradnji i opremanju objekata za zaštitu i spasavanje moraju biti usklađene sa Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa.

	<p>Prilikom projektovanja skloništa ne smiju biti narušeni osnovni uslovi na osnovu kojih je formirana mreža skloništa u okviru urbane jedinice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • da poluprečnik gravitacije bude toliki da se obezbjedi dolazak u sklonište za predviđeno vrijeme (max 250 m); • da se nalazi na što većoj udaljenosti od lako zapaljivih i eksplozivno-opasnih mjesta; • da je obezbjeđeno napuštanje skloništa u slučaju da se razori urbana jedinica ili jedan njen dio u kome se nalazi sklonište (izlaz iz skloništa mora biti van dometa ruševina). Treba da obezbjeđuje boravak u trajanju od 7 dana. Radi boljeg korišćenja mirnodopske namjene skloništa su poluukopana; • sklonište treba da je zaštićeno od atmosferske, površinske i podzemne vode primjenom uobičajenih građevinskih mera; • kroz sklonište ne smiju prolaziti instalacije za vodovod, kanalizaciju, grijanje i gas, kao ni električne instalacije i druge koje ne pripadaju skloništu; • u skloništu se ne smiju nalaziti kontrolni razvodi, šahtovi, dimnjaci, kanali za ventilaciju. • sva skloništa moraju biti izgrađena sa propisnom debljinom zidova i armirano-betonskim tavanicama proračunatim za dodatna opterećenja od ruševina i nadpritiska shodno važećim normativima. <p>Kućna skloništa, dopunske zaštite, za sklanjanje 3-7 lica moraju imati samo prostoriju za boravak (2 m² po osobi, minimalne visine 2,30 m). Trebalo bi uraditi nekoliko tipskih rešenja (projekata) ovih skloništa uklopljivih u različita rešenja individualnih stambenih objekata.</p> <p>U svim novim objektima, podrumi moraju biti sa karakteristikama zaklona do 10 sklonišnih mjesta (porodična).</p>
9	USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
	<p>Zaštita životne sredine</p> <p><i>Zakonske mjere (regulatorni instrumenti) zaštite životne sredine</i></p> <p>U okviru raspoloživih mehanizama za zaštitu životne sredine koji se koriste prilikom sprovođenja prostornih i urbanističkih planova, kao obavezne, treba da se sprovedu mjere iz važećih zakonskih propisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakon o životnoj sredini („Sl. List CG“; br. 48/08, 40/10, 40/11); • Uredba o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada za zagađivanje životne sredine („Sl. List RCG“; br. 26/97, 9/00, 52/00; „Sl. List CG“, br. 33/08, 05/09, 64/09, 40/11); • Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. List RCG“; br. 80/05, 40/10, 73/10, 40/11, 27/13); • Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“; br. 20/07); • Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. List RCG“; br 80/05 i „Sl. List CG“; br. 80/05, 70/10, 40/11); • Zakon o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. List CG“; br .80/05, 54/09, 73/10 i 40/11); • Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola („Sl. List CG“; br. 7/08); • Uredba o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primjenu standarda kvaliteta, kao i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u integrisanoj dozvoli („Sl. List CG“; br. 7/08);

- Zakon o upravljanju otpadom („Sl.list CG“; br. 64/11);
- Pravilnik o kriterijumima za izbor lokacija, načinu i postupku odlaganja otpadnih materija („Sl. List RCG“; br. 56/00);
- Plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period od 2008-2012 („Sl.list CG“; br. 16/08);
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl.list CG“; br. 25/10, 40/11);
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl.list CG“; br. 45/08);
- Zakon o ratifikaciji Kjoto protokola uz okvirnu Konvenciju UN o promjeni klime („Sl.list CG“; br. 17/07);
- Zakon o vodama („Sl.list CG“; br. 27/07, 32/11, 47/11);
- Pravilnik o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama („Sl.list CG“; br. 66/09);
- Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Sl.list CG“; br. 2/07);
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu postupka ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl.list CG“; br. 45/08);
- Pravilnik o izmjenama pravilnika o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu postupka ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl.list CG“; br. 9/10);
- Zakon o zaštiti prirode („Sl.list CG“; br. 51/08, 21/09 i 40/11);
- Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl.list RCG“; br 76/06);
- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl.list RCG“; br. 45/06, 28/11, 28/12);
- Uredba o zaštiti od buke („Sl.list RCG“; br. 25/03);
- Pravilnik o graničnim vrijednostima nivoa buke u životnoj sredini („Sl.list RCG“; br.75/06);
- Zakon o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti („Sl.list CG“; br. 56/09, 58/09);
- Zakon o šumama („Sl.list RCG“; br. 74/10);
- Zakon o divljači i lovstvu („Sl.list CG“; br.51/08);
- Zakon o geološkim istraživanjima („Sl. list CG“ br.28/93,27/94,42/94, 26/07, 28/11, 42/11);
- Zakon o rudarstvu („Sl. list CG“ br.65/08, 74/10, 40/11);
- Zakon o hemikalijama („Sl.list CG“; br.11/07) i brojni drugi zakoni.
- Pravilnik o mjerama zaštite i načinu održavanja prelaza za divlje životinje („Sl. list CG“, br. 80/10).

Generalne mjere zaštite životne sredine:

- izrada katastra zagađivača životne sredine;
- proširivanje mreže mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha, zemljišta i buke;
- očuvanje vodnih potencijala planiranjem adekvatnog kanalizacionog sistema; evakuaciju otpadnih i atmosferskih voda za gradska naselja riješiti primjenom separacionih sistema;
- prečišćavanje otpadnih voda do nivoa koji zadovoljava zakonske uslove za njihovo ispuštanje u recipijent (izgradnja postrojenja za prečišćavanje);
- zaštita poljoprivrednog zemljišta;
- upravljanje (sakupljanje, transport i odlaganje) svim vrstama otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom;
- obezbjeđenje uslova za zaštitu od buke.

Smjernice za zaštitu voda:

- evakuacija atmosferskih voda preko separatora i taložnika prije konačne

	<p>dispozicije, na svim mjestima u gradu gdje se za to ukaže potreba;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potencijalno zauljene atmosferske vode, preko slivničkih rešetki posebnim sistemom sprovesti do taložnika separatora ulja i masti i poslije tretmana izvršiti konačnu dispoziciju. Separatore ulja i masti dimenzionirati na osnovu slivne površine i mjerodavnih padavina, odnosno da prihvati kiše sa povratnim periodom od dvije godine. Odnosno mulja iz taložnika vrši u određenim vremenskim intervalima, na lokaciju koju odredi nadležna komunalna služba, a masti i ulja po odredbama Pravilnika o načinu postupanja sa otpacima koji imaju svojstva opasnih materija. <p><u>Smjernice za zaštitu vazduha i zaštitu od buke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • planirati ozelenjavanje prostora duž saobraćajnica vrstama dugog vegetacionog perioda s ciljem njihovog funkcionalnog razdvajanja, smanjivanja aerozagađenja i nivoa buke, kao i bolje artikulacije prostora; regulisanje saobraćaja u gradskim naseljima (Odluka o regulaciji saobraćaja na području Danilovgrada ; „Sl. list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 17/12). <p><u>Smjernice za zaštitu zemljišta:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno odlaganje komunalnog i drugog otpada; kontrolisano odvođenje i prečišćavanja atmosferskih voda sa saobraćajnica. <p><u>• Za svaki budući objekat u okviru pretežne namjene Površina za industriju i proizvodnju, na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja i odluke nadležnog organa, mora se uraditi Elaborat o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu.</u></p> <p><u>Manji dio kat. parcele br. 1037/24 se</u> nalazi u zahvatu Parka prirode Rijeka Zeta i pripada III zoni zaštite, a kako je prikazano u grafičkom prilogu Izvod iz studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete, pa je potrebno, a shodno čl. 40 Zakona o zaštiti prirode (Sl. list CG br. 54/16 i 18/2019) pribaviti dozvolu od Agencija za zaštitu životne sredine za radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Za objekte za koje je propisana obaveza izraditi procjenu uticaja na životnu sredinu.</u>
10	USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE
	<ul style="list-style-type: none"> • Zelenilo u okviru površina za industriju i proizvodnju. Ova kategorija treba da artikulise i oplemeni prostor, da naglasi ili ublaži arhitekturu objekta, prema položaju i okolnim namjenama. Moguće je napraviti zelenu traku u formi drvoreda ili postavljanjem grupnih aranžmana od lišćara i četinara, takođe cvetni aranžmani tipa perenjaka vrlo su efektni za male prostore, ulaze u objekte i sl. • Zelenilo u okviru stanovanja, obzirom na karakter stanovanja u Spužu, predstavlja njazastupljeniji vid zelenila građevinskog zemljišta, a podrazumijeva: Zelenilo u okviru stanovanja male gustine. Karakter zelenih površina ove kategorije u znatnoj mjeri zavisi od arhitekture objekta, njegove visine, kao i njegove

	<p>organizacije na parceli. Ovdje treba primjenjivati cvjetne aranžmane, aranžmane od žbunastih zasada, kao i usamljenih stabala na travnoj površini.</p> <p>Predlog dendrološkog materijala: Četinarsko drveće: <i>Cupressus sempervirens</i> var. <i>pyramidalis</i>, <i>Cupressus arizonica</i> 'Glauc', <i>Pinus maritima</i>, <i>Cedrus deodara</i>, <i>Cedrus atlantica</i> 'Glauc', <i>Cupressocyparis leylandii</i>, <i>Ginkgo biloba</i>. Listopadno drveće: <i>Quercus pubescens</i>, <i>Celtis australis</i>, <i>Albizzia julibrissin</i>, <i>Platanus acerifolia</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Tilia argentea</i>, <i>Acer pseudoplatanus</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Aesculus hippocastanum</i>, <i>Fraxinus americana</i>, <i>Lagerstroemia indica</i>, <i>Liriodendron tulipifera</i>, <i>Cercis siliquastrum</i>, <i>Melia azedarach</i>, <i>Prunus pisardii</i>. Zimzeleno drveće: <i>Quercus ilex</i>, <i>Olea europaea</i>, <i>Ligustrum japonicum</i>, <i>Magnolia grandiflora</i>. Žbunaste vrste: <i>Arbutus unedo</i>, <i>Callistemon citrinus</i>, <i>Laurus nobilis</i>, <i>Ligustrum ovalifolium</i>, <i>Nerium oleander</i>, <i>Pittosporum tobira</i>, <i>Pyracantha coccinea</i>, <i>Prunus laurocerassus</i>, <i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea', <i>Forsythia suspense</i>, <i>Spirea</i> sp., <i>Buxus sempervirens</i>, <i>Cotoneaster dammeri</i>, <i>Viburnum tinus</i>, <i>Yucca</i> sp. Puzavice: <i>Hedera helix</i> 'Variegata', <i>Lonicera caprifolia</i>, <i>L. implexa</i>, <i>Rhyncospermum jasminoides</i>, <i>Tecoma radicans</i>, <i>Wisteria sinensis</i>, <i>Parthenocissus tricuspidata</i>, <i>P. quinquefolia</i>. Perene: <i>Lavandula spicata</i>, <i>Rosmarinus officinalis</i>, <i>Santolina viridis</i>, <i>Santolina chamaecyparissus</i>, <i>Hydrangea hortensis</i>.</p>
11	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE</p> <p>Shodno članovima 87 i 88 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. List Crne Gore“ br. 49/10, 40/11 i 44/17), ukoliko se prilikom radova naidje na arheološke ostatke, sve radove treba zaustaviti i o tome obavijestiti nadležne organe, kako bi se preuzele neophodne mjere zaštite.</p>
12	<p>USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM</p> <p>Obezbjediti nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad lica smanjene pokretljivosti, shodno Pravilniku o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekta za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom (Sl. list Crne Gore br. 48/13 i 44/15)</p>
13	<p>USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA</p> <p>Na urbanističkoj parceli se mogu graditi prateći i pomoćni objekti koji su u funkciji glavnog objekta, i to u okviru dozvoljenih urbanističkih parametara (indeks zauzetosti i indeks izgrađenosti).</p> <p>Na parcelama namjenjenim za stambenu izgradnju dopuštena je izgradnja garaža, ljetnjih kuhinja, manjih zanatskih radionica, prostora za uslužne djelatnosti, ekonomskih objekata za poljoprivredu i sl, a sve u skladu sa posebnim pravilima gradnje za pojedine prostorno funkcionalne cjeline i zone.</p> <p>Prateći i pomoćni objekti na parceli su prizemni objekti (P+0).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samostalne garaže, kao i garaže u okviru objekata moraju biti udaljene minimum 5 m od

	regulacione linije. Septičke jame ne smiju biti locirane bliže od 6 m od stambenih objekata, niti bliže međi od 3 metra.
14	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA
	/
15	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU
	/
16	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	/
17	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
17.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	<p>Distribucija električne energije vršiće se preko trafostanica 35/10kV i trafostanica 10/0.4kV i odgovarajuće vazdušne i kablovske mreže.</p> <ul style="list-style-type: none"> • TS 10/0,4 kV mogu se graditi u okviru objekata na građevinskoj parceli ili na slobodnom prostoru u okviru bloka, kao podzemni li nadzemni objekat. Nadzemni objekat za smeštaj TS 10/0,4 kV može biti montažni ili zidani. • U zonama industrije i radnim zonama TS 10/0,4 kV mogu se graditi u objektu u okviru kompleksa pojedinačnih korisnika, na slobodnom prostoru u okviru kompleksa pojedinačnih korisnika ili na javnoj površini, kao prizemni objekat ili stubna trafo-stanica. • U zonama zelenih javnih površina TS 10/0,4 kV grade se kao podzemni a u izuzetnim slučajevima kao prizemni objekti. • Zidani ili montažni objekat TS 10/0,4 kV je površine do 25 m², zavisno od tipa i kapaciteta. TS 10/0,4 kV se ne ograđuju i nemaju zaštitnu zonu. Za TS 10/0,4 kV propisan je maksimalni nivo buke od 30 db danju i 35 db noću. Zidovi TS 10/0,4 kV treba da budu sa ugrađenim zvučnoizolacionim materijalom koji će ograničiti nivo buke. • Zbog sprečavanja negativnog uticaja na životnu sredinu u slučaju havarija usljed izlivanja transformatorskog ulja, potrebno je ispod transformatora izgraditi kade ili jame za skupljanje ulja. • Trafo-stanicama 10/0,4 kV (podzemne, prizemne ili stubne) potrebno je obezbjediti pristupni put minimalne širine 2,5 m do najbliže javne saobraćajnice za pristup terenskog vozila. • Ukoliko se TS 10/0,4 kV gradi na javnoj površini u zoni raskrsnice, njen položaj mora biti takav da ne ugrožava preglednost, bezbjednost i konfor kretanja svih učesnika u saobraćaju. • Do TS 10/0,4 kV moguće je izgraditi priključne 1 kV i 10 kV - ne elektroenergetske vodovode u vidu podzemnih i nadzemnih vodova. • Podzemni elektroenergetski vodovi 1 kV i 10 kV polažu ispod javnih površina (ispod trotoarskog prostora, izuzetno ispod kolovoza saobraćajnica, ispod slobodnih površina, ispod zelenih površina) i građevinskih parcela. Podzemni elektroenergetski vodovi 1 kV i 10 kV postavljaju se u rov minimalne dubine 0,8 m, širine u zavisnosti od broja kablova. Na svim mjestima gdje se mogu očekivati veća mehanička naprezanja tla

	<p>ili postoji eventualna mogućnost mehaničkog oštećenja kablovskih vodova, elektroenergetski vodovodi 1 kV i 10 kV polažu se isključivo kroz kablovsku kanalizaciju ili kroz zaštitne cevi. Kablovska kanalizacija se primenjuje na prelazima ispod kolovoza ulica, puteva, željezničkih pruga, kolskih prolaza i dr.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadzemni elektroenergetski vodovi postavljaju se na stubove. Stubovi se postavljaju na javnim površinama ili na građevinskim parcelama <p>- <u>Prilikom izrade tehničke dokumentacije za fazu elektroenergetske infrastrukture potrebno je poštovati važeće regulative, standarde i normative.</u></p> <p><u>Na akt ovog sekretarijata br. 06-332/24- 2203/6 od 04.11.2024. god.upućenog Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu nije odgovoreno u zakonskom roku.</u></p>
17.2.	<p>Uslovi priključenja na vodovodnu i kanizacionu infrastrukturu</p> <p>Vodovod se trasira jednom stranom kolovoza, suprotnom od fekalne kanalizacije, na odstojanju 1,0 m od ivičnjaka. Polaganje vodovoda u trotoaru može se dozvoliti samo izuzetno, uz dokumentovano obrazloženje i sa posebnim merama zaštite.</p> <ul style="list-style-type: none"> Horizontalno rastojanje između vodovodnih i kanizacionih cevi i zgrada, drvoreda i drugih objekata, ne sme biti manje od 2,5 m. Rastojanje vodovodnih cevi od ostalih instalacija (elektro, telefonski kablovi KDS-a) pri ukrštanju ne sme biti manje od 0,5 m. Pri ukrštanju težiti da vodovodne cevi budu iznad kanizacionih a ispod električnih kablova. Minimalna dubina ukopavanja cevi vodovoda je 1,0 m od vrha cevi do kote terena. Postavljanje podzemnih instalacija vodovoda ispod zelenih površina vrši se na rastojanju od minimalno 2,0 m, od postojećeg zasada, a uz obavezu vraćanja površine u prvobitno stanje. Na prelazu preko vodotoka i kanala težiti da vodovodne cevi budu iznad korita. U izuzetnim slučajevima (prelaz ispod reke, kanala, saobraćajnica i sl.) cevi se moraju voditi u zaštićenoj čeličnoj cevi. Pojas zaštite oko glavnih cjevovoda iznosi najmanje po 2,5 m, od spoljne ivice cevi. U pojasu zaštite nije dozvoljena izgradnja objekata, ni vršenje radnji koje mogu zagaditi vodu ili ugroziti stabilnost cjevovoda. Za kućne vodovodne priključke prečnika većeg od Ø 50 mm obavezni su odvojci sa zatvaračem i šahtom na uličnoj cevi. Vodomer se smešta u posebno izgrađen šaht i mora ispunjavati propisane standarde, tehničke normative i norme kvaliteta. Položajno, vodomerni šaht postavljati maksimalno 2,0 m, od regulacione linije. <p>Fekalnu kanalizaciju trasirati osovinom kolovoza ili izuzetno zbog postojećih instalacija ili poprečnih padova kolovoza, jednom stranom kolovoza na odstojanju 1,0 m, od ivičnjaka, u kom slučaju je trasirana osovinom. Polaganje kanalizacije u trotoaru može se dozvoliti samo izuzetno, uz dokumentovano obrazloženje i sa posebnim merama zaštite.</p>

- Ukoliko nije moguće trasa u okviru regulacije saobraćajnice, vodovod ili kanalizaciju voditi granicom katastarskih parcela uz saglasnost oba korisnika međnih parcela.
- Horizontalno rastojanje između vodovodnih i kanalizacionih cevi i zgrada, drvoreda i drugih objekata, ne sme biti manje od 2,5 m.
- Minimalna dubina ukopavanja cevi kanalizacije je 1,0 m od vrha cevi do kote terena, a padovi prema tehničkim propisima u zavisnosti od prečnika cevi.
- Postavljanje podzemnih instalacija kanalizacije ispod zelenih površina vrši se na rastojanju od minimalno 2,0 m, od postojećeg zasada, a uz obavezu vraćanja površine u prvobitno stanje.
- Na kanalizacionoj mreži do svakog račvanja, promjene pravca u horizontalnom i vertikalnom smislu, promjene prečnika cevi, kao i na pravim deonicama na odstojanju približno 50 m, postavljaju se revizioni silazi. Kroz revizione šahte i druge objekte kanalizacije nije dozvoljen prolaz vodovodnih cevi.
- Položaj sanitarnih uređaja (slivnici, nužnici i dr.) ne može biti ispod kote nivelete ulica, radi zaštite objekata od uspora fekalne kanalizacije iz ulične mreže. Izuzetno, može se odobriti priključenje navedenih objekata na gradsku mrežu fekalne kanalizacije uz propisane uslove zaštite. Navedene uređaje ugrađuje korisnik i oni su sastavni dio kućnih instalacija a eventualne štete na objektu snosi vlasnik, odnosno korisnik.

PLANIRANO RJEŠENJE

Evakuacija otpadnih i atmosferskih voda

Evakuaciju otpadnih i atmosferskih voda, za naselje Spuž, potrebno je riješiti primjenom separacionih sistema.

Evakuacija otpadnih voda

Za naselje Spuž do sada nije obrađivana planska dokumentacija za sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda. Otpadne vode, iz Spuža, prije upuštanja u recipijent rijeku Zetu moraju se tretirati posredstvom uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.

S obzirom da se radi o veoma malom naselju logično je da predložimo sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za ovo naselje sa dva podsistema, i to jedan na lijevoj a drugi na desnoj obali rijeke Zete. Shodno tome i činjenici da je i u prostornom pogledu zahvat Generalnog urbanističkog rješenja Spuža razuđen, poželjno je prečišćavanje riješiti sa dva postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, za koja je logično da budu paket postrojenja a koja s obzirom na malu količinu otpadnih voda zauzimaju male prostore.

Konfiguracija terena uslovljava da se na kanalizacionom sistemu predvidi izgradnja dvije prepumpne stanice.

Kod projektovanja sistema za evakuaciju otpadnih voda primjeniti normu oticanja od 150 l po stanovniku na dan.

Odvodnji i prečišćavanju otpadnih voda planiranog naselja Eko Siti u zoni Komunice potrebno je posvetiti posebnu pažnju jer je naselje udaljeno od Zete kao mogućeg recipijenta.

	<p>Na adekvatan način treba riješiti problem odlaganja aktivnog mulja kako bi se eliminisali ekološki rizici koji su prisutni na svim uređajima. Treba razmotriti mogućnost da se aktivni mulj odvozi na buduću spalionicu mulja u Podgoricu.</p> <p>Preporuka je da se u narednim fazama planiranja vodi računa o obavezi ugrađivanja malih uređaja obavezno bez primarnih taložnika.</p> <p>Otpadne vode industrijskih pogona posebno će se kanalisati i nakon prečišćavanja istih vršiće se njihovo ispuštanje u recipijente ili upojne bunare.</p> <p>U odnosu na nacrt plana, u predlogu plana izvršena je promjena upozicije novog mosta preko rijeke Zete. Shodno tome položajno je prilagođena lokacija kanalizacije i druge infrastrukture koja prolazi preko mosta.</p> <p>Evakuacija atmosferskih voda</p> <p>Evakuaciju atmosferskih voda sa novoizgrađenih saobraćajnica, zbog evidentnog porasta saobraćaja a time i svih vrsta zagađenja sa ovih površina, potrebno je riješiti izgradnjom cjevovoda i kanala, koji će vodu dovoditi do prečistača, te je nakon toga ispuštati u vodotoke, ponore ili upojne bunare. Nivo prečišćavanja treba da bude usklađen sa senzitivnošću, odnosno kapacitetom recipijenta. Svaki projekat izgradnje nove ili rekonstrukcije postojeće saobraćajnice treba da ima ovakav podprojekat. Takođe je u sklopu projekata izgradnje individualnih i kolektivnih objekata stanovanja, kao i projekata izgradnje objekata privrede u zahvatu, potrebno adekvatno obraditi i riješiti odvodnju atmosferskih voda.</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p>Projektna dokumentacija treba da se uskladi sa relevantnom zakonskom regulativom i planovima za odvođenje otpadnih voda i to Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama (Sl. list CG br 21/17), kao i Pravilnikom o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija (Sl. list CG 78/17) i Nacrtom Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama (2020-2035).</p> <p>Obavezna je i saradnja nadležnih organa Opštine Danilovgrad i investitora u vezi pitanja koja se odnose na komunalni i druge vrste otpada, a prema Zakonu o upravljanju otpadom (Sl. list 64/11 i 39/16).</p> <p><u>Sastavni dio ovih UTU-a je i Akt DOO „Vodovod i kanalizacija” Danilovgrad Broj: 08-2497/1 od 30. 12. 2024. godine, i isti se nalazi u prilogu.</u></p>
17.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	<p>Sve urbanističke parcele moraju da izlaze na javni put. Ukoliko novoformirane parcele ne izlaze direktno na javnu površinu, mora se formirati parcela prilaznog puta, minimalne širine od 3 m, ukoliko je pristupni put duži od 25 m, njegova minimalna širina iznosi 4,5 m.</p> <p>Izgradnja i rekonstrukcija saobraćajne infrastrukture vršiće se u skladu sa sljedećim pravilima:</p>

- na postojećim putevima primarne putne mreže, tamo gde je to potrebno, neophodno je izvršiti revitalizaciju i modernizaciju tehničko-eksploatacionih karakteristika;
- minimalna širina kolovoza na postojećim i planiranim magistralnim putevima van naselja je 7,0 m, a na postojećim i planiranim regionalnim putevima je 6,0 m. Minimalna širina kolovoza na postojećim i planiranim lokalnim putevima je 5,5 m;
- minimalna širina panoramskih staza: biciklističkih, pješačkih, rekreativnih i sl. iznosi 1,8 m;
- magistralni, regionalni i lokalni putevi koji prolaze kroz naselje, a koji su istovremeno i ulice u naselju, mogu se na zahtjev nadležnog organa opštine, razradom kroz odgovarajuću urbanističku i tehničku dokumentaciju, izgraditi kao ulice sa elementima koji odgovaraju potrebama naselja (širim kolovozom, trotoarima i sl.), kao i sa putnim objektima na tom putu koji odgovaraju potrebama tog naselja;
- na dijelu magistralnog puta koji prolazi kroz naselje, a koji je istovremeno i ulica u naselju, nije dozvoljeno parkiranje vozila u uličnom profilu;
- izgradnjom dijela puta ili putnog objekta ne smije se narušiti kontinuitet trase tog puta i saobraćaja na njemu;
- pored puteva (izvan urbanizovanog područja) u naseljima ili van naselja ne mogu se graditi objekti, postavljati postrojenja, uređaji i instalacije na određenoj udaljenosti od tih puteva tj. u dijelu puta koji se zove zaštitni pojas, a prema važećem Zakonu o putevima;
- **širina zaštitnog pojasa:**
- širina zaštitnog pojasa puta u kome se ne mogu otvarati rudnici i kamenolomi, graditi krečane i ciglane, vaditi šljunak i pijesak, graditi šljunkare ili glinokopi, podizati industrijske zgrade i postrojenja, kao i slični objekti iznosi: pored autoputeva i magistralnih puteva 60 metara, pored regionalnih puteva 40 metara, a pored lokalnih puteva 20 metara, računajući od spoljne ivice putnog pojasa;
- širina zaštitnog pojasa u kome se ne mogu graditi stambene, poslovne, pomoćne i slične zgrade, kopati rezervoari, septičke jame i sl, niti podizati električni dalekovodi iznosi: pored autoputeva 40 metara, pored magistralnih puteva 25 metara, pored regionalnih puteva 15 metara, a pored lokalnih puteva 10 metara, računajući od spoljne ivice putnog pojasa;
- u zaštitnom pojasu pored javnog puta moguće je graditi objekte za potrebe puta i korisnika puta (putne baze (za redovno i zimsko održavanje puteva), autobuska stajališta na putu, parkirališta, odmorišta, zelene površine i sl.) bez obzira na kategoriju puta, tamo gdje se ukaže potreba ili zainteresovanost potencijalnih korisnika a u skladu sa saobraćajno-tehničkim uslovima upravljača puta i važećom zakonskom regulativom;
- u zaštitnom pojasu pored javnog puta zabranjena je izgradnja građevinskih i drugih objekata, kao i postavljanje postrojenja, uređaja i instalacija osim izgradnje saobraćajnih površina pratećih sadržaja javnog puta, kao i postrojenja, uređaja i instalacija koji služe potrebama javnog puta i saobraćaja na javnom putu;
- u zaštitnom pojasu javnih puteva mogu da se grade, odnosno postavljaju, vodovod, kanalizacija, toplovod, željeznička pruga i drugi sličan objekat, kao i telekomunikacioni i elektro vodovi, instalacije, postrojenja i sl. prema saobraćajno-tehničkim uslovima i saglasnosti upravljača javnog puta;
- parcele koje izlaze na magistralni put ne mogu svaka za sebe pojedinačno da imaju direktan izlaz na put već se pristup takvih parcela mora ostvariti preko servisne saobraćajnice, a što se u svakom slučaju rješava pribavljenjem saglasnosti upravljača

puta;

- prilikom rekonstrukcije državnog puta, javno preduzeće nadležno za održavanje puta, dužno je da smanji broj raskrsnica ili priključaka opštinskih ili nekategorisanih puteva na državni put, na najmanji mogući broj, a u cilju povećanja kapaciteta i povećanja nivoa bezbjednosti saobraćaja na državnom putu;
- u zaštitnom pojasu sa direktnim pristupom na magistralni put dozvoljeno je graditi stanice za snabdijevanje motornih vozila gorivom, objekte za privremeni smještaj onesposobljenih vozila, autobaze za pružanje pomoći i informacija učesnicima u saobraćaju, a sve to na osnovu planskog dokumenta za navedene tipove objekata sagledanih, ako je potrebno, i u širem regionu od obuhvata predmetnog Plana;
- radovi na putevima ili u zaštitnom pojasu (prekopavanje, potkopavanje, bušenje, obaranje drveća, odnošenje drvene građe i drugog materijala i sl.) mogu se izvoditi samo uz dozvolu preduzeća koje upravlja putevima;
- priključivanje prilaznog na javni put vrši se prvenstveno njegovim povezivanjem sa drugim prilaznim ili nekategorisanim putem koji je već priključen na javni put, a na područjima na kojima ovo nije moguće priključivanje prilaznog puta vrši se neposredno na javni put i to prvenstveno na put nižeg reda;
- zemljani i šumski putevi koji se ukrštaju ili priključuju na magistralne i regionalne puteve, moraju se izgraditi sa tvrdom podlogom ili sa istim kolovoznim zastorom kao i put na koji se priključuje ili sa njim ukršta, u širini od najmanje 5,5 m i u dužini od najmanje 40 m za magistralni put, 20 m za regionalni put i 10 m za lokalni put, računajući od ivice kolovoza javnog puta;
- trajno i privremeno deponovanje drvene građe nije dozvoljeno na javnim putevima; lokacije na kojima se organizuje trajno ili privremeno deponovanje drvene građe sa javnim putevima moraju biti povezane nekategorisanim ili šumskim putevima, a prema pravilima iz prethodnog stava i utvrđene osnovama gazdovanja;
- radi zaštite puteva od spiranja i odronjavanja, potrebno je, ako priroda zemljišta dopušta, obezbijediti kosine usijeka, zasjeka i nasipa, kao i druge kosine u putnom zemljištu tzv. "bioarmiranjem", tj. ozeleniti travom, šibljem i drugim autohtonim rastinjem koje ne ugrožava preglednost puta;
- ograde, drveće i zasadi pored puteva podižu se tako da ne ometaju preglednost puta i ne ugrožavaju bezbjednost saobraćaja; ograde, drveće i zasadi pored puteva se moraju ukloniti ukoliko se, prilikom rekonstrukcije ili rehabilitacije puta, dođe do zaključka da negativno utiču na preglednost puta i bezbjednost saobraćaja;
- na svim javnim putevima potrebno je postaviti saobraćajnu signalizaciju o zabrani prevoza i ispuštanja opasnih i štetnih materija, kao i drugih materija u količinama koje mogu trajno i u značajnom obimu da ugroze prirodna dobra (izvorišta vode, floru, faunu i sl.);
- duž javnih puteva potrebno je obezbijediti infrastrukturu za prikupljanje i kontrolisano odvođenje atmosferskih voda;
- putevi trajnog karaktera, koji se grade i uređuju za potrebe šumske privrede, koristeće se i za potrebe lokalnog saobraćaja;
- reklamne table i panoi, oznake kojima se obilježavaju turistički objekti, natpisi kojima se obilježavaju kulturno-istorijski spomenici i spomen obilježja i drugi slični objekti, mogu se postavljati na magistralne i regionalne puteve, odnosno pored tih puteva, na udaljenosti od 7 m od ivice kolovoza, odnosno pored lokalnog puta na udaljenosti od 5 m od ivice kolovoza;
- prateći putni objekti kao što su stanice za snabdijevanje gorivom, servisi za

	<p>putnička vozila i autobuse i sl. moraju da zadovoljavaju higijensko-tehničke zahteve (neometan prilaz, protivpožarna zaštita) i dr.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pružni pojas je prostor između željezničkih kolosjeka, kao i pored krajnjih kolosjeka, na odstojanju od najmanje 8 m, a ako željeznička pruga prolazi kroz naseljeno mjesto - na odstojanju od najmanje 6 m, računajući od ose krajnjeg kolosjeka; • zaštitni pružni pojas je zemljišni pojas sa obje strane pruge, širine 200 m, računajući od ose krajnjih kolosjeka; • u zaštitnom pružnom pojasu ne mogu se graditi zgrade, postavljati postrojenja i uređaji i graditi drugi objekti na udaljenosti manjoj od 25 m, računajući od ose krajnjih kolosjeka, osim objekata u funkciji željezničkog saobraćaja; • u zaštitnom pružnom pojasu mogu se graditi zgrade, postavljati postrojenja i uređaji i graditi drugi objekti na udaljenosti većoj od 25 m, računajući od ose krajnjih kolosjeka, na osnovu izdate saglasnosti upravljača željezničke pruge; • putni prelazi su mjesta na kojima se ukršta željeznička pruga sa javnim putevima i mogu biti u nivou ili denivelisani; • putni prelazi u nivou nisu dozvoljeni unutar ulaznih signala stanice. <p style="text-align: center;">.....</p> <p><u>Sastavni dio ovih UTU je i Akt Uprave za saobraćaj br. 04-12960/2 od 19.11.2024 godine, a koji se nalazi u prilogu.</u></p> <p><u>Na akt ovog sekretarijata br. 06-332/24- 2203/4 od 04.11.2024. god.upućenog Sekretarijatu za komunalne poslove i saobraćaj Opštine Danilovgrad nije odgovoreno u zakonskom roku.</u></p>
17.4.	<p>Ostali infrastrukturni uslovi</p>
	<p>Elektronska komunikaciona infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glavni pravci elektronske komunikacione mreže na području grada moraju da budu građeni podzemnom kablovskom infrastrukturom, a treba nastojati da se na isti način odrade i privodi do svakog pojedinačnog objekta, bilo da se radi o objektu za individualno ili kolektivno stanovanje, poslovnom objektu. Ili pak industrijskom potrošaču. • Ne ograničava se broj operatera, onih koji distribuiraju usluge fiksne ili mobilne elektronske infrastrukture. <p>U obuhvatu plana moguće je postavljanje novih elektronskih komunikacionih čvorova ili pak baznih stanica koja će poboljšati pokrivanje grada i glavnih putnih pravaca fiksnim i mobilnim signalima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objekti za smeštaj elektronske komunikacione opreme, antena, antenskih stubova i antenskih nosača mogu se graditi u okviru objekata, na građevinskoj parceli ili na javnoj površini. <p>Objekti u okviru naselja mogu se graditi kao prizemni ili objekti na stubu. Prizemni objekat može biti montažni ili zidani.</p> <p>Smjernice i mjere za realizaciju plana na teritoriji Spuža</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata, obavezno zaštititi postojeću elektronsku komunikacionu infrastrukturu. Istovremeno obezbijediti koridore za postavljanje nove elektronske komunikacione infrastrukture duž svih postojećih i novih saobraćajnica.

- Gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora se izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.
- Prilikom izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, treba se pridržavati važećih akata i propisa koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Sl. list Crne Gore" broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore" broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Sl. list Crne Gore" broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore" broj 52/14).
- Shodno Strategiji razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu se prioritet daje razvoju širokopojasnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih).
- Graditi primarne elektronske komunikacione kablove i kućne instalacije, u tehnologiji FTTx, koje bi omogućavale dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža, bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova.
- Graditi nove digitalne komutacione čvorove, gdje god za istima bude potrebe.
- Rekonstruisati i osavremenjivati sadašnje komutacione čvorove i mreže, gdje god za tim bude potrebe, sa povećanjem broja priključaka širokopojasne komutacije.
- Graditi novu elektronsku komunikacionu kanalizaciju i proširivati postojeću, na svim lokacijama gdje za tim bude potrebe.
- Graditi savremene sisteme za prenos radio i TV signala.
- Graditi nove bazne stanice za potrebe mobilne telefonije, MMDS sistema, WiFi tačaka i dr., u skladu sa planovima operatora.
- Prilikom određivanja detaljnog položaja baznih stanica mora se voditi računa o njihovom ambijentalnom i pejzažnom uklapanju i pri tome treba izbjeći njihovo lociranje na javnim zelenim površinama u središtu naselja, na istaknutim reljefnim tačkama koje predstavljaju panoramsku i pejzažnu vrijednost, prostorima zaštićenih djelova prirode i sl.
- Gdje god visina antenskog stuba, u vizuelnom smislu ne predstavlja problem (mogućnost zaklanjanja i skrivanja), preporučuje se da se koristi jedan antenski stub za više korisnika.
- Postavljanjem antenskih stubova ne mijenjati konfiguraciju terena i zadržati tradicionalan način korišćenja terena.
- Za vizuelnu barijeru prostora antenskog stuba, u zavisnosti od njegove lokacije, koristiti šumsku ili parkovsku vegetaciju.
- Graditi optičke spojne kablove do novih i postojećih linkovskih čvorišta.
- Trase planirane elektronske komunikacione kanalizacije potrebno je uklopiti u trase trotoara ili zelenih površina, jer bi se u slučaju da se kablovska okna rade u trasi saobraćajnice ili parking prostora, morali ugraditi teški poklopci sa ramom i u skladu sa tim uraditi i ojačanje okana, što bi bilo neekonomično.
- Elektronsku komunikacionu kanalizaciju koja je planirana u naselju, kao i kablovska okna, izvoditi u svemu prema planovima višeg reda, važećim propisima u Crnoj Gori i preporukama bivše ZJ PTT

- Obaveza budućih investitora planiranih objekata u zoni naselja jeste da, u skladu sa Tehničkim uslovima koje izdaje nadležni elektronski komunikacioni operater ili organ lokalne uprave, od postojećih i novoplaniranih kablovskih okana, projektima za pojedine objekte u zoni obuhvata definišu način priključenja svakog pojedinačnog objekta.
- Elektronsku komunikacionu kanalizaciju projektima treba predvidjeti do samih objekata.
- Pri projektovanju i izgradnji primjenjuje se Zakon o zaštiti od nejonizujućeg zračenja sa pratećim podzakonskim aktima.

.....

Obavezno je poštovanje Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl. List Crne Gore“, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19) i ostalih propisa koji su doneseni na osnovu njega pri izradi tehničke dokumentacije za projektovanje predmetnog objekta.

Elektronska komunikaciona infrastruktura

1. Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati sledeće propise:
 - Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl. list Crne Gore“, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19),
 - Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Sl. list Crne Gore“, br. 33/14),
 - Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Sl. list Crne Gore“, br. 41/15),
 - Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore“, br. 59/15 i 39/16),
 - Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore“, br. 52/14) i
 - Pravilnik o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima(„Sl. list Crne Gore“, br. 6/15).
2. Naročito je potrebno voditi računa o sledećem:
 - Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata i rekonstrukcije postojećih posebnu pažnju obratiti na zaštitu postojeće elektronske komunikacione infrastrukture.
 - Potrebno je da se uvijek obezbijedi koridor za elektronsku komunikacionu kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica.
 - Gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora se izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.
 - Elektronska komunikaciona mreža, elektronska komunikaciona infrastruktura i povezana oprema trebalo bi da se grade na način koji omogućava jednostavan prilaz, zamjenu, unapređenje i korišćenje koje nije

uslovljeno načinom upotrebe pojedinih korisnika ili operatora, odnosno treba da bude obezbijeđen pristup i nesmetano održavanje iste tokom čitavog vijeka trajanja.

- **Prilikom rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih saobraćajnica i drugih objekata obavezno obezbijediti zaštitu postojećih elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme. U skladu sa ovim:**

- Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost na svom sajtu objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, **te da se investitori i izvođači radova obavezno prethodno informišu o postojećoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi na internet stranici Agencije (www.ekip.me) putem portala (http://geoportal.ekip.me/).** Sve zainteresovane strane mogu da zatraže od ove Agencije otvaranje korisničkog naloga kako bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture preko web portala, kako je opisano u uputstvu koje možete naći na navedenoj adresi. Podaci o stanju elektronske komunikacione infrastrukture na određenoj lokaciji se mogu dobiti od Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ili operatora elektronskih komunikacija na osnovu pisanog zahtjeva.

- **Takođe, treba insistirati od izvođača građevinskih radova da prije početka radova obavezno provjeravaju prisustvo postojećih elektronskih komunikacionih mreža elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kako bi spriječili eventualne prekide i oštećenje istog.**

- U slučaju da se trasa kanalizacije za potrebe elektronske komunikacione infrastrukture poklapa sa trasom vodovodne kanalizacije i trasom elektro instalacija, treba poštovati propisana rastojanja, a dinamiku izgradnje vremenski uskladiti.

- U svrhu eliminisanja mogućeg mehaničkog i hemijskog oštećenja elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme kod paralelnog vođenja, približavanja i ukrštanja sa ostalom infrastrukturom u prostoru, potrebno je pridržavati se određenih minimalnih rastojanja.

3. Kako je potrebno obezbijediti koridore za elektronske komunikacione kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica, pri gradnji saobraćajnice obavezno projektom predvidjeti izgradnju elektronske komunikacione infrastrukture (kablovska kanalizacija), kao i zaštitu ili eventualno potrebno izmještanje postojeće komunikacione infrastrukture.

Kapacitet kablovske telekomunikacione kanalizacije projektovati u skladu sa DUP-om zone u kojoj se nalazi saobraćajnica, a najmanje jedne Ø110 mm. Planirati da trasa telekomunikacione kanalizacije bude duž čitave saobraćajnice i da se, gdje god je to moguće, uklopi u buduće trotoare saobraćajnica i zelene površine. U slučaju da se trasa telekomunikacione kanalizacije poklapa sa

	<p>trasama vodovodnih i elektro instalacija potrebno je poštovati propisana rastojanja, a dinamiku izgradnje vremenski uskladiti.</p> <p>U kablovskoj telekomunikacionoj kanalizaciji i priključcima na elektronsku komunikacionu mrežu predvidjeti rezervne kapacitete, koji bi omogućavali dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža bez potrebe za izvođenje naknadnih građevinskih radova, kojima bi se iznova devastirala postojeća infrastruktura.</p> <p>Napominjemo da je Agencija na svom sajtu objavila preporuke za izradu planskih dokumenata sa podzakonskim aktima koji su donešeni na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama (https://ekip.me/page/electronic-communications/ec-networks/development-of-planning-documents/planning-recommendations). Navedene preporuke, podzakonski akti i podaci, trebalo bi da budu obuhvaćeni planskim dokumentima u dijelu koji se odnosi na elektronske komunikacije. Takođe, na sajtu Agencije se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojima se vrši izrada tehničke dokumentacije (https://ekip.me/page/electronic-communications/ec-networks/development-of-technical-documents/content).</p>
18	<p>POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA</p> <p>U skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima, („Službeni list RCG“, BR.28/93, 27/94, 26/07) i Pravilnikom o sadržaju projekata geoloških istraživanja („Službeni list RCG“, br. 68/23) izraditi:</p> <ol style="list-style-type: none"> Elaborat o geofizičkim istraživanjima tla, kojim se detaljno utvrđuju geološke, seizmološke i seizmotektonske karakteristike lokacije, seizmičke karakteristike geološkog modela lokacije, proračun dinamičkog odziva geološkog modela tla lokacije na seizmičku pobudu, amplitudno-frekventne karakteristike seizmičkog odziva, projektne seizmičke parametre za analizu konstrukcije po eurokodu MEST EN 1998/1NA, kao i drugi podaci neophodni za seizmičku sigurnost objekta. Elaborat o inženjersko-geološkim karakteristikama tla, kojim se detaljno određuju geomehaničke karakteristike tla, nivo podzemnih voda i drugi geomehanički podaci od značaja za sigurnost objekta i diferencijalno slijeganje tla. <p>.....</p> <p>Za izgradnju objekata neophodna su geomehanička ispitivanja, čiji podaci će se koristiti kao relevantni za dalje projektovanje.</p>
19	POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA
20	TRETMAN POSTOJEĆIH OBJEKATA

Za sve objekte koji zalaze u planirane nove regulacije ulica važi sljedeće:

- dozvoljeno je tekuće održavanje i sanacija ovakvih objekata do njihove zamjene, ukoliko ne postoji drugi zakonski osnov za rušenje (bespravna gradnja) i do privođenja zemljišta namjeni u smislu realizacije saobraćaja;
- nije dozvoljena rekonstrukcija, dogradnja niti adaptacija;
- nije dozvoljena promjena postojeće površine.

Za urbanističke parcele na kojima postojeći objekti ne zalaze u novoplanirane regulacije važe sljedeća pravila:

- mogu se zamijeniti novim, prema uslovima iz ovog Plana;
- mogu se vršiti rekonstrukcija, dogradnja, nadgradnja i adaptacija u okviru urbanističkih parametara propisanih ovim Planom (indeks zauzetosti, indeks izgrađenosti, spratnost, građevinske linije);
- za postojeće objekte koji su premašili planom definisane urbanističke parametre dozvoljeno je samo tekuće održavanje i sanacija.

OPŠTA PRAVILA ZA DOGRADNJU I NADGRADNJU POSTOJEĆIH OBJEKATA

- Dograditi i nadgraditi se mogu svi postojeći objekti koji svojim položajem na urbanističkoj parceli, ukupnom bruto površinom (postojeća+dodata) i spratnošću ne izlaze iz okvira planom zadatih urbanističkih parametara (indeks zauzetosti, indeks izgrađenosti, spratnost).
- Za dogradnju i nadgradnju postojećih objekata mora biti riješeno parkiranje u okviru parcele.
- Visina nadzidanog dijela zgrade ne smije preći planom predviđenu vrijednost a visina nazidka potkrovnje etaže iznosi najviše 1.20 m računajući od kote poda potkrovnje etaže do tačke preloma krovne kosine.
- Za dogradnju i nadgradnju objekta mora se izvršiti statičko-geomehanička provjera objekta i zemljišta radi sagledavanja mogućnosti za ovu intervenciju.

OPŠTA PRAVILA ZA ADAPTACIJU POSTOJEĆIH OBJEKATA

Adaptacije postojećih prostora (tavana, potkrovlja, vešernica i drugih zajedničkih prostorija) u korisne, stambene ili poslovne površine su dozvoljene na svim postojećim objektima, koji svojim položajem na građevinskoj parceli, ukupnom bruto površinom (postojeća + dodata) i spratnošću ne izlaze iz okvira planom zadatih urbanističkih parametara (indeks zauzetosti, indeks izgrađenosti, spratnost), ali samo u okviru svojih gabarita.

- Mansarda ili potkrovlje svojom površinom ne smiju izlaziti iz horizontalnog gabarita objekta.

	<ul style="list-style-type: none"> • Maksimalna visina nazidka potkrovlja iznosi 1,2 m (računajući od poda potkrovnje etaže do preloma krovne kosine). • Nije dozvoljena izgradnja potkrovlja u više nivoa (moguće je, u slučaju kada to geometrija krova dozvoljava, formirati galerijski prostor ali ne kao nezavisnu korisnu površinu). <p>Rješenjem kosih krovova susjednih objekata koji se dodiruju obezbijediti da se voda sa krova jednog objekta ne sliva na drugi objekat.</p>								
21	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE								
	<table> <tr> <td>Oznaka urbanističke parcele</td><td></td></tr> <tr> <td>Površina urbanističke parcele</td><td> <p><u>Urbanistička parcela (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za pretežnu namenu je 600 m² a za kompatibilne namjene koristiti parametre konkretne namjene (Stanovanje male gustine) <p><u>Urbanistička parcela (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za porodično stanovanje je 300 m² a za višeporodično stanovanje 600 m². Za ostale sadržaje u skladu sa namjenom parcele. - Porodično stanovanje podrazumijeva maksimalno 4 stambene jedinice, a višeporodično više od 4 stambene jedinice. </td></tr> <tr> <td>Maksimalni indeks zauzetosti</td><td> <p><u>Indeks zauzetosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,7. <p>Za izgradnju objekata kompatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).</p> <p><u>Indeks zauzetosti (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,5 </td></tr> <tr> <td>Maksimalni indeks izgrađenosti</td><td><u>Indeks izgrađenosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u></td></tr> </table>	Oznaka urbanističke parcele		Površina urbanističke parcele	<p><u>Urbanistička parcela (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za pretežnu namenu je 600 m² a za kompatibilne namjene koristiti parametre konkretne namjene (Stanovanje male gustine) <p><u>Urbanistička parcela (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za porodično stanovanje je 300 m² a za višeporodično stanovanje 600 m². Za ostale sadržaje u skladu sa namjenom parcele. - Porodično stanovanje podrazumijeva maksimalno 4 stambene jedinice, a višeporodično više od 4 stambene jedinice. 	Maksimalni indeks zauzetosti	<p><u>Indeks zauzetosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,7. <p>Za izgradnju objekata kompatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).</p> <p><u>Indeks zauzetosti (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,5 	Maksimalni indeks izgrađenosti	<u>Indeks izgrađenosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u>
Oznaka urbanističke parcele									
Površina urbanističke parcele	<p><u>Urbanistička parcela (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za pretežnu namenu je 600 m² a za kompatibilne namjene koristiti parametre konkretne namjene (Stanovanje male gustine) <p><u>Urbanistička parcela (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna novoformirana parcela za porodično stanovanje je 300 m² a za višeporodično stanovanje 600 m². Za ostale sadržaje u skladu sa namjenom parcele. - Porodično stanovanje podrazumijeva maksimalno 4 stambene jedinice, a višeporodično više od 4 stambene jedinice. 								
Maksimalni indeks zauzetosti	<p><u>Indeks zauzetosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,7. <p>Za izgradnju objekata kompatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).</p> <p><u>Indeks zauzetosti (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeks zauzetosti 0,5 								
Maksimalni indeks izgrađenosti	<u>Indeks izgrađenosti (Površine za industriju i proizvodnju)</u>								

		<p>/</p> <p>Za izgradnju objekata kompatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).</p> <p><u>Indeks izgrađenosti (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Indeks izgrađenosti 1,0
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	/
	Maksimalna spratnost objekata	<p><u>Maksimalna spratnost (Površine za industriju i proizvodnji)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maksimalna spratnost P+1, uz mogućnost izgradnje suterenske, odnosno podrumске etaže. Suterenske i podrumске etaže ukoliko se u njima organizuje garažiranje i tehnološki prostori, ne ulaze u obračun BRGP. <p>Za izgradnju objekata kompatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).</p> <p><u>Maksimalna spratnost (Stanovanje male gustine)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Maksimalna spratnost P+1+Pk. Dozvoljena je izgradnja suterenske, odnosno podrumске etaže. Suterenske i podrumске etaže ukoliko se u njima organizuje garažiranje i tehnološki prostori, ne ulaze u obračun BRGP.
	Maksimalna visinska kota objekta	<ul style="list-style-type: none"> Visinska regulacija objekata definisana je spratnošću objekata gde se jedan nivo računa u prosječnoj vrijednosti od 3,0 m. Prizemlje je prva nadzemna etaža na kojoj se nalazi glavni ulaz u objekat. Suteren je poluukopana etaža koja je sa tri strane ugrađena u teren. Podrum je podzemna etaža koja je ukopana u teren.

		<ul style="list-style-type: none"> • Potkrovlje je posljednja etaža zgrade sa korisnim prostorom, ispod kosog krova, maksimalne visine nazidka od 1,2 m, računajući od poda potkrovnog etaže do preloma krovne kosine. • Konkretni vrijednosti spratnosti su date u posebnim pravilima za uređenje i izgradnju po prostorno funkcionalnim cjelinama i zonama.
	Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila	<p><u>Parkiranje (Površine za industriju i proizvodnju)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parkiranje se mora obezbijediti u okviru parcele van javnog zemljišta, a garažiranje u objektu ili u garaži koja može biti i kao poseban objekat na parceli. U skladu sa djelatnostima koje se obavljaju obezbijediti potreban broj parking mjesta i neophodne manipulativne površine. <p><u>Normativi za parkiranje</u></p> <p>Minimalno parking mjesto, kod upravnog parkiranja, za putničko vozilo je širine 2,30 m i dužine 4,8 m na otvorenom a kod garaža dubina parking mjesta je minimum 5,00, a parking mjesto koje sa jedne podužne strane ima stub, zid ili drugi vertikalni građevinski elemenat, ogradu ili opremu proširuje se za 0,30 do 0,60 m, zavisno od oblika i položaja građevinskog elementa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimalna širina komunikacije za pristup do parking mjesta pod uglom 90° je 5,50 m • Za paralelno parkiranje, dimenzija parking mjesta je 2,00x5,50 m a širina kolovoza prilazne saobraćajnice 3.50 m. • Kod kosog parkiranja, pod uglom 30/45/60° dubina parking mjesta (upravno na kolovoz) je 4,30/5,00/5,30 m, širina kolovoza prilazne saobraćajnice 2,80/3,00/4,70 m a širina parking mjesta 2,30 m. <p>Najmanje 5,0% od ukupnog broja parking</p>

		<p>mjesta mora biti namijenjeno osobama sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti. Za obezbjeđenje pristupačnosti i kretanje lica smanjene pokretljivosti parking mjesta planirati tako da se obezbjede uslovi prema Pravilniku o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti („Sl.list CG“; br. 10/09), i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parking mjesto mora biti smješteno najbliže pristupačnom ulazu u objekat. • Kod upravnog parkiranja, širina parking mjesta za osobe sa invaliditetom iznosi 3.70 m, odnosno na širinu parking mjesta od 2,20 m dodaje se prostor za invalidska kolica, širine 1.50 m (dubina ista kao kod parking mjesta). Kod dva susjedna parking mjesta može se dozvoliti da koriste isti prostor za invalidska kolica, odnosno da širina dva susjedna mjesta za osobe sa invaliditetom iznosi 6.00 m. • Izlaz sa parkirališnog mjesta na trotoar obezbijediti ukošenim ivičnjakom nagiba najviše 10%, širine najmanje 120 cm. • Površina parkirališnog mjesta mora biti izrađena od materijala koji ne otežava kretanje invalidskih kolica (šljunak, pijesak, zatravljena površina i sl.). • Parking mjesta za lica smanjene pokretljivosti označiti odgovarajućim znakom u skladu sa propisima. <p>Potreban broj parking mesta se određuje prema sljedećem normativu:</p> <table border="0"> <tr> <td>-stanovanje (na 1000 m2)</td> <td>15pm</td> <td>(lokalni uslovi min12 a max 18 pm);</td> </tr> <tr> <td>-proizvodnja (na 1000 m2)</td> <td>20 pm</td> <td>(6-25 pm);</td> </tr> <tr> <td>-fakulteti (na 1000 m2)</td> <td>30 pm</td> <td>(10-37 pm);</td> </tr> <tr> <td>-poslovanje (na 1000 m2)</td> <td>30 pm</td> <td>(10-40 pm);</td> </tr> <tr> <td>-trgovina (na 1000 m2)</td> <td>60 pm</td> <td>(40-80 pm);</td> </tr> <tr> <td>-hoteli (na 1000 m2)</td> <td>10 pm</td> <td>(5-20 pm);</td> </tr> <tr> <td>-restorani (na 1000 m2)</td> <td>120 pm</td> <td>(40-200 pm);</td> </tr> <tr> <td>-za sportske dvorane, stadione i sl.(na 100 posjetilaca)</td> <td>25 pm.</td> <td></td> </tr> </table>	-stanovanje (na 1000 m2)	15pm	(lokalni uslovi min12 a max 18 pm);	-proizvodnja (na 1000 m2)	20 pm	(6-25 pm);	-fakulteti (na 1000 m2)	30 pm	(10-37 pm);	-poslovanje (na 1000 m2)	30 pm	(10-40 pm);	-trgovina (na 1000 m2)	60 pm	(40-80 pm);	-hoteli (na 1000 m2)	10 pm	(5-20 pm);	-restorani (na 1000 m2)	120 pm	(40-200 pm);	-za sportske dvorane, stadione i sl.(na 100 posjetilaca)	25 pm.	
-stanovanje (na 1000 m2)	15pm	(lokalni uslovi min12 a max 18 pm);																								
-proizvodnja (na 1000 m2)	20 pm	(6-25 pm);																								
-fakulteti (na 1000 m2)	30 pm	(10-37 pm);																								
-poslovanje (na 1000 m2)	30 pm	(10-40 pm);																								
-trgovina (na 1000 m2)	60 pm	(40-80 pm);																								
-hoteli (na 1000 m2)	10 pm	(5-20 pm);																								
-restorani (na 1000 m2)	120 pm	(40-200 pm);																								
-za sportske dvorane, stadione i sl.(na 100 posjetilaca)	25 pm.																									
	<p>Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja</p>	<p>Arhitektonsko oblikovanje objekata zasnivati na tradicionalnoj i prepoznatljivoj arhitekturi ovog kraja ali i na savremenoj,</p>																								

		<p>modernoj estetici.</p> <p>Objekti za smještaj turista, ali i objekti pratećih i turizmu kompatibilnih aktivnosti, kroz arhitektonsko i urbanističko rješenje treba da budu prilagođeni prirodnom okruženju i lokalnom narodnom graditeljstvu. Apartmani, kuće i objekti sa sobama za iznajmljivanje, etno-objekti i drugi objekti namijenjeni smještaju turista sa karakteristikama lokalnog tradicionalnog graditeljstva, uz primjenu potpunog komfora, su bolja i turistima interesanija varijanta zbog autentičnosti, od primjene „alpske“ arhitekture, i sličnih arhitektonskih oblika. Opredjeljenje je da se ne dozvoljava unos alohtonih arhitektonskih i ambijentalnih formi, jer treba sačuvati lokalne, domaće i autentične.</p> <p>Pri osmišljavanju i projektovanju objekata za turističke i druge sadržaje poželjno i preporučljivo je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksimalno koristiti oblikovne, proporcijske, mikrourbanističke elemente lokalnog graditeljskog nasljeđa; • maksimalno iskoristiti mogućnosti lokacije za bioklimatsko projektovanje objekata i korišćenje obnovljivih izvora energije; • pri izgradnji i opremanju objekata maksimalno koristiti ekološki prihvatljive građevinske materijale; • kod spoljašnje obrade zidova (fasada) i krova koristiti lokalne prirodne materijale, kamen i drvo u zavisnosti od ambijentalnih obilježja lokacije; • na prozorima kao zaštita od atmosferskih uticaja koristiti drvene kapke; • betoniranje, asfaltiranje i popločavanje korišćenjem sačastih raster elemenata za parkiranje, svesti na minimum, a prednost dati popločavanju od kamenih kocki ili ploča; <p>kod ozelenjavanja prostora i hortikulturnog uređenja maksimalno koristiti tradicionalni sklop i način uređenja parcele.</p>
--	--	--

	<p>Uslovi za unapređenje energetske efikasnosti</p>	<p>Energetska efikasnost u zgradarstvu prepoznata je danas kao područje koje ima najveći potencijal za smanjenje ukupne potrošnje energije, čime se direktno utiče na ugodniji i kvalitetniji boravak u zgradi, duži životni vijek zgrade, te doprinosi zaštiti životne sredine i smanjenju emisija štetnih gasova.</p> <p>Neophodnost poboljšanja energetske efikasnosti u zgradama u Crnoj Gori pokazana je na brojnim primjerima. Cilj jeste smanjenje potrošnje energije po kvadratnom metru na godišnjem nivou. Zbog velike potrošnje energije u zgradama, a istovremeno i najvećeg potencijala energetske i ekološke uštede, energetska efikasnost i održiva gradnja danas postaju prioriteti savremene arhitekture i energetike.</p> <p>Smatra se da je sektor zgradarstva odgovoran za preko 40% ukupne potrošnje energije i u skladu sa tim, u zgradarstvu leži najveći potencijal energetske uštede. Prema procjenama, prosječne stare kuće godišnje troše 200-280 kWh/m² energije za grijanje, standardno izolovane kuće ispod 100, savremene niskoenergetske kuće oko 40, a pasivne 15 kWh/m² i manje. Cilj sveobuhvatne uštede energije je stvoriti preduslove za sanaciju i rekonstrukciju postojećih zgrada, te podstaći i povećati udio održive gradnje. Zakon o energetske efikasnosti („Sl. list Crne Gore“, br. 29/10), obezbjeđuje uvođenje osnovnih zahtjeva Direktive 2002/91/EC o energetske karakteristikama zgrada.</p> <p>Održiva gradnja predstavlja jedan od značajnijih segmenata održivog razvoja, a uključuje upotrebu građevinskih materijala koji nijesu štetni po životnu sredinu, energetske efikasnost zgrada i upravljanje otpadom nastalim u procesu gradnje i rušenja građevina. Održiva gradnja mora obezbijediti trajnost, kvalitet u oblikovanju i konstrukciji objekta uz ekonomsku,</p>
--	---	---

	<p>ekološku i estetsku prihvatljivost. Kroz energetske i ekološke održivo graditeljstvo teži se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - smanjenju gubitaka toplote iz zgrade poboljšanjem toplotne zaštite spoljnih elemenata i povoljnim odnosom osnove i zapremine zgrade; - povećanju toplotnih efekata u zgradi povoljnom orijentacijom zgrade i korišćenjem sunčeve energije; - korišćenju obnovljivih izvora energije u zgradama (sunce, vjetar i dr.); - povećanju energetske efikasnosti termoenergetskih sistema. <p>Osnovno načelo smanjenja energetske potrebe za grijanje zgrade ili povećanja energetske efikasnosti je optimalna toplotna izolacija spoljnog omotača zgrade (fasade zgrade) i izbjegavanje toplotnih mostova. U cilju racionalnog korišćenja energije treba iskoristiti sve mogućnosti racionalizacije korišćenja energije u objektu. Poboljšanjem toplotno izolacionih karakteristika zgrade moguće je postići smanjenje ukupnih gubitaka toplote objekta prosječno za 50-80%.</p> <p>Kod gradnje novog objekta važno je već u fazi idejnog projektovanja u saradnji s projektantom predvidjeti sve što je potrebno da se dobije kvalitetan i optimalan energetski efikasan objekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizirati lokaciju, orijentaciju i oblik objekta; - primijeniti visok nivo toplotne izolacije cijelog spoljnog omotača zgrade (fasade zgrade); - iskoristiti toplotne efekte od sunca i zaštititi se od prekomjernog osunčanja; <p>iskoristiti energetski efikasan sistem grijanja, hlađenja i ventilacije, uz kombinovanje sa obnovljivim izvorima energije.</p>
22	SMJERNICE ZA SPROVOĐENJE GENERALNOG URBANISTIČKOG REŠENJA ZA SPUŽ

	<p>Ovim Generalnim urbanističkim rješenjem definisani su prostori u okviru tretiranog područja koji će se dalje planski razrađivati i prostori za koje je moguće direktno sprovođenje na osnovu Uslova za uređenje i izgradnju objekata i prostora.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Za dalju razradu Detaljnim Urbanističkim planom predviđa se prostor Urbanističke zone 1 i 2 – Stari Spuž i Spuž-centar; • Za dalju razradu Urbanističkim projektom predviđa se prostor Spuške Glavice sa tvrđavom; • Za sve ostale površine Urbanističko-tehnički uslovi se izdaju direktno iz ovog Plana, na osnovu Uslova za uređenje i izgradnju objekata i prostora. Sastavni deo Urbanističko-tehničkih uslova je Plan parcelacije koju izrađuje investitor na osnovu parametara i regulacije iz ovog plana; • Za sve prostore čija realizacija zahtjeva eksproprijaciju, potrebna je izrada Lokalnih studija lokacije kao osnov za eksproprijaciju. • Za sve prostore koji su u urbanističkom, organizacionom i tehnološkom smislu zahtjevniji, kao i za veće komplekse i ansamble potrebna je izrada LSL, ili je realizacija moguća direktno iz ovog Plana, uz prethodnu razradu Idejnim arhitektonsko-urbanističkim rešenjem, koje će biti verifikovano i prihvaćeno od strane stručne službe Opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad. Odluku o potrebi i vrsti dalje razrade donosi stručna služba Opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad, a finansiranje vrši investitor. • Za sve pojedinačne objekte značajne za opšti izgled grada, potrebno je, prije izdavanja Urbanističko-tehničkih uslova, izraditi Idejna arhitektonska rješenja koj su sastavni deo UTU. Idejna arhitektonsko-urbanistička rješenja verifikuje stručna služba opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad.
23	<p>SMJERNICE ZA DALJU PLANSKU RAZRADU - Lokalne studije lokacije (LSL)</p> <p>U skladu sa karakteristikama definisanih prostorno-funkcionalnih cjelina i zona, za sve prostore koji su u urbanističkom, organizacionom i tehnološkom smislu zahtevniji, kao i za veće komplekse i ansamble, Planom je propisana obaveza izrade <i>Lokalnih studija lokacije</i>. Odluku o potrebi dalje urbanističke razrade donosi stručna služba Opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad, a finansiranje vrši investitor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • industrijski i proizvodni pogoni i objekti na parcelama većim od 1,8 ha; • skladišni i servisni kompleksi na parcelama većim od 1,8 ha; • površine i objekti eksploatacije mineralnih sirovina; • objekti i površine u funkciji eksploatacije rijeke (uzgajališta riba, korišćenje obala u turističke svrhe); • poljoprivredna dobra u funkciji turizma preko 0,5 ha površine; • vinogradarska, voćarska i sl. gazdinstva sa turističko-uslužnim sadržajima; • otkupne stanice za poljoprivredne proizvode (meso, mlijeko, mliječni proizvodi, ljekovito i aromatično bilje i plodovi, organska-eko harna i sl.) • objekti u funkciji razvoja turizma, sporta i rekreacije preko 0,5 ha površine

	kompleksa ili više od 30 ležajeva; <ul style="list-style-type: none"> • benzinske stanice; • groblja ili proširivanje grobalja; • novi vjerski objekti i kompleksi. 	
24	OSTALI USLOVI	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tehničku dokumentaciju izraditi kod Privrednog društva registrovanog za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. • Tehničku dokumentaciju izraditi u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima, Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata , kao i posebnim propisima i pravilima struke u zavisnosti od vrste i namjene objekta. • Shodno čl. 40 Zakona o zaštiti prirode (sl. list CG br. 54/16 i 18/2019), pribaviti dozvolu od Agencija za zaštitu prirode i životne sredine za radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području (manji dio kat. parcele br. 1037/24 se nalazi u zahvatu Parka prirode Rijeka Zeta i pripada III zoni zaštite). • Saglasnost glavnog državnog odnosno glavnog gradskog arhitekta data na idejno rješenje. • Izraditi reviziju glavnog projekta u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. • Prijavu građenja i dokumentacija iz člana 91 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata investitor je dužan da podnese nadležnom inspekcijskom organu, u roku od 15 dana prije početka građenja. • Dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje zemljišta. • Pisana saglasnost hipotekarnog povjerioca. • Za sve odrednice koje nijesu obuhvaćene ovim pravilima, koristiti zakonske i podzakonske akte iz tematske oblasti. 	
25	DOSTAVLJENO: -podnosiocu zahtjeva, -u spise predmeta, -urbanističko-građevinskoj inspekciji -arhivi	
26	OBRAĐIVAČ URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA:	
	Ognjen Kovačević, Bsc ing.Politehnike Ljiljana Šaletić	

27	OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:	Aleksandar Grgurović
28	M.P. 	potpis ovlašćenog službenog lica
	PRILOZI	
	<ul style="list-style-type: none"> - Grafički prilozi iz planskog dokumenta - Izvod iz studije zaštite i uspostavljanja zaštićenog prirodnog dobra dolina rijeke Zete. - Akt DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad - Listovi nepokretnosti i kopije katastarskog plana - Akt Uprave za saobraćaj - Dokaz o uplati naknade za izdavanje UTU-a 	

PRILOG III

GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA OTPADNIH VODA

1. Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama

Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama date su tabeli 1 ovog priloga.

Tabela 1: GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH SUPSTANCI U OTPADNIM VODAMA

PARAMETRI	ZABRANA ISPUŠTANJA U PODZEMNE VODE	IZRAŽENI KAO	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	JAVNA KANALIZACIJA
1	2	3	4	5	6
FIZIČKO-HEMIJSKI PARAMETRI					
1. pH vrijednost				6,5 – 9,0	6,5 – 9,5
2. Temperatura			°C	30	40
3. ΔT_R ne više od			°C	5	-
3.1. ΔT_P ne više od			°C	3 (a) 1,5 (b)	-
4. Boja				bez	-
5. Miris				bez	-
6. Taložne materije			ml/lh	0,5	10
7. Ukupne suspendovane materije			mg/l	35 / 60 (c)	500
EKOTOKSIKOLOŠKI PARAMETRI					
8. Toksičnost na dafnije		LID _D *	Faktor razrjeđenja	2	-
9. Toksičnost na svjetleće bakterije		LID _L *	Faktor razrjeđenja	3	-
ORGANSKI PARAMETRI					
10. BPK ₅		O ₂	mg/l	25	500
11. HPK		O ₂	mg/l	125	700
12. Ukupni organski ugljenik (TOC)		C	mg/l	30	-
13. Teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) (d)			mg/l	20	100
14. Ukupni ugljovodoni (e)	N		mg/l	10	30
15. Lakoisparljivi aromatični ugljovodoni (BTX) (f)	N		mg/l	0,1	1,0
15.1. Benzen	N		mg/l	0,1	1,0
16. Trihlorbenzeni	N		mg/l	0,04	0,04
17. Polihlorovani bifenili (PCB) (g)	N		mg/l	0,001	0,001
18. Adsorbujući organski halogeni (AOX)		Cl	mg/l	0,5	0,5
19. Lakoisparljivi hlorovani ugljovodoni (h)	N	Cl	mg/l	0,1	1,0
19.1. Tetrahlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.2. Trihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.3. 1,2 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.4. 1,1 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.5. Trihloreten	N		mg/l	0,1	0,1
19.6. Tetrahloretilen	N		mg/l	0,1	0,1
19.7. Heksahloro - 1,3-butadien (HCBd)	N		mg/l	0,01	0,01
19.8. Dihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1

20. Fenoli			mg/l	0,1	10,00
21. Deterdženti, anjonski			mg/l	1	10,00
22. Deterdženti, nejonski			mg/l	1	10,00
23. Deterdženti, katjonski			mg/l	0,2	2,0
24. Organohlorovani pesticidi					
24.1. Heksahlorbenzen (HCB)	N		mg/l	0,001	0,001
24.2. Lindan	N		mg/l	0,01	0,01
24.3. Endosulfan	N		mg/l	0,0005	0,0005
24.4. Aldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.5. Dieldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.6. Endrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.7. Izodrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.8. Pentahlorbenzen	N		mg/l	0,0007	0,0007
24.9. Ukupni DDT (i)	N		mg/l	0,0025	0,0025
24.10. Para-para DDT	N		mg/l	0,001	0,001
25. Triazinski pesticidi i metaboliti					
25.1. Alahlor	N		mg/l	0,03	0,03
25.2. Atrazin	N		mg/l	0,06	0,06
25.3. Simazin	N		mg/l	0,1	0,1
26. Organofosforni pesticidi					
26.1. Hlorfenvinfos	N		mg/l	0,01	0,01
26.2. Hlorpirifos	N		mg/l	0,003	0,003
27. Pesticidi fenilurea, bromacil, metribuzin					
27.1. Izoproturon	N		mg/l	0,03	0,03
27.2. Diuron	N		mg/l	0,02	0,02
28. Drugi pesticidi					
28.1. Pentahlorofenol (PCP)	N		mg/l	0,04	0,04
29. Organokalajna jedinjenja					
29.1. Tributikalajna jedinjenja	N	TBT _{kation}	mg/l	0,00002	0,00002
30. Policiklični aromatični ugljovodonici (PAH)					
30.1. Antracen	N		mg/l	0,01	0,01
30.2. Naftalen	N		mg/l	0,01	0,01
30.3. Fluoranten	N		mg/l	0,01	0,01
30.4. Benzo(a)piren	N		mg/l	0,05	0,05
30.5. Benzo(b)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.6. Benzo(k)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.7. Benzo(g,h,i)perilen	N		mg/l	0,0002	0,0002
30.8. Indeno(1,2,3-cd)piren	N		mg/l	0,0002	0,0002
31. Druga organska jedinjenja					
31.1. Hloroalkani C10-C13	N		mg/l	0,04	0,04
31.2. Nonilfenol i nonilfenol etoksilati	N		mg/l	0,03	0,03
31.3. di(2-etilheksil)ftalat (DEHP)	N		mg/l	0,13	0,13
31.4. Oktilfenoli i oktilfenol etoksilati	N		mg/l	0,01	0,01
31.5. Pentabromdifeniletri-(PBDE) (j)	N		mg/l	0,00005	0,00005
NEORGANSKI PARAMETRI					
32. Aluminijum		Al	mg/l	3	-
33. Arsen	N	As	mg/l	0,1	0,1
34. Bakar		Cu	mg/l	0,5	0,5
35. Barijum		Ba	mg/l	5	5
36. Bor		B	mg/l	1,0	10,0
37. Cink		Zn	mg/l	2	2
38. Kadmijum	N	Cd	mg/l	0,1	0,1
39. Kobalt		Co	mg/l	1	1

40. Kalaj		Sn	mg/l	2	2
41. Ukupni hrom		Cr	mg/l	0,5	0,5
42. Hrom (VI)		Cr	mg/l	0,1	0,1
43. Mangan		Mn	mg/l	2	4,0
44. Nikal	N	Ni	mg/l	0,5	0,5
45. Olovo	N	Pb	mg/l	0,5	0,5
46. Selen		Se	mg/l	0,02	0,1
47. Srebro		Ag	mg/l	0,1	0,1
48. Vanadijum		V	mg/l	0,05	0,1
49. Gvožđe		Fe	mg/l	2	10
50. Živa	N	Hg	mg/l	0,01	0,01
51. Fluoridi rastvoreni		F	mg/l	10,0	20,0
52. Sulfiti		SO ₃	mg/l	1	10
53. Sulfidi rastvoreni		S	mg/l	0,1	1,0
54. Sulfati		SO ₄	mg/l	250	200 (k)
55. Hloridi		Cl	mg/l	-	1 000 (k)
56. Ukupni fosfor		P	mg/l	2 / 1 (c)	10
57. Hlor slobodni		Cl	mg/l	0,2	0,5
58. Hlor ukupni		Cl	mg/l	0,5	1,0
59. Ukupni azot		N	mg/l	15 / 10 (c)	50
60. Amonijačni azot		N	mg/l	10 (l) / 6,7 (m)	-
61. Nitriti		N	mg/l	1 (l) / 0,7 (m)	10
62. Nitrati		N	mg/l	2 (l) / 1,3 (m)	-
63. Ukupni cijanidi	N	CN	mg/l	0,5	1,0
64. Cijanidi slobodni	N	CN	mg/l	0,1	0,1

Oznake u tabeli 1 znače:

*LID_D, LID_L - najmanje razrjeđenje otpadne vode koje nema uticaja na test organizme; određuje se najmanje četiri puta godišnje - toksičnost na dafnije određuje se u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u kopnene vode, a toksičnost na svjetleće bakterije u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u priobalne morske vode.

ΔT_R - razlika vrijednosti temperature rashladne vode na ispustu i vrijednosti temperature vode na zahvatu.

ΔT_P - razlika vrijednosti temperature na granici zone miješanja u kopnenim i priobalnim vodama (recipijentu) i vrijednosti temperature vode uzvodno od ispusta.

N - zagađujuća supstanca čije je ispuštanje u podzemne vode zabranjeno.

(a) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja ciprinidnih voda i na područja priobalnih voda, i to na granici zone miješanja (max 200 metara) koja se određuje na osnovu rezultata modeliranja pri projektovanju novog postrojenja, a nakon puštanja postrojenja u rad na osnovu mjerenja temperature u zoni miješanja minimalno u razdoblju od 2 godine.

(b) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja salmonidnih voda.

(c) - za komunalne otpadne vode u skladu sa Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

(d) - teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) predstavljaju sumu masti i ulja životinjskog i biljnog porijekla, kao i ukupnih ugljovodonika (mineralnih ulja) ekstraktibilnih n-heksanom.

(e) - ukupni ugljovodonici (mineralna ulja) predstavljaju sumu dugolančanih i razgranatih alifatičnih, alicikličnih, aroamtičnih ili alkil-supstituisanih aromatičnih ugljovodonika između C₁₀H₂₂ (n-dekana) i C₄₀H₈₂ (n-tetrakontana).

(f) - lakoisparljivi aromatični ugljovodonici (BTX) predstavljaju sumu benzena, etilbenzena i orto-, meta- i paraksilena.

(g) - polihlorovani bifenili (PCB) predstavljaju sumu 2,4,4'-trihlorobifenil (PCB-28), 2,2',5,5'-tetrahlorobifenil (PCB-52), 2,2',4,5,5'-pentahlorobifenil (PCB-101), 2,2',4,4',5' - heksahlorobifenil (PCB-138), 2,2',4,4',5,5'- heksahlorobifenil (PCB-153), 2,2',3,4,4',5' - heptahlorobifenil (PCB-180), 2,2',3,3',4,4',5,5'-oktahlorobifenil (PCB-194) i 2,3',4,4',5-pentahlorobifenil (PCB-118).

(h) - lakoisparljivi hlorovani ugljovodonici predstavljaju sumu trihlormetana, dihlormetana, tetrahlormetana, 1,2-dihlormetana, trihlormetana i tetrahlometana.

(i) - ukupna količina DDT obuhvata zbir izomera 1,1,1-trihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan; 1,1,1-trihloro-2 (o-hlorofenil)-2-(p-hlorofenil)etan; 1,1-dihloro-2,2bis(p-hlorofenil)etilen; 1,1-dihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan.

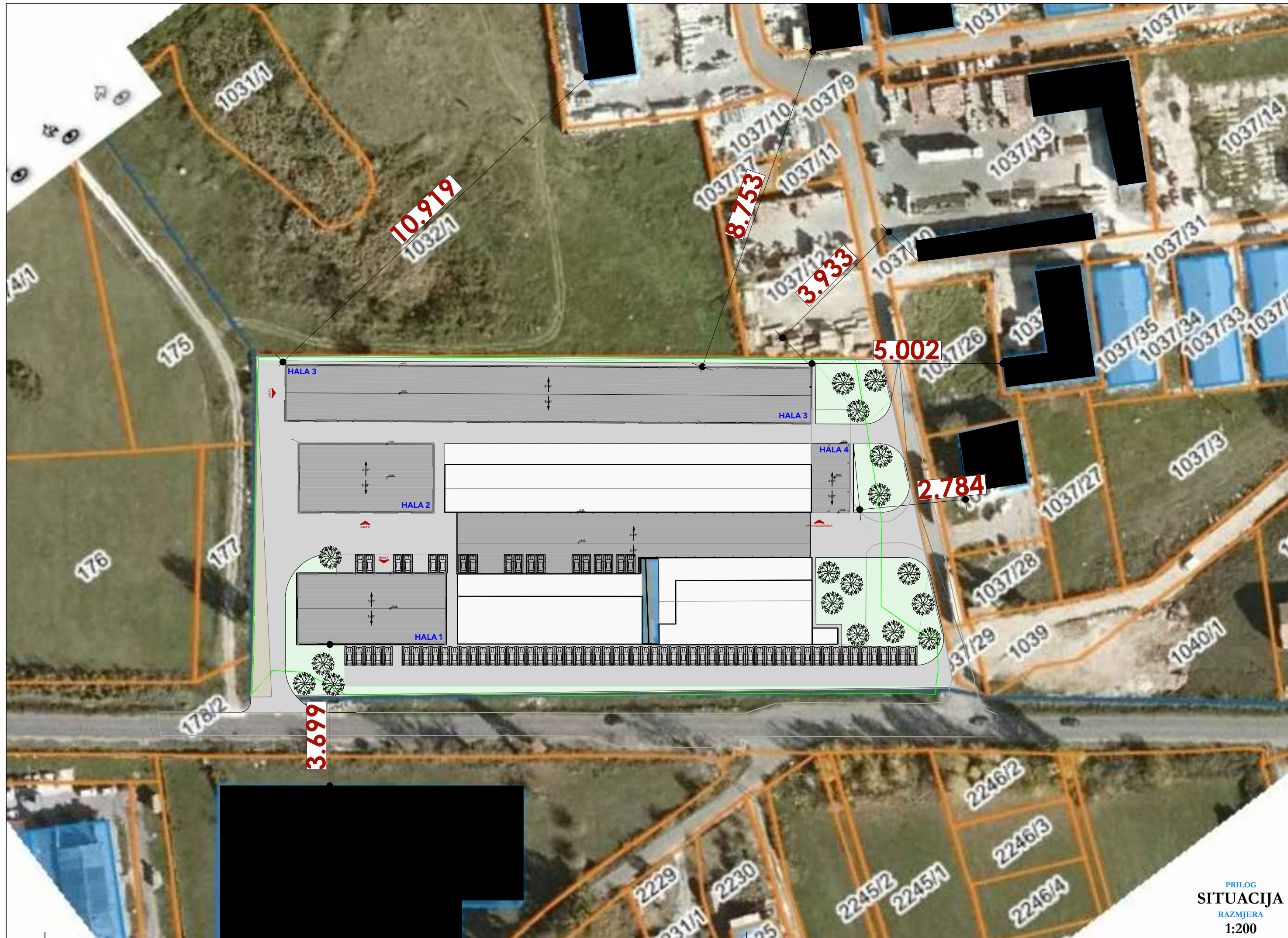
(j) - pentabromdifeniletri (PBDE) predstavljaju sumu kongerena 28, 47, 99, 100, 153 i 154.

(k) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na betonske kolektorske cijevi.

(l) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije između 10 000 i 100 000 ES, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u područja koja nijesu određena kao osjetljiva.

(m) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije veće od 100 000 ES, a za za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

PRILOG IV

PRILOG V

„DEPONIJA“ d.o.o. Podgorica
Broj: 10926
Podgorica, 28.07.2025.godine

D.O.O. "VIVAMAX NOVAKOVIĆ"
Broj 1/25
Podgorica, 23.07.2025 god.

Na osnovu Odluke o utvrđivanju cijena odlaganja kabastog otpada na deponiji "Livade" broj 834 od 24.01.2025. godine, zaključuje se

U G O V O R

o pružanju usluga zbrinjavanja kabastog otpada

Ovaj Ugovor zaključen je između:

„DEPONIJA“ d.o.o. sa sjedištem u Podgorici, ulica Španskih boraca bb, PIB: 02653907, broj računa: 510 – 21633 – 34, naziv banke: Crnogorska Komercijalna Banka, AD Podgorica, koje zastupa Izvršni direktor Aleksandar Božović (u daljem tekstu: Davalac usluga),

i

„VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ D.O.O. DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU, PROMET I USLUGE,EXPORT - IMPORT, sa sjedištem u Podgorici, ulica Bulevar 21 maja br. 115, PIB: 02330334, koje zastupa Izvršni direktor Vanja Novaković, (u daljem tekstu: Korisnik usluga).

Član 1

Predmet ovog Ugovora je regulisanje međusobnih prava i obaveza između ugovornih strana u vezi zbrinjavanja kabastog otpada Korisnika usluga, na deponiji „Livade“ u Podgorici.

Član 2

Davalac usluga je lice koje je osposobljeno za pružanje usluga zbrinjavanja kabastog otpada koji se proizvodi kod „Vivamax Novaković“ d.o.o. Podgorica, o čemu posjeduje odgovarajuću licencu.

Korisnik usluga snosi sve troškove transporta kabastog otpada do deponije „Livade“ u Podgorici. Davalac usluga se obavezuje da zbrinjavanje kabastog otpada vrši na zakonit način i u skladu sa važećim propisima kojima se reguliše ova materija.

Korisnik usluga će u saradnji sa Davaocem usluga sačiniti plan dinamike transporta i zbrinjavanja kabastog otpada.

Korisnik usluga je obavezan da obavijesti Davaoca usluga najmanje jedan dan unaprijed o dolasku vozila kojim će se izvršiti transport kabastog otpada do lokacije deponije „Livade“ u Podgorici.

Po dobijenom obavještenju iz prethodnog stava ovog člana Korisnik usluga je dužan da obezbijedi tehničke i personalne uslove za transport kabastog otpada do deponije „Livade“ u Podgorici, pri čemu će Davalac usluga obezbijediti nesmetani pristup Pogonu u kojem će se vršiti odlaganje pomenutog otpada.

Član 3

Korisnici usluga su dužni da obezbijede da kabasti otpad, čije će se zbrinjavanje shodno ovom Ugovoru vršiti na deponiji „Livade“ u Podgorici, ne sadrži opasne materije.

Ugovorne strane su saglasne da će, u slučaju postojanja sumnje od strane Davaoca usluga na prisustvo opasnih materija u preuzetom kabastom otpadu, nadležnoj instituciji poslati na analizu uzorak materije iz stava 1 ovog člana.

Ukoliko rezultati ispitivanja iz stava 2 ovog člana dokažu postojanje opasnih materija, Korisnik usluga će o svom trošku izvršiti vraćanje te vrste otpada sa lokacije deponije „Livade“ u Podgorici.

Ukoliko se analizom iz stava 3 ovog člana dokaže prisustvo opasnih materija, trošak ispitivanja snosi Korisnik usluga, dok u suprotnom, trošak ispitivanja snosi Davaoc usluga.

U slučaju postojanja dokaza iz stava 3 ovog člana Korisnik usluga će o svom trošku izvršiti vraćanje te vrste otpada sa lokacije deponije „Livade“ u Podgorici, a Davaoc usluga će obavijestiti nadležni inspeksijski organ radi daljeg postupanja.

Član 4

Evidencija o količinama zbrinutog kabastog otpada radi obračuna i plaćanja, vršiće se na osnovu dnevnih listova odvage sa ovjerenog mjerila (vage) u vlasništvu Davaoca usluga i biće osnov za fakturisanje.

Uvjerjenje o ovjeravanju mjerila izdato od strane Zavoda za metrologiju čini Prilog 1 i sastavni dio ovog Ugovora.

Član 5

Cijena usluga zbrinjavanja kabastog otpada iznosi 10,00 € (slovima: deset eura) po toni zbrinutog kabastog otpada, bez obračunatog PDV – a.

Ugovorne strane su saglasne da će Korisnik usluga obračunatu cijenu iz stava 1 ovog člana platiti Davaocu usluga u roku od 15 (petnaest) dana od svake pojedinačne isporuke i ispostavljene fakture, na žiro račun Davaoca usluga broj 510 – 21633 – 34, kod CKB banke.

Član 6

Prilikom zbrinjavanja kabastog otpada Korisnik usluga je dužan pridržavati se rasporeda i dinamike koje odredi ovlašćeno lice Davaoca usluga.

Član 7

Korisnik usluga je obavezan da se pridržava mjera bezbjednosti i zdravlja na radu i zaštite životne sredine propisanih važećim zakonskim propisima i opštim aktima Davaoca usluga i da obezbijedi i koristi propisanu zaštitnu opremu prilikom obavljanja ugovorenih poslova iz ovog Ugovora, kao i da se pridržava pravila o unutrašnjem saobraćaju na lokaciji Davaoca usluga.

Sastavni dio ovog Ugovora je i Odobrenje za ulazak vozilom u krug „Deponija“ d.o.o. Podgorica, koji je predat Korisniku usluga prilikom potpisivanja Ugovora.

Davalac usluga ima pravo da ne dozvoli ulazak na svoje lokacije Korisniku usluga koji ne poštuje pravila utvrđena ovim članom, odnosno da udalji sa lokacije Korisnika usluga ukoliko uoči nepoštovanje ovih pravila, i prije završenog posla.

Korisnik usluga će prije početka poslova dostaviti Davaocu usluga spisak svojih zaposlenih koji će obavljati ugovorene poslove.

Član 8

Predmetni Ugovor može biti raskinut sporazumno, uz prethodno izmirenje međusobnih obaveza i otkazni rok od 10 dana.

Ugovorne strane mogu raskinuti predmetni Ugovor jednostrano uz pisano obavještenje u kome se navode razlozi koji upućuju na jednostrani raskid ugovora i uz otkazni rok od 10 dana.

Ugovorne strane saglasno utvrđuju da Davalac usluga ima pravo da jednostrano raskine ugovor u slučaju:

- stečaja ili likvidacije Korisnika usluga,
- nastupi nemogućnost ispunjenja obaveze plaćanja ugovorene naknade na strani Korisnika usluga,
- korisnik usluga dva puta postupi suprotno zahtri iz člana 3 ovog Ugovora,
- ukoliko je zbog nepoštovanja ugovornih obaveza od strane Korisnika usluga, došlo do bitnih teškoća u ispunjavanju Ugovora,
- korisnik usluga i posle prijema pisanog upozorenja od strane Davaoca usluga nastavi sa postupanjem protivno odredbama ugovora.

Ugovorne strane saglasno utvrđuju da Korisnik usluga ima pravo da jednostrano raskine ugovor u slučaju da:

- nastupi nemogućnost ispunjenja Ugovora od strane Davaoca usluga,
- davalac usluga ne ispuní na način i u rokovima predviđenim Ugovorom ili odbije da ispuní svoje ugovorene obaveze,
- korisnik usluga pretrpi štetu krivicom Davaoca usluga.

Po raskidu ovog Ugovora, odnosno po prestanku važenja Ugovora na bilo koji način, svaka strana će nakon toga odmah vratiti drugoj strani ili uništiti sve kopije povjerljivih informacija druge strane i predati joj pisanu potvrdu svog izvršenja gore navedene obaveze.

Član 9

Višom silom smatraju se spoljni i vanredni događaji koji nisu postojali u vrijeme potpisivanja Ugovora, niti su se mogli predviđeti, a koji su nastali mimo volje i moći ugovornih strana i čije nastupanje i dejstvo strane nisu mogle spriječiti mjerama i sredstvima koja se mogu u datoj situaciji opravdano tražiti i očekivati od strane pogođene višom silom.

Strana pogođena višom silom treba odmah, odnosno najkasnije u roku od 2 (dva) dana da obavjesti drugu stranu o pojavi i vrsti više sile.

Za vrijeme trajanja više sile ugovorene obaveze Davaoca i Korisnika usluga miruju i neće se primjenjivati sankcije zbog neizvršenja ugovorenih obaveza.

Višom silom smatraju se prirodni događaji (zemljotres, poplava, suša, požar), mjere državnih organa (mobilizacija), nastale u toku pružanja usluga a nisu bile predviđene tehničkom dokumentacijom.

Višom silom se neće smatrati poremećaji na tržištu materijala, opreme, energije, radne snage, mehanizacije. Ovaj član ni u kom slučaju ne predstavlja oslobađanje ugovornih strana od obaveze da plaćene usluge budu izvršene ili da izvršene usluge budu plaćene.

Član 10

Ugovorne strane prihvataju princip da je brzo i pravično rješavanje sporova koji eventualno proisteknu iz ovog Ugovora korisno i u najboljem interesu za sve ugovorne strane. Oni se u tom cilju obavezuju da će uložiti napor u cilju rješavanja svih eventualnih nesporazuma i sporova putem dogovora i sporazuma.

U suprotnom, za sve eventualne sporove koji proisteknu iz ovog Ugovora ugovorne strane ugovaraju nadležnost Privrednog suda Crne Gore.

Član 11

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja i zaključuje se na period od godinu dana.

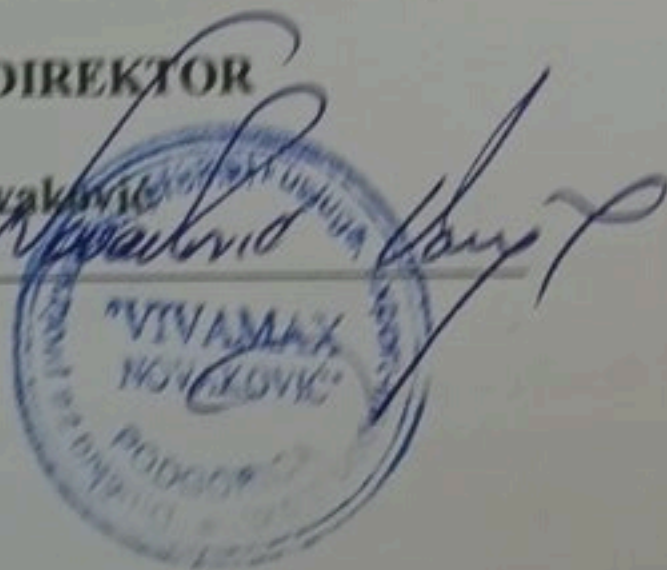
Član 12

Ugovor je zaključen u 6 (šest) istovjetnih primjeraka od kojih 3 (tri) za Korisnika usluga i 3 (tri) za Davaoca usluga.

„VIVAMAX NOVAKOVIĆ” Podgorica

IZVRŠNI DIREKTOR

Vanja Novaković

„DEPONJA“ d.o.o. Podgorica

IZVRŠNI DIREKTOR

Aleksandar Božović

32

PRILOG VI

Crna Gora
AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Broj: 03-UPI-1968/6
Podgorica, 17.06.2026. godine

Agencija za zaštitu životne sredine, na osnovu člana 14 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 75/18, 084/24, 070/26), u postupku sprovedenom po zahtjevu Nosioca projekta, „VIVAMAX NOVAKOVIĆ” d.o.o. iz Podgorice (broj 03-UPI-1968/1 od 27.05.2026. godine), za izgradnju hale za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž, opština Danilovgrad, te članova 18 i 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Službeni List Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), člana 40 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore”, br. br. 098/23, 102/23, 113/23, 071/24, 072/24, 090/24, 093/24, 104/24 i 117/24, 039/25), i Zaključka Vlade Crne Gore broj: 11-011/26-1328/2 od 06.04.2026. godine donosi:

RJEŠENJE

1 – UTVRĐUJE se da je za izgradnju hale za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž, opština Danilovgrad, potrebna izrada elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

2 – NALAŽE SE Nosiocu projekta, „VIVAMAX NOVAKOVIĆ” d.o.o. iz Podgorice, da izradi Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju hale za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž, opština Danilovgrad i isti dostavi Agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije u roku od dvije godine od dana prijema rješenja o potrebi procjene uticaja.

Obrazloženje

Nosioc projekta, „VIVAMAX NOVAKOVIĆ” d.o.o. iz Podgorice obratio se Agenciji za zaštitu životne sredine, zahtjevom (broj 03-UPI-1968/1 od 27.05.2026. godine) za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju hale za proizvodnju na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24 KO Spuž, opština Danilovgrad.

Nakon razmatranja podnjetog zahtjeva i ocjene mogućih uticaja predmetnog projekta u skladu sa Listom II Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG”, broj 20/07 i „Službeni list CG”, broj 47/13, „Službeni list CG”, broj 52/14 i 37/18) – redni broj 12. Infrastrukturni projekti (b) Agencija za zaštitu životne sredine je konstatovala da predmetni zahtjev sadrži podatke relevantne za odlučivanje.

Postupajući po zahtjevu investitora, a shodno odredbama člana 13 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 75/18, 084/24, 070/26), Agencija za zaštitu životne sredine obavijestila je zainteresovane organe, organizacije i javnost, organizovala javni uvid i obezbijedila dostupnost podataka i dokumentacije nosioca projekta. Obavještenje je objavljeno na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine dana 02.06.2026. godine i u Dnevnom listu „DAN” 02.06.2026. godine.

Uvid u dostavljenu dokumentaciju je omogućen da se obavi u prostorijama Agencije za zaštitu životne sredine, kancelarija broj 9, kao i u Sekretarijatu za urbanizam i zaštitu životne sredine Opštine Danilovgrad.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel.: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Dokumentaciju je bilo moguće preuzeti sa sajta Agencije za zaštitu životne sredine www.epa.org.me ostavljeno roku, uvid u predmetni zahtjev nije vršen.

Shodno članu 111 Zakona o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore“ 54/14, 20/15, 40/16, 37/17) podnosioc zahtjeva, „VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ d.o.o. iz Podgorice, je putem e-mail obaviješten o rezultatima ispitnog postupka (br. 03-UPI-1968/5 od 11.06.2026. godine), kao i načinu izjašnjenja „VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ d.o.o. iz Podgorice se nije izjasnio na rezultate ispitnog postupka.

Razmatranjem predmetnog zahtjeva nosioca projekta i podataka o predmetnoj lokaciji, karakteristikama i mogućim uticajima navedenog projekta na životnu sredinu, Agencija za zaštitu životne sredine utvrdila je potrebu procjene uticaja, iz sledećih razloga:

- Lokacija za izgradnju hala za proizvodnju, nalazi se na katastarskim parcelama br. 1037/1, 1037/7, 1037/22, 1037/23 i 1037/24, KO Spuž, u zahvatu PUP-a „Opštine Danilovgrad“ u Spužu - Danilovgradu.
- Ukupna površina lokacije iznosi 15.210 m².
- Bruto površina novorpojektovanih objekata je 3.403,5 m².
- Lokacija je u zoni industrije, a manji dio parcele je u zahvatu Parka prirode Rijeka Zeta, III zona zaštite.

„VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ d.o.o. iz Podgorice može, shodno odredbama člana 15 Zakona, podnijeti Agenciji za zaštitu životne sredine zahtjev za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

„VIVAMAX NOVAKOVIĆ“ d.o.o. iz Podgorice je duž, shodno odredbama člana 17 Zakona, podnijeti Agenciji za zaštitu životne sredine zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu u roku od dvije godine od dana prijema rješenja o potrebi procjene uticaja.

Shodno navedenom, Agencija za zaštitu životne sredine je na osnovu sprovedenog postupka odlučivanja o potrebi procjene uticaja po zahtjevu nosioca projekta, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, a preko ovog organa.

Za Direktora
Po ovlašćenju
Marko Medenica
Načelnik

AGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

IV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
t. 22 20 446 500